

PLANUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI VALEA IERII

Fundația Eco - Mont
Comuna Valea Ierii, județul Cluj
2017

**PLANUL
DE DEZVOLTARE DURABILĂ A
COMUNEI VALEA IERII**

Comisia pentru realizarea Planului de Dezvoltare Durabilă a
Comunei Valea Ierii:

1. **Marcel MARCU - învățător;**
2. **Cristian LAZĂR – ex-consilier local;**
3. **Iuliana BER CIA – consilier local;**
4. **Nelia-Crenguța MARIȘ – secretarul comunei;**
5. **Ioan GIURGIU – referent primărie;**
6. **Florin COCUȚ – preot;**
7. **Dan-Radu DUMA – administrator firmă;**
8. **Bogdan BUȘ – administrator firmă;**
9. **Tiberiu SCOLCA – medic de familie;**

Aprobat:

Gabriel-Alexandru DUMA – Primar

Elaborat de către Fundația Eco-Mont, 2017

Director executiv: Marin-Gavrilă MARC

CUPRINS

Cuprins

.....
Acronime

Introducere

PROFILUL COMUNEI VALEA IERII

Capitolul I

PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI VALEA IERII

1.1 Scurt istoric

1.2 Amplasarea geografică

1.3 Relieful

1.4 Rețeaua hidrografică

1.5 Siturile naturale, de interes comunitar din comuna Valea Ierii.....

1.6 Ariile naturale protejate de interes județean

1.7 Solurile

1.8 Resursele naturale

1.9 Clima

1.10 Vegetația

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

1.11 Fauna

1.12 Resursele forestiere

1.13 Rețeaua rutieră

Capitolul II

INFRASTRUCTURA

LOCALĂ.....

2.1 Sectorul social și cultural.....

2.2 Sănătatea publică

2.3 Asistența socială

2.4 Mediul asociativ.....

2.5 Transportul

2.6 Rețele de utilități.....

Capitolul III

POPULAȚIA ȘI ECONOMIA

3.1 Populația

3.2 Dezvoltarea economică.....

3.2.1 Economia

3.2.2 Economia forestieră

3.2.3 Agricultură.....

3.2.4 Turismul

3.2.5 Infrastructura de cazare

3.2.6 Oportunitățile de dezvoltare economică

Capitolul IV

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

CADRUL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN DE DEZVOLTARE.....

4.1 Planul național de dezvoltare

4.2 Cadrul Strategic Național de Referință(CSNR)

4.3 Programul Național pentru Dezvoltare Rurală

4.4 Planul de Dezvoltare Regională

4.5 Direcțiile de dezvoltare ale județului Cluj.....

ELABORAREA PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE

Capitolul V

CENTRALIZAREA CHESTIONARELOR

5.1 Chestionar privind mediul de afaceri

5.2 Chestionar privind protecția mediului

5.3 Chestionar privind societatea civilă

Capitolul VI

ANALIZA SWOT A SITUAȚIEI DIN LOCALITATE.....

6.1 Turism

6.2 Resurse umane

6.3 Mediul social, societatea civilă și sănătate

6.4 Educație

6.5 Protecția mediului, cadru geografic și zone protejate

6.6 Agricultură, silvicultură, zootehnie și piscicultură

6.7 Infrastructură, servicii publice și energie

6.8 Cultură, sport și recreere.....

6.9 Mediul de afaceri

6.10 Administrația publică locală

Capitolul VII

STRATEGII DE

DEZVOLTARE.....

7.1 Viziunea comunității

7.2 Declarația de misiune.....

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

7.3 Lista scopurilor planului de acțiune	
7.4 Dezvoltarea turismului.....	
7.5 Dezvoltarea resurselor umane	
7.6 Mediul social, societatea civilă și sănătatea	
7.7 Dezvoltarea sistemului educațional	
7.8 Protecția mediului.....	
7.9 Dezvoltarea agriculturii, silviculturii, zootehniei și pisciculturii	
7.10 Dezvoltarea infrastructurii, serviciilor publice și rețelelor energetice	
7.11 Crearea de oportunități pentru sport, recreere și cultură	
7.12 Dezvoltarea mediului de afaceri	
7.13 Eficientizarea administrației publice locale, amenajarea teritoriului și urbanism.....	
7.14 Prioritizarea obiectivelor	
Capitolul VIII	
IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	
8.1 Planul de acțiuni 2018	
Concluzii	
Bibliografie	
Anexe:	
<i>Anexa 1. Rezumat măsuri de finanțare cu fonduri europene nerambursabile</i>	
<i>Anexa 2. Glosar termeni</i>	
<i>Anexa 3. Situri de interes comunitar</i>	
<i>Anexa 4. Arii naturale protejate de interes județean - Cluj</i>	

Acronime

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AJVPS	Asociația Județeană pentru Vânătoare și Pescuit Sportiv
AFIR	Agenția pentru finanțarea investițiilor rurale
ANAZNP	Agenția Națională a Zonelor Naturale Protejate
APIA	Agenția de Plăți și Intervenții în Agricultură
CAPS	Casa Administrației Pădurilor Statului
CLLD	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității
CUCLVI	Comisia de urbanism din Consiliul local Valea Ierii
CRPDDCVI	Comisia pentru realizarea Planului de Dezvoltare Durabilă a Comunei Valea Ierii
FCRP	Fondul de conservare și regenerare a pădurilor
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FSE	Fondul Social European
GAL	Grup de Acțiune Locală
GSM	Sistem Global pentru Comunicații Mobile
HCL	Hotarârea Consiliului Local
IANT	Identificarea și Analiza Nevoilor de Trening
IFET	Intreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport
ITI	Investițiile teritoriale integrate
IMM	Intreprinderi Mici și Mijlocii
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
ONG	Organizații Non Guvernamentale
OMG	Organisme modificate genetic
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

PND	Planul Național de Dezvoltare
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PNR	Programele Naționale de Reformă
PNS	Plan Național Strategic
PO	Program Operațional
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime
POR	Program Operațional Regional
PCTIT	Programe de Cooperare Transfrontalieră, Interregională, Transnațională
PUG	Planul de Urbanism General
PUZ	Planul de Urbanism Zonal
RNP	Regia Națională a Pădurilor
SDD UE	Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită – 2006
SDJC	Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj 2014-2020
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României – 2008 Orizonturi 2013- 2020- 2030
SVSU	Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență
S.W.O.T	Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (amenințări)
UE	Uniunea Europeană
WCED	Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare

CUVÂNT ÎNAINTE

Acest Plan de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii se dorește a fi o direcție de dezvoltare a comunei, un set de strategii distincte, care să asigure cadrul necesar dezvoltării economice a comunei în așa fel încât să se asigure păstrarea mediului natural într-o stare cât mai bună.

Definiția cea mai folosită pentru dezvoltarea durabilă este aceasta: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi” (WCED, Rio de Janeiro, 1992).

Plecând de la această definiție și ținând cont de presiunea asupra mediului natural pentru dezvoltarea economică, ca sursă de asigurare a materialelor de construcții naturale ca: lemn, piatră, pietriș, nisip, trestie, etc., dar mai ales în fața cererii nesățioase a firmelor străine pentru colectarea cu orice preț de material lemnos de calitate produs de pădurile tinere se poate pune întrebarea: oare în viitorul apropiat vom putea avea o dezvoltare durabilă, în care dezvoltarea economică să folosească mediul natural fără să-l distrugă sau vom avea o mână de îmbogății în mod ilegal, imoral și iresponsabil, cetățeni străini și localnici, și un mediu natural distrus?

În fața acestei provocări reale și din definiția dezvoltării durabile putem trage concluzia logică că, doar acele comunități care au un plan de dezvoltare durabilă pot să aibă șanse de a ajunge la o astfel de dezvoltare, iar pentru respectarea unui astfel de plan este nevoie de implicarea tuturor factorilor de decizie din comunitate, publici sau privați sau cu alt statut juridic, respectiv: instituții publice, firme private, cooperative, asociații, fundații, biserici, școli și persoane fizice interesate.

Mai mult, pentru reușita implementării unui astfel de plan este nevoie și de cooperarea cu alte instituții și firme din afara comunității, respectiv instituții publice, universități, firme care au în custodie situri Natura 2000 din zonă, GAL-ul sau alte organisme care finanțează proiecte de dezvoltare în zonă, asociații, fundații, agenții de turism, mass media, politicieni și persoane fizice care doresc să se implice.

INTRODUCERE

În acest Plan de dezvoltare durabilă a domunei Valea Ierii se propune o viziune nouă, durabilă, pentru dezvoltarea economică, socială și de mediu a comunei Valea Ierii care să fie în acord cu Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 și cu Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene 2006.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile o reamintim mai jos:

Dezvoltarea durabilă înseamnă satisfacerea necesităților generațiilor prezente, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități. Acesta este un obiectiv general al Uniunii Europene stipulat în Tratat și care guvernează toate politicile și activitățile Uniunii. El se referă la menținerea capacității Pământului de a susține viața în toată diversitatea ei și este fundamentată pe principiul democrației, egalități dintre sexe, solidaritate, respectul față de lege și față de drepturile fundamentale, inclusiv libertatea și egalitatea de șanse pentru toți. Acesta își propune îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării pe Pământ, atât pentru generațiile prezente, cât și pentru cele viitoare. În acest scop trebuie promovată o economie dinamică, care să asigure locuri de muncă și un înalt nivel de educație, ocrotirea sănătății, coeziune socială și teritorială și protecția mediului, într-o lume sigură, care respectă diversitatea culturală. Acesta își propune îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării pe Pământ, atât pentru generațiile prezente, cât și pentru cele viitoare. În acest scop trebuie promovată o economie dinamică, care să asigure locuri de muncă și un înalt nivel de educație, ocrotirea sănătății, coeziune socială și teritorială și protecția mediului, într-o lume sigură, care respectă diversitatea culturală. (Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene - 2006)

Pentru a putea întocmi un plan de dezvoltare eficient trebuie să avem în vedere situația existentă în prezent în Europa, apoi în România pentru a observa

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

contextul european, macro-regional, național, regional, județean, micro-regional și local.

Cu toate progresele realizate în ultimii ani, este o realitate că România are încă o economie bazată pe consumul intensiv de resurse, o societate și o administrație publică aflate încă în căutarea unei viziuni unitare și un capital natural afectat de riscul unor deteriorări ce pot deveni ireversibile. (SNDDR 2008)

Contextul mondial: Acordul de la Paris este un acord global privind schimbările climatice la care s-a ajuns la 12 decembrie 2015 la Paris. Acordul prezintă un plan de acțiune pentru limitarea încălzirii globale „**mult sub**” 2 °C. Acesta vizează perioada cu începere din 2020.

- Elementele principale ale noului **Acord de la Paris**:
- **obiectiv pe termen lung**: guvernele au convenit să mențină creșterea temperaturii medii la nivel mondial mult sub 2 °C peste nivelurile preindustriale și să continue eforturile de a o limita la 1,5 °C
- **contribuții**: înainte și în timpul Conferinței de la Paris, țările au prezentat planuri de acțiune naționale cuprinzătoare privind clima în vederea reducerii emisiilor lor
- **ambiiție**: guvernele au convenit ca, la fiecare 5 ani, să comunice contribuțiile lor pentru a stabili obiective mai ambițioase
- **transparență**: acestea au acceptat, de asemenea, să se informeze reciproc, precum și publicul cu privire la rezultatul eforturilor lor de realizare a obiectivelor pe care și le-au propus, pentru a asigura transparența și supravegherea
- **solidaritate**: UE și alte țări dezvoltate vor continua să ofere finanțare pentru combaterea schimbărilor climatice, pentru a sprijini țările în curs de dezvoltare să reducă emisiile, dar și să își consolideze capacitatea de rezistență la efectele schimbărilor climatice

Schimbările climatice reprezintă o problemă globală semnificativă care ne afectează pe toți. Această cronologie urmărește procesul de obținere a unui nou acord global obligatoriu din punct de vedere juridic privind schimbările climatice - Acordul de la Paris și acțiunile ulterioare acestuia. Ea redă de asemenea rolul UE în acest proces. (www.consilium.europa.eu/ro/policies/climate-change/timeline/)

1.

Contextul european:

Strategia „Europa 2020”

Obiectivul general al acestei strategii este transformarea UE într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Cele trei priorități stabilite în cadrul acestei strategii sunt:

1. Creștere inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
2. Creștere durabilă, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
3. Creștere incluzivă prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Strategia „Europa 2020” stabilește o serie de ținte grupate sub cinci obiective:

1. Ocuparea forței de muncă

- o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;

2. Cercetare și dezvoltare

- alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;

3. Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%;
- creșterea cu 20% a eficienței energetice;

4. Educație

- reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii
- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani;

5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale;

Țintele și obiectivele Strategiei „Europa 2020” au fost transpuse în 11 obiective tematice, după cum urmează:

1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC (tehnologiilor

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

informațiilor și comunicațiilor);

3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM);
4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;
10. Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă ;

Obiectivele tematice sunt promovate în cadrul documentelor strategice de ordin general:

Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene - integrează la nivel teritorial obiectivele de coeziune și competitivitate ale UE.

Cadrul Strategic Comun (Anexa I a Regulamentului UE nr. 1303/2013 privind stabilirea unor dispoziții comune - transpune obiectivele tematice în acțiuni cheie pentru fondurile europene, în vederea maximizării impactului. Acestea sunt detaliate prin priorități de investiții în regulamentele specifice aferente fondurilor europene.

Context macroregional

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării - SUERD este un mecanism comunitar de cooperare a statelor din bazinul Dunării, destinat

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

dezvoltării economice și sociale a macro-regiunii dunărene, prin consolidarea implementării în regiune a politicilor și legislației UE.

SUERD este a doua strategie macro-regională a UE la care participă 14 state: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania – ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state ne-membre UE (Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina). Strategia este structurată pe patru mari obiective:

- interconectarea regiunii Dunării;
- protejarea mediului în regiunea Dunării;
- creșterea prosperității în regiunea Dunării;
- consolidarea regiunii Dunării.

Contextul național

Acordul de parteneriat 2014-2020 dintre Comisia Europeană și România (aprobat de CE în 7 august 2014) - are ca obiectiv global reducerea discrepanțelor de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre UE, provocările în materie de dezvoltare fiind: competitivitatea, oamenii și societatea, infrastructura, resursele, respectiv administrația și guvernarea.

Acordul stabilește țintele strategiei „Europa 2020” asumate de România, care vor fi implementate prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR):

1. rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 70%;
2. nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României;
3. obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice;
4. emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1990;
5. 24% din energia produsă să provină din surse regenerabile;
6. creșterea cu 19% a eficienței energetice;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

7. rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%;
8. ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%;
9. scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000;

Prioritățile de dezvoltare teritorială stabilite prin Acord pentru perioada 2014-2020 vizează:

- îmbunătățirea calității vieții pentru comunitățile locale și regionale;
- consolidarea rețelei urbane prin dezvoltare policentrică și specializare teritorială;
- promovarea parteneriatelor rural-urbane;
- creșterea accesibilității și conectivității prin: creșterea accesibilității la marile aglomerații urbane și îmbunătățirea accesibilității între aglomerațiile urbane majore,
- acces echitabil la servicii de interes general,
- conectarea zonelor rurale la rețeaua majoră de transport și la utilitățile publice de nivel mai înalt (urban);

Pentru asigurarea unei abordări integrate pentru dezvoltarea teritorială a anumitor zone subregionale sunt definite următoarele instrumente specifice :

1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) – care urmărește să crească nivelul de incluziune socială și să reducă sărăcia în rândul comunităților marginalizate.
2. Investițiile teritoriale integrate (ITI) - un instrument care va fi utilizat pentru stimularea dezvoltării teritoriului aferent Rezervației Biosferei Delta Dunării.
3. Dezvoltarea urbană durabilă – are ca măsuri prioritare: susținerea dezvoltării economiei orașelor, îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane, susținerea dezvoltării infrastructurii de bază și a mobilității urbane în orașele României.
4. Cooperare teritorială:

Strategia UE pentru regiunea Dunării, programe de cooperare transfrontaliere.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020 - propune ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării,

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

protecției mediului și coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile, capabile să gestioneze resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată economică și socială al regiunilor.

Obiectivele specifice ale acestei strategii sunt:

- a) Creșterea rolului și funcțiilor orașelor și municipiilor în dezvoltarea regiunilor prin investiții care să sprijine creșterea economică, protejarea mediului, îmbunătățirea infrastructurii edilitare urbane și coeziunea socială;
- b) Creșterea eficienței energetice în sectorul public și/sau rezidențial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂ în conformitate cu Strategia Europa 2020;
- c) Creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătățirea mobilității regionale și asigurarea serviciilor esențiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și incluzivă;
- d) Regenerarea zonelor defavorizate și stimularea incluziunii sociale a comunităților marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esențiale și condițiilor decente de trai;
- e) Creșterea economiilor regionale prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor;
- f) Stimularea dezvoltării competitive și durabile a turismului la nivel regional și local prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, cu potențial turistic și crearea / modernizarea infrastructurii specifice de turism;
- g) Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității serviciilor de apă, reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate și luarea unor măsuri de prevenire a riscurilor și creșterea capacității de intervenție în situații de urgență.

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 – urmărește modernizarea și dezvoltarea rețelei de transport de interes european și național, creșterea condițiilor de siguranță și a calității serviciilor; liberalizarea pieței interne de transport; stimularea dezvoltării economiei și a competitivității; întărirea

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

coeziunii sociale și teritoriale la nivel regional și național; compatibilitatea cu mediul înconjurător.

Strategia de transport intermodal în România 2020 – are ca obiective: modernizarea și/sau construirea unor terminale intermodale și a infrastructurii aferente, realizarea unor servicii intermodale de calitate, implementarea unui sistem de urmărire, planificare și management a transportului intermodal de marfă, utilizând sistemele inteligente de transport disponibile pe piață, stimularea promovării sistemului național de transport intermodal.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026 are ca principal obiectiv transformarea României într-o destinație turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural și cultural.

Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a României pentru orizontul de timp 2020, respectiv 2030 - obiectivele pentru 2020 vizează atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 – are ca obiective: valorificarea periferialității prin dezvoltarea rolului de conector și releu la nivel continental și intercontinental, racordarea la rețeaua europeană de poli și coridoare de dezvoltare, structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, afirmarea solidarității urban-rural, dezvoltarea rurală, consolidarea și dezvoltarea legăturilor interregionale ca suport al dezvoltării regionale, dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii, creșterea competitivității teritoriale, protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural. (SDDR 2013-2020-2030).

Contextul regional

La adunarea generală a Asociației Comunelor din România care a avut loc la București în perioada 21-24 februarie 2016, domnul Dacian CIOLOȘ, Prim-ministru al României a reiterat necesitatea reformei în administrația publică locală, inclusiv reorganizarea teritorială și creșterea rolului regiunilor în dezvoltarea economică a țării care va fi urmată probabil de desființarea consiliilor județene și comasarea comunelor pentru a deservi o populație mai mare cu costuri mai mici și cu o eficiență sporită.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Argumentele reformei administrativ teritoriale sunt următoarele:

1. procesul s-a desfășurat parțial în contextul dezbaterilor privind regionalizarea/ Descentralizarea;
2. existența unei viziuni de dezvoltare adoptată în decursul procesului anterior de planificare, care acoperă intervalul rămas până în 2027;
3. majoritatea administrațiilor publice nu au documente de planificare pentru orizontul 2020; există puține administrații publice locale care au elaborat strategii de dezvoltare locală și au identificat proiecte prioritare pentru perioada 2014-2020;
4. accent mai mare pe politici integrate teritorial;
5. există puține proiecte de investiții mature fără finanțare (mult mai puține comparativ cu perioada 2005-2007 aflate în „proiect pipeline” datorită modalității diferite de selecție adoptate față de perioada de pre-aderare) și de asemenea resursele financiare ale beneficiarilor sunt insuficiente pentru pregătirea de proiecte. (PDR 2014-2020)

Contextul județean

Din punct de vedere al performanțelor economice, județul Cluj se află detașat pe primul loc în Regiunea Nord-Vest și Macroregiunea I, ocupând locul IV la nivel național, după Municipiul București, Ilfov și Timiș, la egalitate cu Județul Constanța.

La nivelul anului 2008, PIB/locuitor la paritatea puterii de cumpărare standard (PPS) la nivelul Județului Cluj era de 14.100 Euro, cu 20,5% peste media națională și cu 35,6% mai mult decât media Regiunii Nord-Vest. Cu toate acestea, PIB/locuitor de la nivelul județului se afla, în 2008, la 56% din media UE-27.

Contextul microregional

În ciclul de finanțare PNDR 2007-2013 comuna Valea Ierii a beneficiat, în calitate de membră a Asociației GAL Napoca Porolissum, de fonduri europene pentru dezvoltare locală, prin măsuri de finanțare similare cu cele din PNDR, cum au fost: măsura 141, măsura 112, măsura 312, măsura 313 și măsura 322.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

După reorganizarea în teritoriu a GAL-urilor pentru ciclul de finanțare europeană 2014-2020 comuna Valea Ierii este membră în Asociația Grupul de Acțiune Locală -GAL Lider Cluj.

Noutatea acestui ciclu de finanțare pentru GAL-uri este că finanțarea nu se mai acordă pe submăsuri similare cu cele din PNDR 2014-2020, ci fiecare GAL trebuie să-și elaboreze propria strategie de dezvoltare și să își construiască propriile măsuri de finanțare. Aceste măsuri sunt prevăzute în **anexa**

Contextul Local

Comuna Valea Ierii se află de câțiva ani într-o perioadă de declin economic, social, demografic, cultural, spiritual, dar și în ce privește grija pentru protecția mediului natural.

Pentru a depăși acest declin accentuat de la an la an comunitatea trebuie să se organizeze și să lucreze în echipă, strategic, cu priorități asumate de către administrația publică locală, după consultarea populației la elaborarea prezentului plan de dezvoltare durabilă, pentru a se implementa acele proiecte care sunt benefice pentru comunitate, cel puțin într-unul din aceste zone de declin, dar fără a le afecta negativ pe celelalte.

Pentru implementarea procesului de dezvoltare durabilă dorit de comunitate, după cum a rezultat în urma completării chestionarelor, este nevoie de elaborarea unei analize diagnostic și planuri strategice care să se încadreze în viziunea comunității.

Reușita este asigurată dacă comunitatea reușește să se mobilizeze pentru a face o singură echipă formată din reprezentanții administrației publice locale, agenților economici, ONG-uri, fermieri și alți lideri de opinie locali.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Întrebările esențiale ale procesului de planificare strategică la care trebuie să răspundă o comunitate în orice vreme sunt următoarele:

1. Unde suntem acum?
2. Unde vrem să fim în viitor?
3. Cum vom ajunge acolo?
4. Cum măsurăm progresul făcut?

De ce este nevoie de o planificare strategică? Nu toate localitățile au un proces de planificare strategică a dezvoltării economice, deși ar fi necesar pentru asigurarea unui mod de viață mai bun pentru locuitori. Planificarea strategică este un proces sistematic prin care comunitățile își pot previziona viitorul și elabora pașii potriviți pentru atingerea aceluia viitor în funcție de resursele locale. (Kouzes J., 1987)

PROFILUL COMUNEI VALEA IERII
CAPITOLUL I
PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI VALEA IERII

1.1 Scurt istoric

Valea Ierii este atestată documentar din anul 1840, în lucrarea „*Dicționar istoric al localităților din Transilvania*”, unde se precizează că era un cătun al satului Hășdate. (Suciu C., 1962)

La doar 9 km de Valea Ierii se găsește cetatea Lita a cărei urme se văd și în zilele noastre. Aceasta a fost atestată documentar în 1324, iar în 1456 se amintesc posesiunile ei românești și ungurești: Lita, Săvădisla, Hășdate, Bărbat, Săcel, Filea de Sus, Filea de Jos, Agriș, Plaiuri, Sâncrai, Suțu și Vălișoara. Știind că satele Valea Ierii și Plopi sunt amintite ca fiind cătune ale satului Hășdate, iar satul Cerc, cătun al satului Finișel se presupune că existența satelor din comuna Valea Ierii este datată cu mult înaintea atestării documentare din 1840. (Pascu Ș., 1986)

Comuna Valea Ierii are în componență trei sate: satul Valea Ierii, cu cătunele Dâmbul Cucului și Soci, satul Cerc, cu cătunele sezoniere Întreiere și Hățăgoaia, care s-au format după construirea unor grajduri și colibe din lemn pentru a ține bovinele și ovinele mai aproape de pășune pe timp de vară și satul Plopi, care deși nu are nici un cătun, are grupuri de case răsfirate specific satelor din zona de munte.

Etimologia denumirii comunei este legată de râul Iara pe cursul căruia se află așezat satul Valea Ierii, reședința comunei.

Printre primii locuitori cunoscuți ai satului Valea Ierii se numără și trădătorii lui Horea care au fugit, împreună cu familiile lor din satul Mățișești, sat aflat astăzi în componența comunei Horea din județul Alba, fiindu-le frică de răzbunarea răsculaților de la 1784. Aceștia au trecut muntele, pe atunci împădurit și fără drumuri de acces, s-au așezat în amonte de satul Valea Ierii, pe atunci încă neînființat, pentru că locuitorii erau foarte puțini în zonă, în locul numit astăzi

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

cătunul Dîmbul Cucului, un versant înSORIT, cu o poiană mare, unde și-au construit bordeie în pământ, în apropierea unor izvoare mici de apă.

Satul Cerc a fost înființat de către unii oameni care s-au refugiat din satul Ponorel, județul Alba, în urma revoluției de la 1784 și s-au stabilit pe versantul înSORIT al muntelui, într-o poiană circulară, unde și-au așezat gospodăriile, ca o tabără în formă de cerc. La aceștia s-au mai adăugat locuitori din satul Muntele Rece care foloseau unele pășuni și fânețe în zonă sau prin căsătorii.

Satul Plopi și-a luat numele de la pâlcurile de arbori din specia plop (*Populus tremula*) care erau în această zonă. Primii locuitori au migrat din satul Finișel pentru a întemeia noi gospodării, pe terenurile care le dețineau în zonă și le foloseau ca fânețe.

După anul 1990 a crescut interesul pentru această zonă montană pentru construirea de case de vacanță. Grupuri de case de vacanță au fost construite în satul Valea Ierii, în zona Valea Negrii, zona Soci și zona Caps.

În satul Plopi au fost construite case de vacanță în zona Fersa, lângă Școală, în zona La Viluța și apoi lângă Mănăstirea Muntele Rece, iar în satul Cerc pe lângă pârâul Valea Calului și mai puține în zona Fața Cercului. Au mai fost construite case de vacanță și în alte zone a comunei, în toate satele, dar nu așa de concentrat.

De aici a fost doar un pas mic pentru amenajarea de pensiuni turistice pentru a face față cererilor tot mai mari din partea turiștilor care vizitau zona și era plăcut impresionați de frumusețea peisajului, calitatea aerului, a apei, a fructelor de pădure și a ciupercilor precum și de ospitalitatea și respectul locuitorilor față de ei.

1.2 Amplasarea geografică

Teritoriul comunei Valea Ierii se suprapune parțial peste spațiul ocupat de masivul Gilău-Muntele Mare. Oronimul de „Muntele Mare” corespunde denumirii date de localnici întinselor pășuni naturale de pe culmea principală a masivului, atributul „mare” referindu-se în acest caz la extinderea mare în plan orizontal a pășunilor, în principal și mai puțin la valorile altitudinale ale muntelui, care sunt în general sub 1800 m, fiind în același timp printre cele mai ridicate din Munții Apuseni.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Comuna Valea Ierii este situată la poalele de nord ale Muntelui Mare din Munții Apuseni, pe cursul superior al râului Iara și al afluenților săi, pârâul Șoimul și pârâul Valea Calului și se întinde până pe colinele depresiunii Hășdate.

Comuna Valea Ierii este amplasată în sud-estul județului Cluj și se învecinează cu următoarele comune: la Nord cu comuna Săvădisla, la Sud cu comunele Poșaga și Bistra, ambele din județul Alba, la Vest are ca vecin comuna Măguri-Răcățau și la est comuna Băișoara, (fig. 3).

Este încadrată de coordonatele $46^{\circ}30'34''$ – $46^{\circ}40'16''$ latitudine Nordică și $23^{\circ}07'20''$ – $23^{\circ}23'49''$ longitudine estică.

Fig. 3 Localizarea comunei Valea Ierii în județul Cluj

1.3 Relieful

Teritoriul cuprins între râurile Arieș și Someșul Rece, unde se află și comuna Valea Ierii, se caracterizează printr-o largă deschidere și uniformitate a suprafeței de eroziune superioară Fărcaș-Cârligata, situată la peste 1600 m și extinzându-se în zona centrală la 1800 m.

Culmea principală a masivului **Muntele Mare** se desfășoară pe o lungime de peste 40 km, începând din șaua Steaua, după care urmează un aliniament de culmi înalte: Pietrele Cântătoare, Buscat (1676 m), Ghergheleu(1372 m).

Forma sinuoasă a crestei se datorează pătrunderilor regresive ale rețelei hidrografice tributare Arieșului și Someșului Rece.

Înșeuarea Prislop (1621 m) între văile Iara și Valea Mare, separă culmea principală în două compartimente: Muntele Mare în Est și Balomireasa în Vest.

Muntele Mare spre sud și sud-est domină prin abrupturi puternice culmile care coboară spre valea Arieșului. La nord-vest de vârful Muntele Mare, culmea principală se prezintă sub forma unei culmi fragmentate, valorile altimetrice fiind tot mai coborâte spre vârful Ghergheleu situate deasupra cotului pe care îl face râul Iara. Culmile secundare se răsfiră printre afluenții râului Iara sub forma unor interfluvii etajate altimetric între 700-800 m și 1200-1300 m dispuse perpendicular pe interfluviul principal.

La nord-vest de vârful Piatra Groșilor, pătrunde în bazinul râului Iara o culme secundară scurtă, intercalată între râul Iara și pârâul Șoimu. Spre vest, paralel cu această culme se desfășoară culmea Simidele – Dumitreasa – Bătrâna pe o lungime de peste 25 km fiind puternic fragmentată de afluenții râului Iara și ai Someșului Rece.

Înălțimile masivului se mențin, cu o singură excepție, sub 1800 m, altitudinea maximă fiind în vârful Muntele Mare, 1826 m. Se disting altitudini de 1600 m pe crestele secundare și altitudini de 1400-1600 m în jurul crestelor din centrul masivului. Se înregistrează altitudini reduse, sub 800 m la periferia masivului și de-a lungul cursurilor de apă în sectoarele inferioare.

Altitudinea la care se află reședința comunei este de aproximativ 700 m.

1.4 Rețeaua hidrografică

Teritoriul administrativ al comunei Valea Ierii se suprapune în cea mai mare parte cu bazinul superior al râului Iara. Acesta izvorăște din masivul Muntele Mare, din locul numit Picioragul, fiind afluent pe stânga al Arieșului, punctul lor de confluență fiind localitatea Buru. În prima parte a cursului său, aproximativ 20 km, râul Iara curge în direcția nord-vest, după care își schimbă brusc cursul spre est. Scăpată din încheștarea puternică a șisturilor cristaline și a calcarelor, râul Iara și-a sculptat între Băișoara și Surduc, un bazinet depresionat. De la Surduc la Buru, râul Iara pătrunde din nou într-un sector de îngustări, sculptându-și un defileu la Surduc.

Râul Iara străbate teritoriul a trei comune, respectiv Valea Ierii, Băișoara și Iara și primește numeroși afluenți: Valea Șoimului, Valea Calului, Pârâul Galbena, Pârâul Măruțu, acestea venind de pe teritoriul comunei Valea Ierii, iar pe lângă aceștia, o serie de alte pâraie mici îi îmbogățesc debitul până la vărsarea în Arieș. Suprafața totală a bazinului râului Iara este de 295 kmp, iar lungimea totală a cursului de apă este de 51 km. Pe cursul său se află localitățile Valea Ierii, Buru (zona montană), Băișoara (zona colinară), Iara, Surduc (zona depresionară). În condiții naturale râul Iara este unul dintre cei mai mari afluenți ai Arieșului, având un debit de 3 - 4 mc/s. În prezent cursul râului Iara este captat în partea superioară și direcționat spre Bazinul Someșului Mic, pentru folosințe hidrotehnice.

Diferența de nivel între izvoare (1775 m) și localitatea Iara (405 m) este de 1370 m, ceea ce face ca panta de coborâre în cei 43 km să atingă valoarea medie de 31 m/km, fiind o coborâre abruptă.

Pe teritoriul comunei Valea Ierii se află și trei amenajări hidrotehnice: pe râul Iara, la Bondureasa; pe pârâul Șoimu și pe pârâul Valea Calului.

Din cauză că au avut loc fenomene de inundații au fost efectuate lucrări de regularizare a albiei râului Iara, între anii 1977-1978, în dreptul fostei fabricii de cherestea și în zona centrală a satului Valea Ierii. De asemenea, construcțiile

hidrotehnice din amonte, pe diferiți afluenți au contribuit la atenuarea efectelor inundațiilor.

1.5 Siturile naturale, de interes comunitar din comuna Valea Ierii

Rețeaua "Natura 2000" reprezintă instrumentul principal al Uniunii Europene de conservare a naturii în statele membre. Este o rețea de zone desemnate de pe teritoriul Uniunii Europene, unde specii vulnerabile de plante și animale, respectiv habitate importante trebuie protejate.

Programul "Natura 2000" are la bază Directivele Uniunii Europene cu privire la Păsări și la Habitare, directive care au fost transpuse în România prin Legea nr.345/2006 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 236/2000 care a fost abrogată prin O.U.G.nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice aprobată prin Legea nr.49/2011, cu modificările și completările ulterioare. Țara noastră este una dintre cele mai importante regiuni din Europa din punct de vedere al bogăției florei și faunei sălbatice și a habitatelor, astfel că România aduce o contribuție deosebit de importantă la realizarea Rețelei Ecologice Europene "Natura 2000". Această biodiversitate trebuie protejată și trebuie folosită pentru a promova dezvoltarea durabilă în zonele rurale. Conform propunerii de "Ordin privind declararea siturilor de interes comunitar, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 în România", în Regiunea Nord-Vest au fost validate 57 de Situri de Interes Comunitar cu o suprafață totală de 593.894,4 ha. Acestea sunt prezentate în anexa *Situri de Importanță Comunitară*.

Situl de interes comunitar Valea Ierii

Frumusețea peisajului și importanța păstrării pădurii pe versanții cu pante foarte mari, cumulate cu valoarea fondului cinegetic, au dus la declararea zonei Valea Ierii ca sit de interes comunitar, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000, cu o suprafață totală de 6194,1 ha, propus prin ORDINUL Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 1964 din 13 decembrie 2007, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Limitele acestui sit sunt:

la sud Muntele Buscat și Pârâul Măruțiu, la nord Pârâul Șoimu și Râul Iara, la vest Pârâul Lindrului, la est DJ 107 N și Pârâul Sălășelelor, (fig. 4).

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

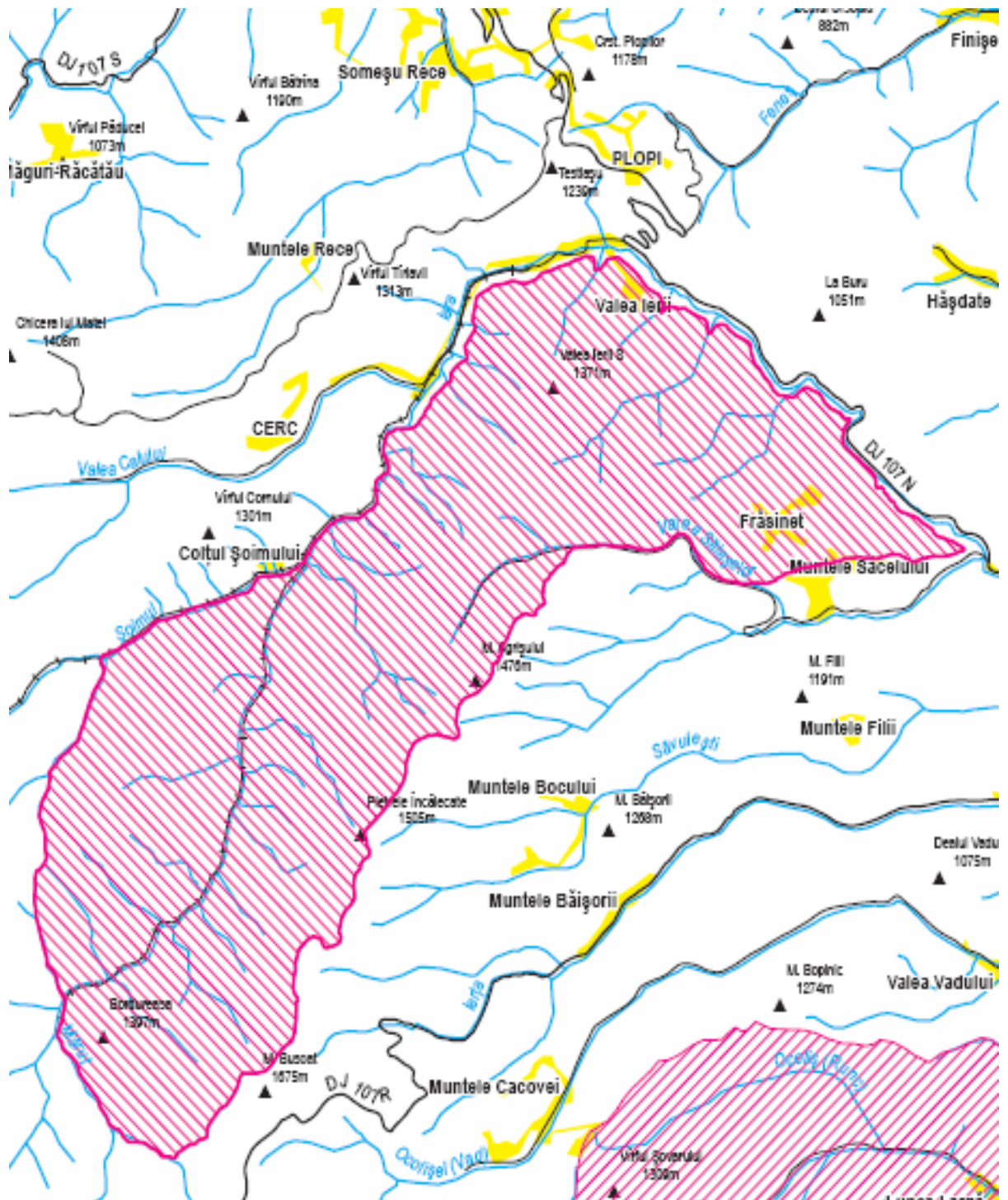

Fig. 4 Situl de interes comunitar Valea Ierii

Situl de interes comunitar Muntele Mare

Situl (fig. 5, 6) se întinde pe o suprafață de 1659,2 ha și se remarcă prin valoarea conservativă mare a habitatelor de pădure și pajiștilor montane, dar și prin prezența unor specii de păsări ce se regăsesc în anexa I din Directiva Păsări.

În acest sit nu există decât elemente montane și câteva specii subalpine, fără a alcătui însă un etaj subalpin tipic, ca în masivul Vlădeasa. Nu există elemente xerofile și termofile.

În ultimii ani se înregistrează o creștere alarmantă a acțiunilor ilegale de defrișare, cu consecințe negative asupra echilibrului ecologic din zonă. La acestea se mai semnalează și acțiuni de braconaj, efectele complete neputând fi deocamdată apreciate, dar pot fi estimate. Pe partea din acest sit ce intră pe teritoriul județului Cluj, nu a fost desemnată nici o arie protejată de interes județean sau național.

Fig.5 Muntele Mare

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

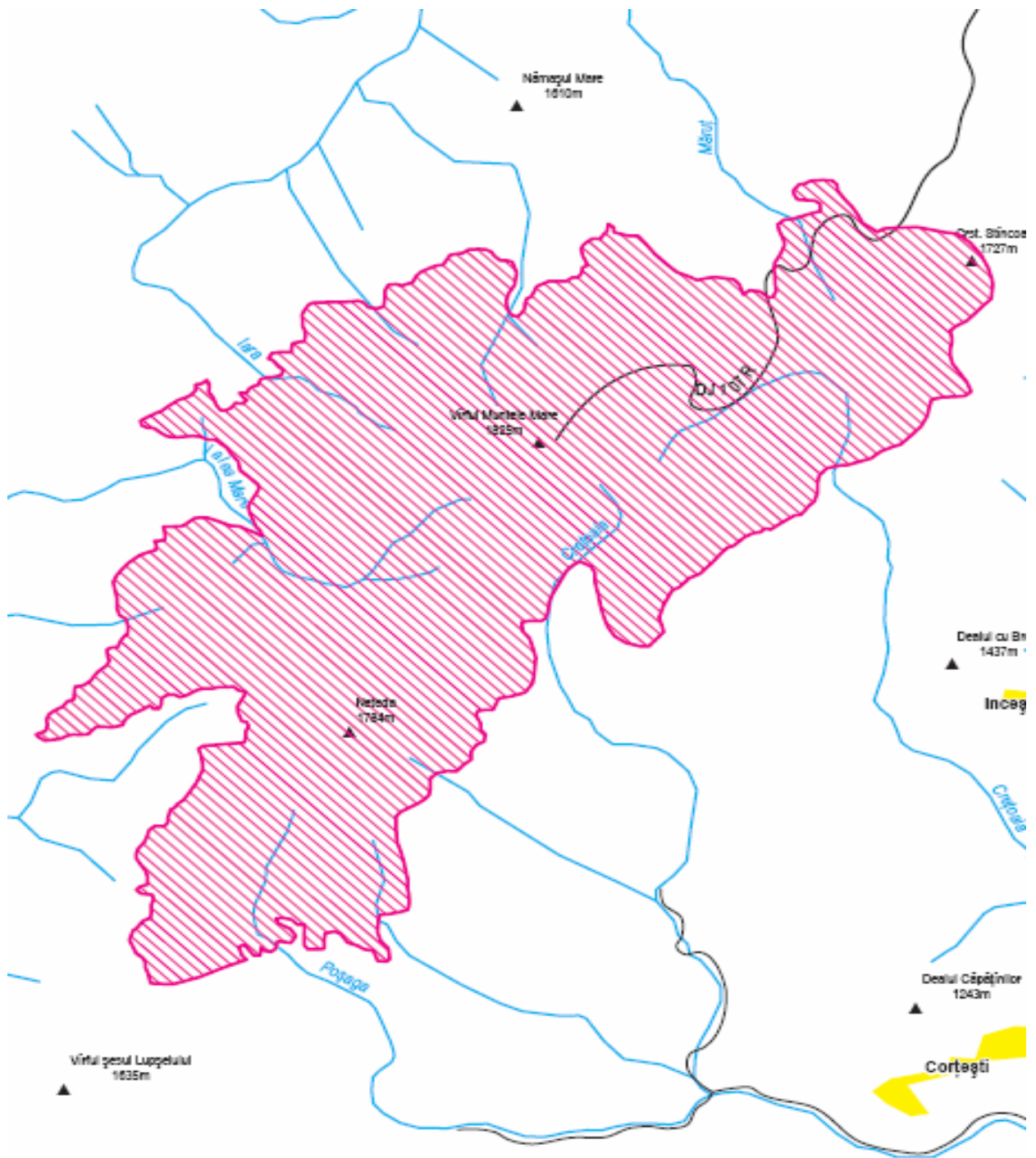

Fig.6 Situl de interes comunitar Muntele Mare

Situl de interes comunitar Someșul Rece

Din satul Someșu Rece și până aproape de Răcătău, valea Someșului Rece se remarcă prin lărgimea luncilor și frumusețea peisajului. Din loc în loc se găsesc cătune locuite permanent.

Din punct de vedere administrativ, zona aparține de comunele Gilău, Măguri – Răcătău și Valea Ierii (1%).

Pentru a menține calitatea mediului și un aspect urbanistic atractiv pentru turiști, zona a fost pusă sub protecție în 1994, reglementându-se ridicarea de construcții și interzicându-se activitățile poluante.

Accesul în zonă se face pe șoseaua ce vine din Gilău, prin satul Someșu Rece spre Răcătău. Numeroase drumuri neasfaltate și forestiere fac legătura cu comuna Valea Ierii, cu bazinul superior al Someșului Rece, al afluenților Arieșului și al Someșului Cald.

Fig.7 Situl de interes comunitar Someșul Rece

1.6 Ariile naturale protejate de interes județean

În vederea conservării frumuseții peisajului și valorii cinegetice în zona situată pe teritoriul comunei Valea Ierii, a fost adoptată Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj, prin care s-au stabilit ariile naturale protejate de interes județean, interzicându-se activitățile economice și recreaționale poluante și cele ce pot să afecteze valoarea peisagistică și cinegetică a acestora.

Pe teritoriul comunei Valea Ierii se găsesc trei arii naturale protejate de interes județean, respectiv: Acumularea Bondureasa, Valea Ierii și Valea Șoimului.

Aria naturală protejată de interes județean - Valea Ierii

Această zonă se întinde din aval de Acumularea Bondureasa spre satul Valea Ierii și continuă pe ambii versanțai râului Iara până pe teritoriul comunei Băișoara.

În vederea conservării frumuseții ei, zona situată pe teritoriul comunelor Valea Ierii și Băișoara, a fost declarată, prin Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj, arie naturală protejată de importanță județeană, pentru valoarea peisagistică.

Fig.8 Aria naturală protejată de interes județean - Valea Ierii

Acumularea Bondureasa

Aceasta arie naturală protejată este situată în aval de confluența râului Iara cu pârâul Măruțiu.

În acest perimetru, râul Iara, aflat nu departe de izvor, formează un mirific amfiteatru cu pereți stâncoși cu creste, limbi de grohotiș și țancuri pe care se încumetă să crească ici și colo molizi și mesteceni. Zona este destul de izolată, accesibilă cu autovehicule pe drum forestier din Valea Ierii, dar având pentru turiști acces spre zonele învecinate pe drumuri forestiere.

Zona a fost declarată arie naturală protejată de interes județean, cu valoare peisagistică.

Fig.9 Aria naturală protejată de interes județean - Acumularea Bondureasa

Aria naturală protejată de interes județean Valea Șoimului

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Prin Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj, Valea Șoimului a fost declarată arie naturală protejată de importanță județeană, pentru valoarea cinegetică.

Fig. 10. Aria naturală protejată Valea Șoimului

1.7 Solurile

Solul de origine eruptivă este constituit din granit, granit porfiruit și andezid, la care se adaugă șisturile cristaline.

Solurile și-au schimbat compoziția caracteristicilor în zonele intens exploatate, rezultate în urma defrișărilor masive, aici practicându-se diverse tipuri de culturi sau pășunatul animalelor. Datorită existenței unor interfluvii largi solurile sunt în general stabile, moderat profunde, slab scheletice cu un drenaj bun.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Principalele tipuri de soluri care apar pe teritoriul comunei Valea Ierii sunt cele specifice masivului Muntele Mare, respectiv: podzolice, argilo-iluviale, soluri brune acide, soluri brune acide podzolice, soluri podzolice feriiluviale și rendzine.

Solurile montane podzolice sunt grefate pe substrat permeabile sărace în baze. Sub pădurile de foioase și plantațiile de rășinoase, acestea evoluează spre soluri montane podzolice, argilo-iluviale.

Defrișarea pădurilor, urmată de instalarea pajiștilor secundare determină modificări în morfologia și chimismul solurilor: se dezvoltă orizontul A, crește conținutul de humus și crește gradul de saturare în baze, etc.

Solurile brune acide concordă cu rocile acide din substrat (granite, grano-diorite, șisturi etc) și sunt cele mai reprezentative din masiv. Sunt întâlnite acolo unde climatul este umed și răcoros tot timpul anului. La suprafață solul este acoperit de o litieră de câțiva cm întreruptă de plante acidofile și mușchi. În aceste condiții, litiera suferă o descompunere lentă și incompletă, la suprafață acumulându-se humus forestier acid.

Solurile brune acide podzolice reprezintă un stadiu de evoluție al solurilor brune acide spre podzolari de destrucție. Dinamica podzolirii este într-un stadiu incipient pus în evidență de apariția orizontului A. Solurile podzolice humico-feriiluviale sunt puternic acide, specifice subetajului molidului și etajului ienupărului și jneapănului.

Rendzinele apar în două areale calcaroase din partea sud - estică a masivului, în arealul pădurilor de fag și amestec de fag. Geneza lor este strâns legată de alterarea rocilor, sub acțiunea variațiilor de temperatură și umiditate.

1.8 Resursele naturale

Fiind o zonă de munte și având un areal geografic acoperit în proporție de 85% de pădure, potențialul natural al zonei este:

- propice pentru dezvoltarea industriei de prelucrare a lemnului;
- propice pentru recoltarea și conservarea fructelor de pădure și a ciupercilor;
- propice pentru creșterea animalelor și prelucrare produselor animaliere;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- favorabil pentru activități cinegetice;
- favorabil dezvoltării activităților turistice;

Principala avuție a comunei este peisajul montan pentru valorificare prin dezvoltarea durabilă, respectiv practicarea ecoturismului. Pentru a fi conștientizați locuitorii comunei de acest deziderat al dezvoltării durabile prin ecoturism este nevoie de implementarea unor proiecte de conștientizare a populației despre acest avantaj, cum poate fi valorificată frumusețea peisajului prin ecoturism și cum ar trebui aplicate măsuri de protecție a acestui peisaj montan, asigurarea salubrității zonei și modernizarea infrastructurii pentru a fi atrași turiștii.

Versanții împăduși și apele cristaline de munte constituie un loc mirific care atrage turistul dornic de frumusețea muntelui, în liniștea susurului de apă limpede, odinioară cu pășuni care săgetau apele repezi și cântec voios de păsări, întrerupt uneori de răget de câprie, boncânit de cerb, urlat de lupi, grohăit de mistreț sau chiar mormăit de urs.

Fondul forestier este de 9.586,13 ha, iar din materialul lemnos furnizat de pădurile ce acoperă teritoriul comunei se exploatează anual aproximativ 29.500 mc, masă lemnoasă, cu un indice de utilizare al masei lemnoase de 97%.

1.9 Clima

Așezarea geografică a țării noastre și poziția teritoriului comunei Valea Ierii, într-o zonă preponderent muntoasă, determină și caracteristicile principale ale climei. Astfel, comuna se încadrează în sectorul cu climat montan, caracteristic regiunilor vestice și nord – vestice ale țării noastre, zona Munților Apuseni fiind supusă unei circulații preponderent vestice.

Ca urmare a acestei poziționări geografice, în timpul iernii predomină influența de natură oceanică din nord vest, iar vara aerul cald din sud –vest, datorită activității ciclonice nord – mediteraneene, deplasate spre nord. Clima era destul de aspră, cu ierni lungi, zăpezi mari, spulberate de vânt, iar verile erau scurte, cu precipitații abundente.

După schimbările climatice globale care au ajuns și peste România, clima s-a modificat mult în ultimii ani afectând și zona Munților Apuseni astfel că și în comuna

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Valea Ierii iernile au ajuns să fie mai blânde, cu mai puține zile de îngheț, cu zăpadă mai puțină și chiar fără viscole.

Temperaturile medii anuale în urmă cu aproximativ 40 de ani erau între 2° și 5°C. Temperaturile minime absolute ale lunii ianuarie atingeau valori în zonă de -34°C, iar mediile erau între -6° și -8°C. Temperaturile medii de vară erau între 12° și 14°C. Temperaturile medii în luna iulie erau de 10°-11°.

Umezeala medie relativă anuală atinge valoarea de 86%. Precipitațiile erau variate: 800-900 mm/an în jurul satului de reședință Valea Ierii și între 1.000 și 1.200 mm/an pe culmile înalte.

Prima zi cu îngheț era în jurul datei de 1 octombrie, iar perioada fără îngheț era, în medie de 120 de zile pe an. Zilele cu strat de zăpadă erau între 100 și 150 zile pe an. Zilele senine erau în medie de 40 zile pe an.

În prezent, temperaturile medii anuale sunt de 3° și 6°C. Temperaturile minime absolute ale lunii ianuarie au ajuns la -20°C. Temperaturile medii de vară sunt de 13°-15°C. Temperaturile medii în luna iulie sunt de 11°-12°. Umezeala medie relativă anuală este de 78%. Precipitațiile sunt 700-800 mm/an în jurul satului reședință de comună Valea Ierii și între 900 și 1.000 mm/an pe culmile înalte. Prima zi de îngheț este în a doua jumătate a lunii octombrie, iar perioada fără îngheț a ajuns la 150 de zile pe an.

Zilele cu strat de zăpadă sunt în prezent 30 și 50 zile pe an în satul reședință de comună și de 50-80 de zile în amonte pe versanții cu expoziție nordică. Zilele senine sunt în medie de 60 zile pe an.

Vânturile bat din direcția vest spre est, în mod predominant, frecvența fiind de 30%. Viteza medie anuală atinge 40-50 km/oră, iar cea maximă este peste 100 km/oră.

Pentru această zonă este caracteristică etajarea topoclimatică. Etajul topoclimatic al culmilor de altitudine, plasat în partea estică a Munților Apuseni, la adăpost de circulația vestică a maselor de aer de origine atlantică și predominarea reliefului muntos și larg desfășurat, este dominat de un topoclimat de culme.

Etajul topoclimatic al văilor, deși la altitudine mai joasă (700-900 m) totuși din cauza canalizării maselor de aer rece pe văi, a efectului de umbră generat de

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

versanții abrupti și a apelor din bazinele de retenție, acest topoclimat de vale este mai rece, mai umed și cu vânturi puternice.

Un fenomen important al zonei este Foehnul, care se caracterizează prin:

- vânturi intense instalate într-un timp foarte scurt;
- creșterea bruscă a temperaturii aerului;
- scăderea bruscă a umezelii;
- dispariția totală a nebulozității;

Mecanismul foehnului este pus pe seama încălzirii adiabatice la coborârea pe panta adăpostită a muntelui; o încălzire suplimentară este asigurată de eliberarea căldurii latente de condensare pe partea din amonte și chiar deasupra muntelui.

Foehnul nu se manifestă în atmosfera liberă, ci doar în asociere cu orografia; totodată se înfiltrează forțat ca urmare a unor intensi gradienti termici și barici de o parte și alta a lanțului montan. Prezența unor inversiuni termice la înălțimea culmilor montane pare să fie o manifestare tipică care precede izbucnirea foehnului. Relativ frecvent, direcția din care se manifestă foehnul este mult diferită de direcția circulației din troposfera medie și superioară. Această situație o putem numi ca foehn superficial. Există și situații de foehn profund, asociat cu mișcări verticale de natură ondulatorie în întreaga troposfera și uneori doar în troposfera medie. În literatura de specialitate este vehiculată opinia că în zona noastră nu avem foehn, ci doar efecte de foehn.

În concluzie, pe o direcție de circulație nord-vestică, aerul rece încearcă mai întâi să ocolească obstacolul carpatic prin lateral, pe nivelurile joase. Apoi, ca urmare a acumulărilor de masă din amonte, în funcție de înălțimea și stabilitatea aerului rece incident, se poate produce eventual și escaladarea obstacolului. Imediat după deversarea peste culmile carpaților pot apărea spectaculoase manifestări de foehn sau unde de adăpost importante cu importante consecințe în evoluția vremii.

(Drăghici I.1988)

1.10 Vegetația

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Extinderea pe verticală a teritoriului comunei, de la altitudinea de 700 m la peste 1800 m, precum și condițiile climatice și pedologice impun o repartizare a vegetației în trei etaje.

Etajul alpin propriu-zis lipsește, acesta fiind prezent doar în Carpații Meridionali și Orientali având ca limită superioară altitudinile maxime ale munților, iar ca limită inferioară linia până la care urcă jneapănul în exemplare izolate.

Etajul subalpin este caracteristic altitudinilor maxime ale Muntelui Mare, având ca limită inferioară zona în care pădurea începe să poienească, dând rariști, în jurul altitudinii de 1500 m.

Caracteristice acestui etaj sunt asociațiile de tufărișuri care apar în alternanță cu pajiștile. Tufărișurile sunt alcătuite din: ienupăr pitic (*Juniperus sibirica*), jneapăn (*Pinus montana*), afin (*Vaccinium myrtillus*), merișor (*Vaccinus vitis-idaea*).

Elementele de pajiște predominante sunt: părușcă (*Festuca supina*), iarba vântului (*Agrostis rupestris*), firuța (*Poa media*), coada iepurelui (*Sesleria rigida*), etc.

Vegetația zonală primară este reprezentată de ienupărete, prezente pe coastele domoale și pe culmi. În partea inferioară a pantelor acesta este înlocuit de iarba neagră (*Calluna vulgaris*), și coada iepurelui (*Sesleria rigida*), etc.

În general pajiștile sunt formațiuni secundare, rezultate în urma defrișării turfărișurilor. Există și pajiști primare, în partea superioară a etajului, alcătuite din părușcă (*Festuca supina*) și iarba vântului (*Agrostis rupestris*). În aceste pajiști se mai întâlnesc firuța (*Poa media*), ovăsciorul (*Avenastrum versicolor*), părul porcului (*Nardus stricta*), păiuș de baltă (*Deschampsia caespitosa*), scânteiuță de munte (*Potentilla ternata*), clopoțelul de munte (*Campanula alpina*).

Terenurile defrișate din partea inferioară a etajului subalpin, sunt ocupate de asociații caracteristice etajului de molid. Cea mai importantă este păiușul (*Festuca rubra fallax*). Însoțitoare sunt iarba câmpului (*Agrostis tenuis*), *Phleum comutatum*, păiușul de baltă (*Deschampsia caespitosa*), etc. De asemenea sunt pajiști întinse de părul porcului (*Nardus stricta*) bine închegate cu puține specii însoțitoare.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Direcția de evoluție naturală este de la pajiști spre tufișuri zonale, având câteva intermediare.

Etajul boreal, al molidișurilor, este prezent în această zonă până la limita inferioară de 1250m – 1300m, fiind una dintre puținele zone din Munții Apuseni unde el apare. Elementul principal al etajului este molidul (*Picea excelsa*), mai rar întâlnindu-se și zăda (*Larix decidua*).

În partea inferioară apar: molidul (*Picea excelsa*), bradul (*Abies alba*), fagul (*Fagus sylvatica*) și mai rar ulmul (*Ulmus glabra*), paltinul de munte (*Acer pseudoplatanus*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), gorunul (*Quercus petraea*), plopul (*Populus tremula*), carpenul (*Carpinus betulus*), teiul (*Tilia cordata*), salcâmul (*Robinia pseudacacia*), măr pădureț (*Malus silvestris*), păr pădureț (*Pirus piraster*), cireș sălbatic (*Cerasus avium*).

Dintre arbuști se întâlnesc: scorușul de munte (*Sorbus aucuparia*), alunul (*Corylus avellana*), măceșul (*Rosa canina*), păducelul (*Crataegus monogyna*), socul negru (*Sambucus nigra*), socul roșu (*Sambucus racemosa*), zmeurul (*Rubus idaeus*), murul (*Rubus fruticosus*), caprifoiul (*Lonicera nigra*), piperul lupului (*Daphne mezereum*), cununiță (*Spiraea ulmifolia*), afinul (*Vaccinium myrtillus*). Speciile erbacee sunt: măcrișul (*Oxalis acetosella*), degetărelul (*Soldanella montana*), etc.

Pe locurile despădurite de molidișuri sunt pajiști de păiuș (*Festuca rubra*), părul porcului (*Nardus stricta*) și păiușul de baltă (*Deschampsia caespitosa*).

Tăieturile sunt adesea invadate de asociații pionere de: zmeurușuri (*Rubus idaeus*), desișuri de zburătoare (*Epilobium sp.*), mesteacănul (*Betula verrucosa*), urzică (*Urtica dioica*).

În zonele defrișate și replantate cu molid, în rariștile de pădure și în pajiștile nefolosite, mesteacănul (*Betula verrucosa*) a invadat zona, depreciind valoarea pășunilor și influențând negativ creșterea puieților de molid.

De-a lungul văilor vegetația este influențată de inundații și pânza de apă freatică. Mai ales după inundațiile din 1975, s-a instalat arinul negru (*Alnus glutinosa*) și vegetația corespunzătoare: feriguță dulce (*Polypodium vulgare*),

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

feriga de pădure (*Dryopteris filix – mas*), podbalul (*Tussilago farfara*), brusturele (*Arctium lappa*), urzică (*Urtica dioica*).

1.11 Fauna

Suprafața mare a comunei Valea Ierii, ocupată de pădure face ca fauna să fie diversă:

- mamifere: ursul carpatin (*Ursus arctos*), cerbul (*Cervus elephus*), mistrețul (*Sus scrofa*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*) precum și alte specii mai rar întâlnite aici: iepurele (*Lepus europaeus*), râsul (*Lynx lynx*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), jderul (*Martes martes*), vidra (*Lutra lutra*), dihorul comun (*Putorius putorius*), bursucul (*Meles meles*).

- păsări: cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), acvila de stâncă (*Aquila chrysaetos*), șoimul rândunelelor (*Falco subbuteo*), șoimul călător (*Falco peregrinus*), uliul păsărar (*Accipiter nisus*), uliul porumbar (*Accipiter gentiles*).

- pești: păstrăvul indigen (*Salmo trutta fario*), porcușor (*Gobio gobio*) și țiparul (*Eudontomyzon danfordi*). Păstrăvul fântânel (*Salvelinus Fontinalis*) și păstrăvul curcubeu (*Salmo Iriseus*) au apărut în zonă după popularea făcută de către Ocolul Silvic Turda, începând cu anul 1980, dar au dispărut din cauza braconajului și a imposibilității de reproducere naturală la păstrăvul curcubeu. De asemenea și lipanul (*Thymallus thymallus*) a dispărut din zonă din cauza braconajului și probabil din cauza creșterii poluării apei cu deșeuri menajere, uleiuri uzate și rumeguș de la Fabrica de cherestea Valea Ierii, când aceasta a funcționat;

- reptile: vipera (*Vipera berus berus*), vipera cu corn (*Vipera ammodytes*) șopârla (*Lacerta vivipara*), salamandra (*Salamandra salamandra*), șarpele de casă (*Natrix natrix*);

1.12 Resursele forestiere

La începutul secolului XX pădurile din zonă erau administrate prin Casa Administrației Pădurilor Statului – C.A.P.S., iar apoi prin Ocolul Silvic Turda, și parțial prin Ocolul Silvic Cîmpeni.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Pădurile de pe teritoriu comunei Valea Ierii sunt administrate de următoarele ocoale silvice: Ocolul Silvic Turda, din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor ROMSILVA-Direcția Silvică Cluj, SC Ocolul Silvic Valea Ierii SRL, SC Ocolul Silvic Abrud RA și SC Ocolul Silvic Muntele Mare SRL.

Structura fondului forestier pe clase de vârstă de câte 20 ani în comparație cu starea normală se prezintă astfel: un excedent al arboretelor tinere de 1-20 ani, dar un deficit al arboretului de 20-60 ani.

După compoziția de specii pădurile de molid dețin ponderea suprafeței, urmată de pădurile de fag, gorun și alte specii.

Fondul forestier este format din păduri care au fost conservate relativ bine și cu productivitate relativ ridicată, dar care în ultimii 25 de ani au fost supuse unei exploatare foarte intense, atât legale cât și ilegale.

Molidul este specia cea mai rentabilă economic din zonă, și care este cea mai folosită pentru construcții, tâmplărie, celuloză și mobilă.

Fagul a fost exploatat atât pentru cherestea, cât și pentru încălzirea locuințelor.

Istoria exploatareii și prelucrării lemnului în comuna Valea Ierii se pierde în negura timpului, deoarece înființarea castrelor romane Napoca și Potaissa au atras dezvoltarea construcțiilor și de aici nevoia de materiale de construcție: piatră, lemn, nisip, calcar, argilă, pietriș. Epoca feudală a adus o mai mare dezvoltare a orașelor Cluj-Napoca și Turda în jurul fostelor castre romane, dar și a localităților mai mici din zonă și de aici o nevoie tot mai mare de materiale de construcție, inclusiv lemn.

Exploatarea lemnului se făcea la început cu animale, respectiv cu boi, doborârea și secționarea lemnului se făcea cu fierăstrăul manual, iar prelucrarea se făcea cu securea lată de cioplit pentru a se obține grinzi și corni care erau încărcate în carele de lemn, cu roți din lemn și transportate la destinația cumpărătorului care era de regulă la piața de grinzi din Cluj. (Modificarea numelui municipiului Cluj în Cluj-Napoca s-a făcut în baza Decretului nr.194 din 1974 al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România)

Dacă la început comerțul se făcea sub formă de troc, lemn contra cereale, pe parcurs a fost înlocuit de folosirea monezilor din metal prețios sau neprețios.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Secolul XIX a adus dezvoltarea exploatării și prelucrării lemnului în zona Valea Ierii la un nivel necunoscut în secolele anterioare. Dacă până atunci lemnul era exploatat și transportat în care de lemn trase de boi care urcau de pe lângă râul Iara prin zona numită astăzi Fersa, din satul Plopi și coborau la Finișel, apoi la Săvădisla și până la Cluj-Napoca sau erau încărcate cu grinzi de lemn în zona Dobrin sau Irișoara și urmau traseul de pe culme care scutea animalele de efortul mare pentru a urca din Valea Ierii la pasul Prislop din satul Plopi, ulterior a apărut ceva nou prin folosirea plutelor pentru transport pe râul Iara fapt ce a dus ulterior la construirea drumului Valea Ierii-Băișoara care până atunci era doar o cărare. Pentru funcționarea optimă a plutelor s-au construit la începutul secolului XX baraje din lemn și piatră în amonte, numite tăuri, care eliberau controlat o cantitate mare de apă la momentul necesar și plutele puteau aluneca astfel mai ușor pe râu fără să se oprească în bolovanii din albie.

Mai este amintită de localnicii în vârstă folosirea utilajelor mecanice la transport la începutul secolului XX. Primul astfel de utilaj cunoscut în zonă a fost un tanc, care trăgea o remorcă pe traseul menționat mai sus. Probabil era un tanc uzat achiziționat de la armată după primul război mondial.

Pentru obținerea cherestelei se folosea la începuturi fierăstrăul manual mai lung pentru care se folosea pe o mică schelă din lemn unde era urcat bușteanul, unul dintre muncitori era sus pe schelă, în picioare și trăgea fierăstrăul în sus, iar celălalt era jos și trăgea în sens invers de fierăstrău. După aceasta s-au dezvoltat gaterile simple acționate de forța apei acumulată într-un mic baraj și transportată pe un scoc până la roata care punea în mișcare angrenajul pentru debitat cherestea. Cele mai folosite au fost gateri pe apă de pe Valea Calului. La acea vreme râul Iara și principalii afluenți Șoimu și Valea Calului aveau debitul de apă mult mai mare deoarece barajele de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului au fost construite abia după anul 1975.

Nevoia tot mai mare de cherestea la începutul secolului XX a dus la construirea primelor fabrici de cherestea zona Caps, apoi de la Valea Negri și mai apoi în satul Valea Ierii, prima fabrică, iar ulterior a doua construită pe același loc.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Pentru a se putea asigura necesarul de lemn la fabrică, în exploatarea lemnului nu mai erau suficiente metoda exploatării cu boi și cai și transportul în plute, ci trebuia ceva mai eficient. Astfel au început să se construiască scocuri din lemn sau jilipuri prin care buștenii secționați de primăvara sau vara erau decojiți ca să se usuce și să nu favorizeze dezvoltarea cariilor, erau urcați apoi în jilipurile umezite și alunecau ușor până lângă vale de unde erau încărcate în vagoane și transportate pe linia îngustă cu o locomotivă cu aburi.

Societatea Arboria S.A. a construit Fabrica de cherestea din Valea Ierii, investiție care adus cea mai mare dezvoltare în prelucrarea industrială a lemnului în zonă de până atunci și a fost cea care a revoluționat transportul lemnului din pădure până la Fabrica de cherestea prin construirea liniei ferate înguste pe care vagoanele erau trase spre amonte de o mică locomotivă cu aburi fabricată în România, erau încărcate cu bușteni, pe bălănci din lemn, iar apoi vagoanele puteau fi coborâte dacă erau mai puține, doar prin folosirea frânei mecanice, iar dacă erau mai multe erau coborâte remorcate de locomotivă.

Pădurile din zonă asigurau în acea vreme toată cantitatea de material lemnos necesară pentru prelucrare la Fabrica de cherestea din Valea Ierii.

Situația actuală este diferită. Pădurile exploatabile cu arbori de vârstă înaintată au fost exploatate aproape total, iar pădurea tânără este exploatată în exces și este valorificată legal și ilegal către austriecii de la SC Holzindustrie Schweighofer și prelucrată la Combinatul de prelucrare a lemnului de la Sebeș.

În componența fondului forestier se constată extinderea mesteacănului. Creșterea rapidă a masei lemnoase la mesteacăn poate fi valorificată economic prin folosirea pentru încălzirea locuințelor sau pentru producerea de energie de biomasă.

Pădurile au rol de protecție antierozională a solului și de protecție a cursurilor de apă, acestea fiind situate pe versanții abrupti care pot antrena cantități mari de apă cu viteză foarte mare în cazul precipitațiilor abundente cu condiții de producere a inundațiilor, cum a fost cazul în anii 1975 și 2005. Pe lângă acestea mai prezintă importanță din punct de vedere turistic pentru valoarea peisagistică pe care o au. Producția de material lemnos pentru construcții, biomasă pentru energie

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

regenerabilă, oxigen și a produselor accesorii ale pădurii (fructe de pădure, ciuperci, rășină, uleiuri aromatice, substanțe tanante pentru pielărie extrase din scoarță de arbori diverși, nuiele, conuri și frunze pentru artizanat, plante medicinale, potențial melifer, cetină, frunzare, iarbă și fân pentru animale, pomi de Crăciun, vitamine și uleiuri pentru industria farmaceutică, etc), vânatul, peștii, silvoterapia și peisajul pentru turiști și protecția împotriva inundațiilor sau ca perdele de protecție a drumurilor, arată câte roluri și cât de importantă este pădurea din punct de vedere economic, ecologic și social.

Fondul cinegetic: vânatul cel mai reprezentativ care se găsește în zonă era cerbul și ursul. Efectivele cele mai numeroase erau căpriorul, cerbul și mistrețul. După încetarea combaterii lupului, s-a constatat o scădere a efectivului de cervide în zonă, prin observarea directă, urme și cervide ucise, maximum distrugerilor la cervide fiind atins în perioada anilor 1975-1985.

Deși este o zonă cu bune condiții de viață pentru vânat, efectivul animalelor sălbatice este în scădere datorită fragmentării pădurilor și a circulației intense pentru exploatarea forestieră, legale sau ilegale și a culegătorilor de ciuperci și fructe de pădure, fapt care nu mai asigură liniștea necesară animalelor și astfel multe animale sălbatice au migrat în zonele învecinate unde au fost vânat excesiv, apoi datorită distrugerilor naturale cauzate de lupi, urși, râși, vulpi, dar cel mai mult efectivele de vânat au scăzut din cauza braconajului, acțiune ilegală care a devastat fondul cinegetic din zonă, fără ca braconierii să poată fi opriți deocamdată.

Această stare se datorează faptului că nu a fost creat cadrul logistic și nu a fost creat cadrul de cooperare sau mai bine zis pentru că nu s-a dorit acest lucru pentru ca braconajul să fie limitat la minim și braconierii sancționați conform prevederilor legale. În spatele acestei stări este corupția sistemică care a distrus România după 1989. Din această stare se poate ieși doar prin implicarea hotărâtă a oamenilor integri, atât din instituțiile Statului, cât și din societatea civilă, pentru crearea cadrului de cooperare instituțional, între instituțiile Statului cu atribuții de control, cât și între acestea și societatea civilă, apoi amplasarea mijloacelor tehnice necesare supravegherii circulației în zonă, efectuarea de controale, asigurarea unei monitorizări permanente și sancționarea celor vinovați.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Din punct de vedere a cercetării istorice a braconajului se poate menționa faptul că nu s-au găsit documente privind situația vânatului în Valea Ierii înainte de anul 1888. Se pare că după reprimarea răscoalei de la 1784 și mai ales după revoluția de la 1848 a fost o emancipare și accentuare a libertăților populației din Transilvania, fapt care a dus și la dezvoltarea braconajului și distrugerea efectivelor de cervide până la extincția speciei în arealul Munților Apuseni.

A urmat prima etapă în colonizarea cerbilor în comuna Valea Ierii care s-a desfășurat, în perioada 1888-1890 cu 20 de exemplare capturate în Maramureș, Ungaria și Statele Unite ale Americii. La originea exemplarelor de cerb aduse în Valea Ierii este consemnată și folosirea pentru îmbunătățirea aptitudinilor speciei a doi tauri de cerb din SUA, probabil specia Wapiti. (Cotta V.)

Efectivele de vânat, specia cerb (*Cervus elaphus*), existente la începutul secolului XX în bazinul Valea Ierii, erau foarte numeroase având o densitate nemaîntâlnită în alte areale, așa cum este menționat în articolele publicate în perioada aceea. (Revista Carpații nr.10 /1935).

La începutul secolului XX fondul de vânătoare Valea Ierii era păzit de 10 pădurari care erau coordonați de un brigadier silvic căruia îi raportau zilnic cele constatate pe teren, iar acesta raporta prin telefon către inspectorul de vânătoare starea fondului cinegetic pentru a comunica mai departe proprietarului fondului, contele Iuliu Andrassi, tot prin telefon, starea generală, problemele constatate și măsurile luate.

Pentru paza cervidelor și a celorlalte specii de vânat pădurarii erau ajutați de jandarmii de la postul de jandarmi din Valea Ierii, zona Caps și cei de la Postul de jandarmi înființat în Dobrin, la granița cu comuna Măguri-Răcățau și aproape de granița cu comuna Bistra din județul Alba. Constându-se tendințe frecvente de braconaj din partea locuitorilor din satele Muntele Rece, Măguri și Răcățau din comuna Măguri-Răcățau și din Cîmpeni, Bistra, Sohodol etc. din județul Alba a fost înființat postul de jandarmi în zona Dobrin. (Revista Carpații nr.10 din 1935 și mărturiile bătrânilor din comuna Valea Ierii).

După terminarea primului război mondial, eliberarea Transilvaniei de dominația Austro-Ungară și dificultatea instalării imediate a noilor autorități românești a

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

favorizat o anumită perioadă de anarhie, prielnică pentru braconieri care au acționat constant câteva luni pentru a realiza venituri din vânzarea de carne de cerb, blănuri și trofee către comercianții din orașele învecinate, respectiv către orașele Cluj și Turda, pentru cerbii vânați în Valea Ierii și din celelalte orașe din jurul Munților Apuseni pentru cerbii vânați în celelalte zone.

Efectivele de vânat au scăzut dramatic, cerbii a fost braconăți până la extincția speciei din zona Valea Ierii. Braconierii erau, de regulă, foști militari care s-au întors de pe front cu armament și muniție și au atacat populația de cerbi care nu aveau asigurată nici o pază, stare generalizată pe tot cuprinsul Munților Apuseni, fapt care a dus din nou la extincția speciei cervide în acest areal extins. În raza comunei Valea Ierii în anul 1935 nu mai existau cerbi (Burz T.,1935, Revista Carpații, nr.10).

A doua etapă de recolonizare a cerbilor în Valea Ierii a fost în anul 1960 când s-au adus în Valea Ierii 14 capete tineret de cervide capturate în zona Carpaților Orientali, județul Suceava. (Cotta V., Marcu G.)

Prin munca sârguincioasă de îngrijire a cervidelor în țarcul de creștere și înmulțire și apoi în libertate, efectivele de cerb s-au înmulțit din nou în Valea Ierii. A fost nevoie de foarte multă muncă și dăruire din partea personalului silvic ca să amenajeze hrănitore cu fîn pentru cervide, să asigure rezerva de fân de pe poienile din pădure pentru asigurarea hranei neceare în iernile lungi, cu zăpezi abundente, apoi să amenajeze sărării și să asigure sarea permanent, să amenajeze și să întrețină cabanele de vânătoare de la Ghergheleu, Dîmbul lui Sînger și Dealul Omului, iar mai apoi și cea de la Plopani preluată de la Sectorul de exploatare a lemnului Valea Ierii din cadrul Intreprinderii Forestiere de Exploatare și Transport – I.F.E.T. Cluj.

Nu în ultimul rând a fost nevoie de combaterea fermă a răpitoarelor și paza permanentă a cerbilor. Pentru pază fiecare pădurar din zonă avea o anumită responsabilitate, dar greul muncii de îngrijire și pază era în sarcina celor trei pădurari din brigada de vânătoare conduși de brigadierul silvic Marcu Gavrilă care s-a remarcat pentru talentul, aptitudinile de organizare și viziunea pentru asigurarea pazei vânatului prin construirea cabanelor de vânătoare menționate mai sus, prin

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

amenajarea de noi poteci de vânătoare, prin organizarea și desfășurarea acțiunilor de vânătoare și de vânare personală a numeroase exemplare de mistreț, căprior, cerb, răpitoare cu păr și cu pene, pentru realizarea planului anual de recoltă, dar în primul rând pentru că a avut un caracter integru. Acesta a stabilit și un record la vânătoarea de mistreți, în zonă, împușcând singur, într-o singură zi, nouă exemplare de mistreț, la o singură goană efectuată în aval de Valea Ierii, în zona Muntele Agrișului, opt fiind recuperate, dar un mistreț rănit a trecut spre Muntele Săcelului și căutat de pădurarul Ioan Crișan care era din Muntele Săcelului, probabil nu a mai fost găsit.

După revoluția de la 1989 efectivele de urși, cerbi, căpriori și mistreți din Valea Ierii au intrat din nou în atenția braconierilor care au profitat din nou de slăbirea autorității Statutului Român cauzată de trecerea de la regimul comunist la democrație.

În prezent, efectivele de urși, cerbi și căpriori au scăzut cu mult sub limita evaluărilor făcute de administratorul Fondului de vânătoare Valea Ierii, respectiv Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Cluj- AJVPS Cluj, fiind distruse printr-un braconaj sistematic desfășurat nestingherit de autorități sau de paznicul de vânătoare care uneori nici nu a existat sau domiciliu la distanță foarte mare, de exemplu în anul 2015 paznicul domiciliu în municipiul Dej. (Fundația Eco-Mont 2013 și 2016)

Este necesară o nouă abordare a pazei vânatului, prin cooperare interinstituțională și cu societatea civilă, cu responsabilitate crescută pentru administrarea Fondului de vânătoare Valea Ierii, altfel se poate ajunge în câțiva ani la dispariția vânatului mare urmărit cu prioritate de braconieri, respectiv cerb și urs și la reducerea periculoasă a efectivelor de căprior și mistreț. Pentru cei care sunt sceptici la astfel de scenarii, istoria a dovedit că aceste lucruri sunt posibile.

Fără asigurarea cooperării interinstituționale eficiente și fără implicarea societății civile nu se mai poate ajunge la o monitorizare constantă și la o protecție eficientă a vânatului, a peștilor și a pădurii deoarece compromisul, mita și confortul sunt lucruri de notorietate care distrug autoritatea și interesul celor care sunt investiți cu autoritate ca să păzească vânatul, peștii și pădurea.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Fondul piscicol. Cursurile râului Iara și al afluenților săi de pe teritoriul comunei Valea Ierii oferă condiții bune de viață pentru păstrăv. În prezent apele sunt depopulate în mod dramatic din cauza intensificării braconajului cu curent electric, fiind necesară repopularea acestora, amenajarea de cascade din lemn și administrarea responsabilă cu o pază eficientă prin mijloace tehnice de supraveghere. Un alt factor care a contribuit la depopulare a fost și captarea integrală a apei la barajele de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului și redirecționarea spre lacul de acumulare Fântânele, singura sursă de alimentare din aval de baraje, fiind doar micii afluenți, fapt ce a favorizat la început braconajul cu mână. În prezent administrarea fondului piscicol pe râul Iara și afluenți principali Șoimu și Valea Calului este asigurată de către Regia Națională Romsilva R.A., Direcția Silvică Cluj, prin Ocolul Silvic Turda, dar din cauza lipsei de fonduri și a personalului insuficient starea fondului piscicol este critică.

Fructele de pădure și ciupercile au reprezentat o resursă economică importantă care este valorificată de culegătorii individuali și firmele care achiziționează aceste produse naturale pentru a fi ulterior exportate.

Avântul la valorificarea economică a ciupercilor din flora spontană, respectiv hrib cenușiu (*Boletus edulis*), hrib de brad (*Boletus pinophilus*), hrib de vară (*Boletus aestivalis*), hrib de plop (*Leccinum aurantiacum*), hrib auriu (*Boletus chrysenteron*), hrib murg (*Boletus badius*) și gălbiori (*Cantharellus cibarius*) a început imediat după revoluția de la 1989 din România, când au ajuns în zonă primele firmele italiene specializate în valorificarea ciupercilor comestibile din flora spontană. În cantități mai mici se găsesc în zonă oițe (*Russula virescens*), iuțari (*Lactarius piperatus*), crăițe (*Amanita caesarea*), vinețica unsuroasă (*Russula heterophylla*), zbârciogii (*Morchella deliciosa*), ghebe (*Armillaria mellea*) și altele.

Pentru locuitorii din comuna Valea Ierii care au ajuns șomeri după desființarea Sectorului de exploatare a lemnului și închiderea Fabricii de cherestea Valea Ierii care au aparținut de I.F.E.T. Cluj, transformat mai apoi în SC Transilva Cluj SA, recoltarea fructelor de pădure și a ciupercilor a devenit o sursă de venit sezonieră, dar care pentru mulți a fost sursa principală de venituri pentru întreținerea familiei.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Un aspect neplăcut al acestei dezvoltări a fost apariția în zonă a culegătorilor de ciuperci din alte zone, mai ales din județele Bihor și Sălaj, în special țigani, care au contribuit intens la depozitarea de deșeuri menajere în locurile lor de campare unde locuiau în corturi improvizate din nylon, dar au contribuit din plin și la abandonarea de PET-uri, pungii de plastic, cutii de conserve și haine în păduri, fapt ce a deranjat atât turiștii, vânătorii și pescarii, cât și locuitorii comunei. Singura acțiune de limitare a acesului în comună a fost în anul 1996 când astfel de grupuri care nu respectau nici o regulă au fost evacuate din comună în baza Hotărârii Consiliului local al comunei Valea Ierii.

Tabel 1

Situația fondului cinegetic evaluat de Ocolul Silvic Turda, 1999

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă
Cerbi	100 - 150	4
Urși	20	1
Cocoș de munte	40	2
Căpriori	100	2
Mistreți	50 - 150	10
Lupi	10	2
Vulpi	20	2 - 3
Râși	5	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	-
Acvila de munte	Efectiv mic	-
Acvila de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoim păsărar	Efectiv mic	-
Șoim călător	Efectiv mic	-

Sursa: Ocolul Silvic Turda

Tabel 2

Situația fondului cinegetic evaluat de Ocolul Silvic Turda, 2008

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă 2009 - 2010
Cerbi	90	4
Urși	8	-
Cocoș de munte	45	-
Căpriori	100-105	3
Mistreți	60	10
Lupi	12	-
Vulpi	50	20
Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	-
Acvila de munte	Efectiv mic	-
Acvila de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoim păsărar	Efectiv mic	-
Șoim călător	Efectiv mic	-

Sursa: Ocolul Silvic Turda

Tabel 3

**Situația Fondului de vânătoare Valea Ierii evaluat de către Fundația Eco-Mont,
2013**

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă 2014-2015
Cerbi	55	9
Urși	7	-
Cocoș de munte	8	-
Căpriori	28	4
Mistreți	52	15
Lupi	4	-
Vulpi	34	20

Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi de copac	Efectiv mic	3
Acvila de munte	Efectiv mic	-
Acvila de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoim păsărar	Efectiv mic	-

Sursa: Fundația Eco-Mont, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Tabel 4

**Situația Fondului de vânătoare Valea Ierii evaluat de către Fundația Eco-Mont,
2016**

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă 2016*
Cerbi	48	-
Urși	6	-
Cocoș de munte	7	-
Căpriori	23	-
Mistreți	55	-
Lupi	2	-
Vulpi	27	-
Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	-
Acvila de munte	Efectiv mic	-
Acvila de stâncă	Efectiv mic	-

Uiii	Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii	Efectiv mic	-
Șoim păsărar		Efectiv mic	-

Sursa: Fundația Eco-Mont, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

*Cota de recoltă pentru sezonul de vânătoare 2015-2016 nu era publicată pe site-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor la data întocmirii acestui plan;

1.13 Rețeaua rutieră

Comuna Valea Ierii este situată în partea de sud – vest a județului Cluj, la 50 km de municipiul Cluj-Napoca, la 50 km de municipiul Turda și 41 km de nodul Gilău pentru acces la Autostrada Transilvania.

În raport cu rețeaua de drumuri de importanță majoră, comuna Valea Ierii este oarecum izolată.

Localitatea se află la 12 km de drumul județean DJ 107 M, care leagă Turda de Cluj-Napoca (prin Buru - Florești) și se află pe drumul județean 107 N care intră în satul Valea Ierii și traversează satul Plopi, și pe drumul județean DJ 107 J, poziționat de-a lungul râului Iara până în satul Cerc în locul numit Cheia.

Din satul Valea Ierii, pe drumul județean 107 N, amenajat de-a lungul râului Iara, se asigură legătura cu principalul oraș din zonă, respectiv municipiul Turda și cu reședința de județ, respectiv municipiul Cluj-Napoca începând pe Valea Ierii-Băișoara și de aici pe DJ 107 M, până la Luna de Sus, apoi pe DN 1 până la Cluj-Napoca sau varianta DJ 107 N pe ruta Valea Ierii-Baisoara, apoi DJ 107 M Băișoara – Buru și de aici pe DN 75 până la Turda, iar în continuare pe DN 1 Turda- Cluj-Napoca care se suprapune cu drumurile europene E 60 și E 81.

De asemenea, din satul Valea Ierii se poate ajunge, cu autoturisme de teren, pe drumul forestier Valea Ierii- Frasin în satul Muntele Filii din comuna Băișoara, iar de aici pe DC??? la Moara de Pădure pentru acces la DJ 197 N spre Valea Ierii sau, în sens opus, spre Băișoara.

Tot din satul Valea Ierii se poate ajunge pe drumuri forestiere, Valea Ierii-Șoimu, Șomu-Tina, Tina-Valea Mare-Bistra și apoi pe DN 75 până la Cîmpeni, județul Alba. Se poate ajunge pe drumuri forestiere și la Muntele Băișorii, la Poșaga, la Ocoliș sau pe culmile ce coboară de la Muntele Mare.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Între localitățile componente ale comunei și alte comune există legături pe drumuri pietruite care se continuă cu o rețea de drumuri forestiere amenajate mai ales pe cursurile de apă ale principalilor afluenți.

Astfel, din satul Plopi se poate ajunge în satul Finișel pe DJ 107 J și de aici, pe același drum, la Săvădisla pentru acces la DJ 107 M sau din Plopi în satul Hășdate, pe DC 99 și apoi în continuare în satul Lita, ambele din comuna Săvădisla, pentru acces la același DJ 107 M.

Tot din satul Plopi se poate ajunge pe DJ 107 N la satul Someșul Rece, iar de aici pe DJ 107 P la Gilău pentru acces la DN 1 (E60) sau pe DJ 107 P în direcție opusă, la comuna Mărișel ori pe DJ 107 S la comuna Măguri-Răcățău.

Din satul Cerc se poate ajunge pe drumul forestier Cerc-Vârful Dobrin, iar de aici tot pe drum forestier modernizat spre Măguri-Răcățău. Tot din satul Cerc se poate ajunge pe drumul vicinal în satul Muntele Rece.

Drumurile vicinale cele mai importante sunt următoarele:

- Mănăstirea Muntele Rece → limită comuna Săvădisla;
- Mănăstirea Muntele Rece → La Burzești → Valea Pleșului → Iclejie → DJ107J;
- Iclejie → Pod Honcău;
- DJ 107N → La Viluța;
- Mănăstirea Muntele Rece → Teștieș → DJ 107N;
- Valea Pleșului → Iclejie → Fiscu → DJ 107 N;
- Școala Plopi → DJ 107N;
- Releu TV → Șopârla;
- Releu TV → Pensiunea Loboncz;
- Releu TV → Burz → Fersa;
- Prislop → Ciulicu;
- DJ 107N → Ticu;
- DJ 107N → Toti;
- DJ107N → Craiu;
- DJ107N → Hoancă;
- DJ107N → Căsoaie;
- Valea Negrii → Frasin;
- Pârâul Mesteacănului → Soci;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- Valea Negrii → Soci;
- Părăul Mesteacăn → Pășunat;
- Râul Iara → Doștină → Fața Mesteacănului → Pășunat;
- Valea Negrii → Soci;
- Doștină → Sub Pădure;
- DJ 107J → Dos;
- DJ 107J → Drăganu;
- DJ 107J → Gheorghiuț;
- Doștină → Biserică;
- Râul Iara → Șeștină;
- DC Șoimu → Dâmbu Cucului;
- Șoimu → Tarnița;
- Tarnița → Întreiere;
- Valea Ursului → Întreiere;
- Valea Ursului → Hățăgoaia;
- Întreiere → Valea Calului;
- Întreiere → Dobrin;
- Topili → Cerc;
- DJ 107J → Hontești → La moară;
- La Mișca → Topili;
- Valea Calului → Hodobana;
- Runcu Irișorii → Pășunat;
- Râul Iara → Runcu Irișorii;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Drumurile forestiere sunt numeroase pe teritoriul comunei Valea Ierii. Cel mai important drum forestier este cel de la ieșire din Valea Ierii pe Valea Șoimului – Irișoara, continuat apoi până pe Valea Someșului Rece.

Drumul forestier Șoimu - Bondureasa – Măruțu face legătura prin Șesu Cald până la Muntele Mare, iar de acolo fie spre Muntele Băișorii- Băișoara, fie spre Poșaga, fie spre Bistra, fie spre Măguri-Răcătău.

Drumul forestier Valea Ierii – Șoimu - Tina – Bogdanu, face legătura pe variante diferite cu localitatea Bistra și apoi cu orașul Cîmpeni.

Drumul forestier Valea Ierii - Dobrin face legătura, fie cu Măguri-Răcătău, fie cu Plopi – Vânta- Someșu Rece, sau Plopi – Finișel, fie cu Tina – Bogdan - Bistra sau Bogdan - Muntele Mare.

Clasificarea acestor drumuri forestiere în inventarul Romsilva Cluj este următoarea: Poduri – Măruțiu FE 12, (3 km); Șoimu FE 14, (1km); Șoimu 2, FE 14 (3 km); Șoimu 2, FE 14 (2,6 km); Șoimu – Tina FE 14, (1,40 km); Șoimu 4, FE 14 (3,90 km); Valea Calului FE 16 (3,1 km); Valea Calului – Dobrin FE 16 (1,1 km); Valea Calului FE 16 (3,1km); Valea Calului 1 FE 16 (2,8 km); Valea Calului 2 FE 16 (1 km); Valea Calului 3 FE 17 (3.3 km); Valea Calului 2 FE 17 (3.3 km). (R.N.P. RomSilva)

În prezent, o parte dintre drumurile forestiere din Valea Ierii sunt în administrarea Comunei Valea Ierii, iar o parte au rămas în administrarea RNP Direcția Silvică Cluj.

Străzile sunt într-o stare necorespunzătoare fiind cu gropi și denivelări, necesitând lucrări de modernizare și întreținere.

Comuna Valea Ierii nu dispune de transport feroviar, cea mai apropiată gară fiind gara Cluj-Napoca la 50 km.

Cel mai apropiat drum european este E 60 la o distanță de 35 km.

Singura stradă asfaltată este strada Bisericii care a fost asfaltată în anul 2015 printr-o finanțare europeană nerambursabilă acordată prin Programul Leader.

CAPITOLUL II INFRASTRUCTURA LOCALĂ

2.1 Sectorul social și cultural

Educația școlară

În comuna Valea Ierii există Școala Gimnazială cu clasele I-VIII având un număr de 71 elevi și Grădinița Valea Ierii unde sunt înscriși 25 copii. O problemă a acestui domeniu este scăderea numărului de copii, consecință a declinului demografic datorat în parte lipsei de locuri de muncă în localitate, a numărului mare de tineri de ambele sexe, necăsătoriți, a plecărilor în străinătate a unor familii tinere și a numărului scăzut de copii, la familiile cu potențial prolific din cauza mentalității moderne pentru păstrarea confortului și a fricii pentru ziua de mâine.

Aceeași amenințare este valabilă și pentru ciclul primar și gimnazial cu precizarea că aici se poate ajunge chiar la dispariția acestui ciclu școlar dacă scad în continuare efectivele de copii.

Deci, se impun politici active de stimulare a dezvoltării de locuri de muncă în servicii turistice și prelucrarea lemnului precum și revigorarea creșterii animalelor și agricultura ecologică, ca surse de venit cu potențial în zonă, cumulate cu acțiuni de educație morală și spirituală pentru dobândirea de cunoștințe în vederea protejării vieții, demnității și a proprietății.

În astfel de condiții ar deveni mai atractivă rămânerea în localitate a tinerilor, întemeierea de familii și implicit revigorarea morală, spirituală, demografică și economică.

În ceea ce privește dotarea învățământului local, comuna deține o școală reabilitată, dar care are un corp vechi ce nu va rezista pe termen lung și va trebui dărâmat și reconstruit cu adaosuri de spații pentru cabinete de specialitate și săli adecvate pentru ceea ce presupune învățământul actual. Va fi nevoie să se construiască o sală de sport, spații pentru pregătirea lecțiilor, sală de mese etc.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

O altă problemă este faptul că și cele două grădinițe funcționează în spații din școală neadecvate pentru copiii preșcolari, iar înzestrarea cu materiale didactice conform noilor cerințe este imperioasă.

Educația extrașcolară

Această activitate a fost axată atât pe educația copiilor cât și a adulților. În ultimii ani au fost organizate de către primărie cursuri de formare IT, cursuri de formare pentru mașinist utilaje de terasamente și cursuri pentru servanți pompieri.

Fundația Ars Pedagogica a organizat, în câțiva ani, tabere de educație și de creație în arte plastice.

Fundația Eco-Mont a organizat la început tabere pentru copii și pentru tineret, iar apoi s-a axat pe proiecte de educație ecologică și dezvoltare durabilă. A organizat o tabără de creație artistică însoțită de o expoziție la Căminul cultural Valea Ierii în anul 1999 și concerte de colinde în perioada 1996-1999.

Fundația Prietenii Școlii nu a desfășurat activități publice în comuna Valea Ierii.

Pe viitor este nevoie de organizarea unor cursuri de formare cu un caracter pragmatic și orientat spre solicitările de pe piață. Este nevoie de dobândirea calificărilor necesare desfășurării unor activități economice durabile, dar și cursuri care vizează dezvoltarea personală și cultivarea de relații frumoase cu semenii mai ales în contextul dezvoltării turismului rural, a ecoturismului și turismului de aventură în zonă.

Cultură

Activitatea culturală se desfășura cu precădere la Biblioteca comunală și la Căminul cultural. În prezent în comuna Valea Ierii nu mai există Biblioteca comunală și nici Cămin Cultural. Biblioteca comunală a fost demolată abuziv după anul 1990, iar Căminul cultural care era inclus în clădirea veche a Primăriei a fost demolat în baza Hotărârii Consiliului local Valea Ierii nr.60/26.07.2012.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Biblioteca comunală avea peste 10.000 de volume, a funcționat într-un spațiu impropriu, iar ulterior a fost mutată dintr-un loc în altul până ce a ajuns să fie depozitate cărțile în saci și au rămas încă așa.

Căminul Cultural era amenajat în aceeași clădire în care era sediu administrativ al comunei, dar clădirea fiind demolată pentru motive minore de deteriorare, comuna a rămas fără un astfel spațiu pentru activități culturale. Prin demolarea clădirii Primăriei Valea Ierii și a Căminului cultural care era lipit de aceasta s-a pierdut din patrimoniul comunei o valoare din patrimoniu local deoarece clădirea din lemn, avea o arhitectură care îmbina tradiționalul și modernul, era o valoare pentru patrimoniu arhitectural local și o atracție pentru turiști, la fel ca Biserica din lemn care a fost demolată tot în condiții pripite după ce un incendiu izucnit în condiții suspecte și care a distrus o parte din acoperiș. Biserica din lemn fiind și mai veche avea astfel o valoare mult mai mare ca obiect de patrimoniu aritectural care nu mai poate fi recuperată. Pentru turiști s-a pierdut un obiectiv de patrimoniu care a fost vizitat de mulți turiști din țară și chiar din alte țări europene.

În aceste condiții nu este de mirare că activitatea culturală este asigurată de televiziune, iar rezultatele sunt mai mult decât minore, sunt jalnice deoarece influența televiziunii asupra minții copiilor are un efect negativ, pe când lectura cărților recomandate copilăriei aduce o dezvoltare emoțională și rațională sănătoasă pentru copii.

Este nevoie urgentă de un proiect fiabil și de demersuri pentru asigurarea finanțării construirii unui nou Cămin cultural care ar putea găzdui și Biblioteca comunală și, eventual o sală de lectură cu acces la internet.

Un alt spațiu posibil pentru Biblioteca comunală ar putea fi mansarda corpului nou al Școlii cu clasele I-VIII din Valea Ierii, fiind cel mai adecvat prin poziția centrală și datorită faptului că principalii cititori sunt elevii.

Tradiția arhitecturală, a portului popular, a folclorului, a produselor de artizanat este o valoare a comunităților rurale care are nevoie de lideri de opinie care să-i recunoască și să-i promoveze valoare culturală, turistică și economică.

Pe viitor este necesară înființarea de evenimente locale de promovare a tradițiilor care se mai păstrează, a unor echipe artistice a căror activități să inspire

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

respectul față de comunitate, față de înaintași și față de turiștii care doresc să le cunoască.

Muzeul de obiecte tradiționale

Pentru punerea în valoare a semnificației istorice, culturale, tradiționale și etnografice a obiectelor de îmbrăcăminte, uneltelor gospodărești și alte obiecte, a fost organizată o expoziție la Căminul Cultural în anul 1997, organizată de Nelia-Crenguța Buș (după căsătorie Mariș). Aceasta a fost urmată de organizarea unui laborator de istorie în cadrul Școlii, cu clasele I – VIII, Valea Ierii, în care astfel de obiecte au fost păstrate pentru un timp mai îndelungat, amenajat la inițiativa domnului director al Școlii Gimnaziale Valea Ierii, profesor de istorie, Octavian Morar.

Ulterior a fost mutat acest fond de obiecte de muzeu într-o sală din clădirea fostei Școli cu clasele I-IV din satul Valea Ierii-Caps, cu contribuția semnificativă a doamnei Maria Marcu, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii, dar fără să fie asigurată funcționarea normală cu un responsabil angajat al comunei, fără un orar și o promovare adecvată și astfel multe obiecte s-au distrus sau au fost sustrate.

Atât pentru conservarea acestor valori, care să folosească și generațiilor următoare, cât și pentru crearea unui punct de atracție turistică este nevoie de amenajarea unui spațiu corespunzător în care să fie păstrate obiectele tradiționale meșteșugărești, costume populare și alte obiecte cu valoare culturală, etnografică, folclorică și spirituală și este nevoie de responsabilizarea unei persoane competente care să asigure funcționarea respectivului muzeu.

Sărbătorile, obiceiurile și portul

În această zonă sărbătorile și obiceiurile încă își mai păstrază farmecul, atât cele religioase, cât și cele tradiționale. Se mai păstrează obiceiuri mai mult sau mai puțin modificate. Unele momente de referință din viața comunității sunt: colindul cu ocazia ajunului Sărbătorii Nașterii Domnului Isus Cristos, numit tradițional Crăciunul, urările de An nou, dăruirea de dulciuri și împletirea de cununite de Sărbătoarea Floriilor, vopsirea ouălor la Sărbătoarea Învierii Domnului Isus Cristos,

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

numită conform Bibliei -Paștele, udatul fetelor și femeilor cu parfum de Paște, ieșirea la Sfințirea apei la Rusalii, ieșirea la Mănăstirea Muntele Rece la Sărbătoarea Înălțării Domnului Isus Cristos care este și Ziua Eroilor, ieșirea la Întreiere pentru slujba religioasă la Sărbătoarea Sfinții Apostoli Petru și Pavel și ieșirea Vârful Dobrin pentru slujba religioasă la Sărbătoarea Sfântul Ilie.

Alte obiceiuri transmise din generație în generație, dar pe cale de a se pierde din cauza renunțării micilor fermieri la creșterea oilor sunt: împreunatul oilor și măsuratul laptelui, care se încheie cu o masă sau petrecere la stână; tunsul oilor și înțârcatul mieilor.

În afara acestora, primăria a organizat foarte rar Ziua comunei (prima ediție în 1999 și a doua în 2002), ocazie în care este promovată comuna cu potențialul ei turistic și de afaceri. Ziua pensionarilor a început să fie sărbătorită într-o atmosferă cu iz electoral, ocazie cu care se organizează o festivitate cu muzică folclorică și o masă festivă pentru pensionari, adulții și chiar tinerii care participă.

În ceea ce privește portul, locuitorii de pe Valea Ierii, ca de altfel din întreg carstul Munților Apuseni au moștenit de la generațiile trecute costume populare foarte bogate și valoroase din punct de vedere etnografic. Într-adevăr acestea nu mai sunt purtate în mod curent, decât cu ocazia sărbătorilor sau a unor manifestări organizate.

Biserici

Biserica a fost întotdeauna centrul vieții comunitare a satului românesc. Situată în vatra satului, pe un teren mai înalt, dâmb, sau culme, aceasta configura întreaga structură a așezării. Cum lăcașul de cult era expresia culturii și spiritului locului, dar și a timpului și prosperității comunității într-o anumită perioadă, de multe ori, vechea biserică a fost înlocuită în ritualurile religioase de una mai nouă și de dimensiuni mai mari. Așa se face că, în multe sate, bisericile de lemn sau de zid au fost parțial sau total abandonate. Astfel, s-a accelerat procesul de degradare a patrimoniului arhitectural ecleziastic din mediul rural. (Publicația tematică nr.39, An II- Arhitectura Sacră-R.N.D.R.-2015, pag.3)

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Ceva asemănător s-a întâmplat și cu clădirea veche din lemn a Bisericii ortodoxe din Valea Ierii care a ars într-un mod ciudat, în duminica din 11 ianuarie 2009, la scurt timp după ce credincioșii au plecat acasă de la slujba de dimineață, iar apoi a fost demolată în grabă deși structura de rezistență era aproape intactă, doar câteva grinzi trebuiau să fie înlocuite și refăcută structura învelitorii și înlocuită tabla metalică.

Patrimoniul nu înseamnă numai clădiri arhicunoscute și recognoscibile, prezentate pe coperta broșurilor turistice. Patrimoniul include o serie de obiecte de arhitectură sau artă care definesc istoria unui loc. Lăcașurile de cult vechi, împreună cu cimitirele din jurul lor și cu locuințele tradiționale, definesc peisajul cultural al satului tradițional.

Bisericile din lemn sunt expresia meșteșugului tradițional și o parte importantă a istoriei locului. Protecția și restaurarea lor este o componentă absolut necesară a procesului de dezvoltare durabilă a satelor de astăzi. (Publicația tematică nr.39, An II- Arhitectura Sacră-R.N.D.R.-2015,pag.3)

Acest lucru nu a fost înțeles de către comunitatea locală din Valea Ierii în anul 2009 când a fost luată decizia demolării vechii clădirii a Bisericii greco-catolice din Valea Ierii, preluat apoi de către Biserica ortodoxă din satul Valea Ierii. Poate din dorința de a se realiza o investiție nouă sau o clădire mai mare, mai impunătoare, a fost distrusă acea perlă de spiritualitate, de arhitectură tradițională din lemn și de istorie a vieții comunității care a fost clădirea din lemn care a aparținut Bisericii Greco-Catolice din Valea Ierii, iar apoi a trecut forțat, la ordinele regimului comunist, la ritul Bisericii ortodoxe. Localnici își amintesc aerul ei liniștit de atâtea veacuri de istorie trecute încet, cu misterul pașilor celor care au traversat curtea și au intrat în ea pentru închinare și rugăciune către Dumnezeu, ca să-și golească poverile inimii înaintea Tatălui din ceruri și a Fiului Său Preaiubit, Domnul Isus Cristos, Cel care singur le-a purtat pe crucea de pe Dealul Căpățâniei, de lângă Ierusalim. Atâtea amintiri familiale de botezuri, cununii și dangăte de clopote de la înmormântări, cu atâtea lacrimi curse din inimi care au înțeles că speranța adevărată este doar în ajutorul și intervenția lui Dumnezeu, atâtea bucurii și întristări parcă au dispărut după

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

demolarea acelei bisericuțe din lemn modeste, dar bogată de amintirile care se leagau de ea.

Populația comunei Valea Ierii este majoritar ortodoxă. În trecut majoritatea populației din comună făcea parte din Cultul greco-catolic, cu excepția locuitorilor din satul Plopi care aparțineau de Parohia ortodoxă din Finișel, dar după instaurarea regimului comunist s-a schimbat forțat doctrina creștinilor majoritari din comună.

Casa de rugăciune a Cultului Penticostal este amplasată în partea de vest a satului Valea Ierii. Clădirea este o construcție din lemn realizată în anul 1999. Credincioșii, deși sunt mai puțini, decât majoritatea creștinilor din comuna Valea Ierii au manifestat o anumită perseverență la practicarea credinței, într-o perioadă inițială, fapt care a atras și alți locuitori care s-au convertit la această religie.

Pentru întâmpinarea nevoilor spirituale ale locuitorilor din zona centrului civic și partea estică a satului Valea Ierii este nevoie de ridicarea unei noi biserici care să aibă un spațiu corespunzător pentru închinare.

Modernismul a distrus o parte din regulile de viață a comunității influențând mai ales tânăra generație spre excese, dependențe și negarea valorilor creștine.

Credința în Dumnezeu caracterizează și influențează în continuare viața comunității, oamenii păstrând, în general, un mod de închinare arhaic, bazat pe tradiții și nu pe Biblie. Cultura spiritului de comuniune sătească, de integritate și de respect se mai păstrează încă puțin ca rezultat al modelelor de viață al oamenilor credincioși și evlavioși, transmis din generație în generație, dar este afectată de modelul celor care practică corupția și nu se tem că vor da socoteală cândva înaintea Celui care este dragoste, dar și un foc mistuitor, a Celui care este drept și iubește dreptatea. (Biblia: 1 Ioan 4:8, Deuteronom 4:24, Evrei 12:28-29, Psalm 11:7)

Sportul

În comuna Valea Ierii au fost constituite, mai multe grupe sportive, pe diverse ramuri sportive, toate fiind grupate în Asociația Sportivă "ARBORIA", în vederea demarării proiectului Stadionului comunal Valea Ierii. Singura activitate sportivă frecventă este practicarea fotbalului de către tinerii și adulții care îl preferă. Aceasta

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

se datorează lipsei unei culturi locale care să promoveze activitatea sportivă, lipsei amenajărilor sportive necesare și a mijloacelor financiare legate de costul echipamentului și a celorlalte materiale necesare. Este benefică amenajarea Stadionului comunal Valea Ierii, aflat în construcție de mai mulți ani, pentru asigurarea posibilității practicării fotbalului și a atletismului, dar este nevoie și de o sală de sport unde să aibă acces atât elevii cât și tinerii și adulții din comună.

Pe lângă baza materială necesară este nevoie de conștientizarea populației asupra importanței mișcării fizice și practicării activităților sportive recreative.

2.2 Sănătatea publică

Starea de sănătate a populației din comuna Valea Ierii este afectată de un mod de viață neechilibrat. Pentru rezolvarea acestor probleme oamenii încearcă adeseori să trateze simptomele, fără a schimba obiceiurile negative de viață, care stau, de regulă, la baza apariției bolilor.

Comuna Valea Ierii are un Dispensar Medical Uman încadrat cu un medic de familie care se deplasează în zonă o zi pe săptămână, o asistentă medicală, cu program normal și un medic stomatolog a cărui servicii sunt în două zile/săptămână, dacă sunt solicitării. În dispensar funcționează și un punct farmaceutic aparținând de Farmacia din Iara, unitate privată ce asigură o parte din necesarul de medicamente pentru cetățeni. Este nevoie de asigurarea unor condiții mai bune pentru medic, de stimularea și responsabilizarea acestuia pentru a asigura o prezență în comună în mai multe zile din săptămână

2.3 Asistența socială

La nivelul comunei acest serviciu este organizat în primărie printr-un compartiment prevăzut cu un asistent social. Ocazional au mai fost implicate în astfel de activități și alte organizații cum sunt: Crucea Roșie și Word Vision.

În anul 2016 au fost puse în plată un număr de 44 de dosare pentru ajutor social, au fost încadrați în muncă 4 asistenți personali pentru persoane cu dizabilități, au fost acordate 1 de alocații monoparentale, alocații de susținere au

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

fost acordate în 23 de cazuri, sunt luate în evidență 18 persoane cu dizabilități și au fost acordate 88 ajutoare pentru încălzire.

Din cauza creșterii cazurilor sociale este nevoie de dezvoltarea acestui compartiment, elaborarea unor proiecte de dezvoltare de noi servicii de asistență socială. Pentru aceasta este nevoie și de implicarea Bisericilor, a ONG-urilor și a altor persoane care doresc să ajute pe cei aflați în dificultate.

2.4 Mediul asociativ

Asociația Comunelor din județul Cluj a luat ființă în anul 1999 la inițiativa primarului din comuna Valea Ierii din acea perioadă, domnul Marin-Gavrilă Marc, în urma unor ședințe ale primarilor din zona de munte a județului Cluj, cu scopul îndeplinirii principiilor de autonomie locală și promovarea unor instrumente de acțiune democratice în realizarea intereselor colectivităților locale. Sediul acestei asociații a fost în comuna Valea Ierii, până în anul 2002, apoi a fost mutat la Gilău. Din anul 2006 activitatea acestei asociații a fost transferată către Filiala Județeană Cluj a Asociației Comunelor din România care a fost înființată atunci și care asigură o mai bună reprezentare a intereselor comunelor în relația cu autoritățile administrației publice centrale, respectiv cu Guvernul României.

Scopul acestei asociații este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi pentru a ocroti și promova idealurile și principiile prevăzute în *Carta europeană a autonomiei locale*, considerând că autoritățile administrației publice locale reprezintă unul dintre principalele fundamente ale oricărui regim democratic, deoarece numai la nivel local, dreptul cetățenilor de a participa la rezolvarea lucrărilor publice poate fi exercitat în mod direct.

Microregiunea Cheile Munților a fost înființată în 2001 de către primarii din comunele membre. Sediul acesteia este în comuna Săvădisla. Asociația are în componență comunele Valea Ierii, Săvădisla, Băișoara, Iara și Moldovenești.

Scopul declarat în propriul statut este de a reprezenta interesele comunelor menționate, de a promova forme de colaborare și întrajutorare reciprocă, de a organiza un corp de specialiști capabili să analizeze și să ofere soluții pentru

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

rezolvarea problemelor administrației locale și de a încuraja participarea structurilor societății civile la soluționarea problemelor comunităților.

Organizarea de întâlniri este necesară pentru că acestea contribuie la întărirea conlucrării și este una dintre formele de rezolvare a problemelor de interes comun. Pe de altă parte este un prilej de realizare de contacte cu membrii comunităților aparținătoare zonei microregiunii. Aceste contacte personale pot duce și la colaborări din domeniul economic, care au ca finalitate dezvoltarea comunitară.

Asociația Ars Pedagogica fost înființată la inițiativa unui grup, avându-l în frunte pe profesorul Zoltan Labancz. Sediul acesteia este în Cluj-Napoca. Acțiunile acestei fundații pe raza comunei s-au concretizat în organizarea unor tabere de sculptură, tabere pentru elevi din Cluj-Napoca sau chiar din Germania.

Pentru desfășurarea activităților asociației s-a cumpărat teren pe care au fost construite câteva spații de cazare și a fost renovată o casă veche. După decesul președintelui asociației, domnul Zoltan Labancz activitatea acestei asociații în zonă a fost sistată.

Fundația “Eco - Mont” a fost înființată în anul 1997 la inițiativa domnului Marin-Gavrilă Marc. Sediul acestei fundații este în comuna Valea Ierii, satul Valea Ierii, nr.166. Misiunea Fundației Eco-Mont este de a aduce un plus de valoare pentru educația ecologică, protecția mediului, dezvoltarea durabilă, ajutorarea persoanelor aflate în dificultate și cultivarea unui mod de viață echilibrat și înțelept. Activitățile inițiale ale fundației au fost organizarea de tabere de copii și tineret, tabără de pictură și expoziție de pictură în anul 1999, acțiuni umanitare de distribuire de ajutoare materiale și distribuire de cadouri pentru copii. Au fost desfășurate activități de educație ecologică și protecție a mediului, dai și consultanță la proiecte pentru dezvoltare durabilă, pentru dezvoltarea infrastructurii și a agriculturii.

Asociația GAL Napoca-Porolissum este un parteneriat public-privat ce a jucat un rol esențial în mediul rural prin PNDR 2007-2013, contribuind la dezvoltarea zonei de pe raza comunelor cuprinse în teritoriul său. Comuna Valea Ierii a fost membră în această asociație și a beneficiat de finanțare pentru asfaltarea străzii Bisericii din satul Valea Ierii, achiziția de costume populare și alte dotări.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Asociația GAL Lider Cluj este tot un parteneriat public-privat în care comuna Valea Ierii a fost cuprinsă după reorganizarea teritoriilor GAL-urilor din zonă. În noul PNDR 2014-2020, importanța GAL-urilor este la fel de mare, proporțional cu bugetul mare pe care îl are de gestionat, dar beneficiind deja de experiența de dezvoltare rurală câștigată în ciclul de finanțare 2007-2013.

Fundația “Prietenii școlii” a fost înființată la inițiativa domnului învățător Marcel Marcu. Obiectul de activitate al fundației are la bază educația și sprijinirea procesului de învățământ, cu accent pe sprijinirea calității învățământului, organizarea de școli de vacanță și educație morală a copiilor. Fundația nu a desfășurat activități publice în comuna Valea Ierii în ultimii ani.

2.5 Transportul

Transportul auto, în comun înspre comuna Valea Ierii este asigurat în mod regulat, astfel:

- pe ruta Valea Ierii - Cluj-Napoca : S.C. Fanny Prestări Servicii SRL care asigură transportul cu autobuzul în zilele lucrătoare cu plecare din Valea Ierii spre Cluj-Napoca la ora 4,00 și revenire din Cluj-Napoca la Valea Ierii la ora 17,00;
- pe ruta Valea Ierii – Turda cursa a fost sistată de mai mulți ani;

De asemenea, pentru facilitarea deplasării spre școală a copiilor din Cerc, Plopi și Valea Ierii (partea din amonte), Primăria a pus la dispoziția comunității două microbuse primite de la Guvern prin Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

2.6 Rețele de utilități

Alimentarea cu apă

Alimentarea cu apă a satelor Cerc și Plopi din comuna Valea Ierii se realizează în sistem local, de la fântânile și izvoarele existente.

În satul Valea Ierii existau patru alimentări cu apă mai vechi: trei în sistem centralizat (una în zona fabricii de cherestea, a doua în zona Caps și a treia în zona Lunca Mutului) și una în zona centrală care alimentează Casa parohială ortodoxă și cișmeaua publică centrală.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

În zona Fabricii de cherestea a fost captat un izvor, apa potabilă fiind înmagazinată într-un rezervor de 25 mc, de unde este distribuită prin cădere liberă la fabrica de cherestea și gospodăriile din vecinătate, care s-au racordat la această rețea.

În satul Valea Ierii, zona Caps, apa potabilă a fost captată printr-un sistem de aducțiune și distribuită prin rețea la brutărie și la câteva cișmele și gospodării din zona Caps.

În satul Valea Ierii, a fost construită o nouă rețea de apă potabilă în anul 2009 compusă din 5 rezervoare de captare de 50 mc fiecare și o rețea de distribuție a apei de 10 km care alimenta cișmelele montate de-a lungul satului Valea Ierii care ulterior au fost desființate și s-a trecut la bransarea locuințelor la rețeaua publică de apă potabilă. Calitatea acestei rețele lasă de dorit deoarece pe timp de iarnă, când temperatura scade sub -15 C rețeaua a înghețat în mai mulți ani, iar prin captarea unor izvoare de slabă calitate pe lângă cele de bună calitate, în apa păstrată în găleți sau oale se constată o depunere sedimentară.

Canalizarea

Localitățile din perimetrul administrativ al comunei Valea Ierii nu dispun de sistem de canalizare centralizat. A fost efectuat un proiect pentru realizarea canalizării în satul Valea Ierii, dar nu s-a obținut finanțare. Există mai multe case și câteva blocuri de locuințe, care au fosă din beton, a cărei eficiență este redusă.

Termoficarea

Locuințele și spațiile pentru servicii și producție din comuna Valea Ierii nu sunt racordate la o rețea de termoficare. Pentru încălzire se folosesc soluții individuale care sunt de regulă sobe de încălzit sau centrale individuale cu calorifere, pentru casă sau apartament. Pentru prepararea hranei se folosesc sobe de gătit cu lemne sau aparate de gătit (cuptoare și plite) alimentate cu gaze naturale lichefiate îmbuteliate. Mai rar, sunt folosite instalații electrice pentru

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

încălzire și prepararea hranei (centrale termice, cuptoare și plite). Foarte puține instalații folosesc energia solară pentru încălzirea apei.

Energia electrică

Comuna Valea Ierii este racordată la sistemul energetic național prin linia electrică aeriană de 20 KV. Gospodăriile din teritoriul administrativ al comunei sunt racordate la rețeaua electrică de joasă tensiune. În perioada anilor 1980 a fost amenajată o microcentrală hidroelectrică pentru producerea energiei electrice pentru câteva locuințe din cătunul Soci care a fost ulterior deființată după electrificarea zonei respective. În prezent nu există în comuna Valea Ierii instalații de producere a energiei electrice cu ajutorul energiei eoliene sau a energiei solare.

Salubritatea

Comuna Valea Ierii nu are un serviciu public de salubritate, acest serviciu fiind efectuat de către compania S.C. **Brantner Vereș** S.R.L. Gunoiul menajer din gospodării este colectat în pubele, containere și saci menajeri și este ridicat periodic de această companie. Este nevoie de extinderea acestui serviciu în satele Cerc și Plopi și de aplicarea unor măsuri severe pentru respectarea legislației în domeniu deoarece încă se mai aruncă resturi menajere în albia râului Iara sau pe afluenți, pe lângă poduri, drumuri și în pădure.

Comunicațiile

În momentul de față în comuna Valea Ierii funcționează sistemul GSM de telefonie mobilă asigurat de companiile Orange și Telekom. Nu există centrală telefonică locală și linie telefonică prin cablu, deși aceasta este foarte utilă în caz de situații de urgență. De asemenea nu există stații radio digitale de comunicare care să poată asigura comunicațiile în exteriorul comunei în caz de situații de urgență,

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

dacă sistemul GSM este nefuncțional. Probabil că, în viitorul apropiat, se vor amenaja și astfel de sisteme de comunicații în comuna Valea Ierii.

Accesul la serviciile de radio era disponibil în condiții bune. Accesul la televiziune era asigurat de releul Tv din satul Plopi. Mai nou accesul la TV este asigurat prin antenele parabolice de recepție prin satelit.

Conexiunea la internet în momentul actual pentru locuitori se realizează prin intermediul serviciilor oferite de Blaga Doru-Ioan PFA pentru conexiunea prin cablu, iar prin modem sunt disponibile oferite de companiile de telefonie mobilă Orange și Telekom.

CAPITOLUL III POPULAȚIA ȘI ECONOMIA

3.1 Populația

Populația comunei Valea Ierii a crescut odată cu dezvoltarea industrială prin exploatarea forestieră și prelucrarea primară a lemnului. Astfel se face că muncitori din diferite localități au venit să muncească și s-au stabilit ulterior în comună.

După inundația din 1975 a urmat un proces de migrare a locuitorilor care au avut casele distruse de ape, spre alte regiuni din țară.

Scăderea natalității, lipsa unor locuri de muncă atractive pentru tineri și absorbția de forță de muncă în zonele puternic industrializate din orașe au dus în continuare la scăderea numărului de locuitori.

După anul 1989 când s-au deschis granițele a apărut și posibilitatea de a munci în alte țări, ceea ce a dus la apariția fenomenului de emigrare a populației locale.

În urma închiderii activității fabricii de cherestea și reducerii semnificative a forței de muncă în exploatarea forestieră, cât și a creșterii excesive a diferențelor calității vieții dintre sat și oraș, populația comunei a cunoscut un regres continuu, astfel că la finele lunii decembrie 2015, aceasta era în evidențele Direcției Regionale de Statistică Cluj, cu doar 959 **locuitori** populație

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

stabilă, iar în Registrul Agricol al comunei Valea Ierii cu 888 locuitori. Diferența de număr de locuitori apare din cauza evidențierii diferențiate în calcule a persoanelor temporar absente și a persoanelor plecate din comună în alte localități din țară sau în alte țări.

Tabel

3

Evoluția populației din 1946 – 2016

Anul	Total	Din care		
		Valea Ierii	Cerc	Plopi
1946	1.032	534	235	263
1977	1.390	910	254	226
1992	1.172	856	177	139
1999	1.128	824	156	148
2002	1.107	803	158	146
2007	1.098	812	144	142
2016	888	684	106	98

Sursa: Registrul agricol comuna Valea Ierii

Fig. 10 Evoluția populației din anii 1946 - 2015

(Sursa: Registrul agricol comuna Valea Ierii)

Strucura
populației

Etnie	Nr. locuitori
Români	1013
Maghiari	10
Germani	2
Slovaci	1
Total	1026

Sursa: DRS Cluj, Fișa Localității, Recensământ 2002

Strucura populației pe confesiuni la recensământul 2002

Confesiune	Nr. locuitori
Ortodoxă	932
Romano-catolică	9
Reformată	8
Penticostală	68
Greco catolică	6
Baptistă	1
Musulmană	1
Altele	1
Total	1026

Sursa: DRS Cluj, Fișa Localității, Recensământ 2002

Gospodăriile din Comuna Valea Ierii

În anul 2002 în comuna Valea Ierii erau 373 gospodării, din care 265 în Valea Ierii, 60 în Cerc și 48 în Plopi. (Fișa localității)

3.2 Dezvoltarea economică

3.2.1 Economia

Comuna Valea Ierii a cunoscut o dezvoltare economică semnificativă începând cu perioada interbelică, când s-a dezvoltat exploatarea și prelucrarea lemnului și s-au deschis căile de acces prin amenajarea drumului Valea Ierii – Plopi, a drumului Valea Ierii – Băișoara și a folosirii apei pentru transportul buștenilor cu pluta.

În această perioadă agricultura și creșterea animalelor erau ocupațiile de bază care asigurau cea mai mare parte din alimentele necesare consumului

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

familial. Pentru completarea necesarului de cereale pentru consum din gospodărie se practica „trocul” cu cherestea care era transportată în satele cu agricultura mai dezvoltată.

Fabrica de cherestea construită în perioada interbelică a fost modernizată în anii 1970 și a atras forță de muncă chiar și din satele vecine, la fel ca și exploatarea forestieră. După anul 1989 fabrica de cherestea și-a redus treptat activitatea până în anul 2005 când a fost închisă.

Exploatarea forestieră a continuat după 1989 într-un mod irațional ceea ce a dus la reducerea masei lemnoase favorabile exploatării rentabile. Apariția pe piață a companiilor străine a dus la creșterea presiunii asupra exportului de bușteni reducându-se astfel locurile de muncă din prelucrarea lemnului și punând în pericol micile afaceri ale localnicilor în exploatarea și prelucrare primară a lemnului.

Populația ocupată, pe activități economice

Angajați permanent în comuna Valea Ierii în anul 2002 erau 358 persoane. Dintre aceștia, o parte erau navetiști din satele vecine. Angajații sezonieri pentru lucrări forestiere (plantații, descopleșiri, etc), au fost atrași de regulă, muncitori din județele Bistrița Năsăud, Maramureș și Vâlcea deoarece locuitorii din comună aveau locuri de muncă permanente la Fabrica de cherestea Valea Ierii sau la Sectorul de exploatare forestieră din Valea Ierii, ambele făcând parte din Intreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport Cluj.

După închiderea Fabricii de cherestea, în anul 2005, economia comunei a intrat într-un declin sever.

Populația ocupată pe activități, 2002

Nr.	Specificația	Total comună
1	Silvicultură, exploatarea lemnului și economia vânatului	46
2	Agricultură	11
3	Industria de prelucrare a lemnului	104
4	Industria extractivă	2
5	Comerț, rep. auto și ob. casnice	20
6	Construcții	13
7	Hoteluri și restaurante	3
8	Transport	3
9	Tranzacții imobiliare, închirieri, prest. serv.	5
10	Învățământ	13
11	Administrație publică	124
12	Sănătate și asistență socială	5
13	Alte activități de servicii	6
14	Activități angajați gospodării proprii	3
	Total	358

Sursa: DRS Cluj, Fișa Localității, Recensământ 2002

O ocupație nouă apărută în economia locală este practicarea agroturismului în gospodăriile care oferă cazare în regim de pensiune completă sau demipensiune. Pentru dezvoltarea acestei activități este necesară organizarea unor sesiuni de informare și a unor cursuri de formare ca lucrător în gospodărie agroturistică și/sau lucrător în pensiune turistică.

Pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea șapte agenți economici în domeniul exploatării forestiere și prelucrarea lemnului și două societăți care se ocupă cu administrarea pădurilor.

În comerț își desfășoară activitatea nouă societăți comerciale, iar în turism o societate comercială.

**Societăți comerciale, cooperative, persoane fizice
autorizate, asociații familiale și întreprinderi individuale cu
activitate în Valea Ierii**

Nr.	Denumirea	Adresa	Activitatea desfășurată	Domeniu de activitate
1	S.C.Tinuța Prodcom SRL	Valea Ierii, nr 15	Prelucrare lemn	Prelucrare lemn
2	S.C. D&V Prodcom SRL	Valea Ierii, nr 40	Comerț cu amănuntul	Comerț cu amănuntul
3	SC A&R Dumiral SRL	Valea Ierii, nr.40 A	Comerț cu amănuntul	
4	Cooperativa de consum Băișoara	Valea Ierii, nr. 51	Comerț cu amănuntul	Comerț cu amănuntul
5	S.C Farkas trans SRL	Valea Ierii, nr 66A	Comerț cu amănuntul	Comerț
6	S.C. Media Leti SRL	Valea Ierii, nr.73	Comerț cu amănuntul	Comerț
7	S.C. Tazman SRL	Valea Ierii, nr. 73-75	Prelucrare lemn	Activitate suspendată
8	S.C Adimax SRL	Valea Ierii, nr. 75	Prelucrare lemn	Prelucrare lemn
9	S.C. Chorchiș Mixt SRL	Valea Ierii, nr. 102	Comerț cu amănuntul	Comerț
10	S.C. Miredan COM SRL	Valea Ierii, nr 46	Comerț cu amănuntul	Comerț

11	S.C. Lara Turism SRL	Valea Ierii, nr. 210	Alte servicii de cazare	Turism
12	S.C.Dia&Paul Impex SRL	Valea Ierii, nr. 135	Comerț cu amănuntul	Comerț
13	S.C Revas Impex SRL	Valea Ierii, nr. 109	Comerț	Activitate suspendată
14	S.C.Pârâul Ursului SRL	Valea Ierii, nr. 137	Comerț	Activitate suspendată
15	S.C. CMD Forest SRL	Valea Ierii, nr. 38	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
16	S.C. Balex SRL	Valea Ierii, nr. 144	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
17	S.C Carpasin SRL	Valea Ierii, nr. 43	Comerț și exploatare forestieră	Comerț
18	Ocolul Silvic Valea Ierii SRL	Valea Ierii, nr. 107	Administrare păduri	Administrare păduri
19	S.C. Fepamian SRL	Valea Ierii, nr.111	Prelucrare ciuperci	Horticultura
20	S.C Hasangi SRL	Valea Ierii, nr. 140	Tăierea și rindeluirea lemnului;	Nu mai are activitate în comuna V.I.
21	S.C Dia & Paul Com Trans SRL	Valea Ierii, nr. 135	Comerț cu amănuntul	Comerț
22	SC Pedifarm SRL	Iara, nr.305 P.LV.Ierii 47	Farmacie	Farmacie
23	Vargankec Maria Intreprindere individuală	Valea Ierii 168	Alte servicii de cazare	Cazare
23	Șipoș Lidia PFA	Valea Ierii, nr.56	Alte servicii de cazare	Cazare

Sursa: Registrul agricol al comunei Valea Ierii

Organizații neguvernamentale - ONG-uri cu sediul și/sau activitate în comuna Valea Ierii

Nr. crt	Denumirea ONG-ului	Sediul	Locul activității în comuna Valea Ierii	Domeniul de activitate/ Activitatea actuală desfășurată
1	Asociația Ars-Pedagogica	Str. Codrului nr.61, A, Cluj – Napoca	Satul Plopi, nr.18 B	Educație. Tabere de copii./ Fără activitate în comuna Valea Ierii în ultimii ani;
2	Fundația Eco-Mont	Valea Ierii, nr.166	Satul Valea Ierii, nr.159 bis și Satul Cerc nr.9	Educație ecologică; Dezvoltare durabilă; Tabără de copii și tineret/ Educație ecologică; Monitorizare; Consultanță pentru proiecte de dezvoltare durabilă;
3	Fundația Prietenii Școlii	Valea Ierii, nr.43	-	Educație/Fără activitate în comuna Valea Ierii;
4	Societate Națională de Cruce Roșie din România, Filiala Cluj	Str. George Coșbuc, nr.11, Cluj-Napoca	Satul Valea Ierii, nr.131 A	Intervenții la dezastre; Cursuri de prim-ajutor; Înființare centrul de pregătire de prim ajutor; Asistență umanitară;

Sursa: Registrul agricol al comunei Valea Ierii

3.2.2 Economia forestieră

Silvicultura este ramura economiei forestiere care include îngrijirea, protecția, cultivarea pădurilor, precum și asigurarea industriei forestiere cu materie primă. Silvicultura reprezintă activitatea principală din comuna Valea Ierii.

Pădurea constituie cel mai important factor de stabilitate și echilibru în natură, o resursă regenerabilă de prim rang. De-a lungul timpului, pădurile țării au fost permanent agresate și sacrificate pentru rezolvarea unor crize politice, economice sau de altă natură. Așa s-a ajuns ca de la 79% din teritoriul României cât rezultă din cercetări și surse istorice, procentul de împădurire să se reducă la cca. 26% în zilele noastre, față de un optim de 31-35%. Ca urmare, asistăm în prezent la modificări climatice esențiale, cum ar fi apariția climatului subtropical, al cărui principală caracteristică este reducerea la două anotimpuri: vară și iarnă. Scutul cel mai eficient împotriva acestei dereglări este pădurea.

Odată cu evoluția societății, pădurea nu mai este percepută astăzi de către omenire doar ca o simplă sursă de lemn, ci drept un cadru, o condiție de viață care trebuie gospodărită în concordanță cu supremul interes ecologic, adică cel al conservării acesteia și a biodiversității sale.

Suprafața fondului forestier din comuna Valea Ierii este de 9.586,13 ha, ceea ce reprezintă o bogăție naturală deosebită pentru comună.

Un lucru de amintit este că după reforma agrară din 1930 din fondul forestier din comuna Valea Ierii, au fost împroprietărite mai multe unități administrativ-teritoriale.

La vremea respectivă nu s-a considerat necesar ca pentru comuna Valea Ierii să se repartizeze teren agricol în comunele sau orașele respective, având în vedere că pentru acești locuitori singura sursă de venit era lemnul pe care îl puteau valorifica în schimbul cerealelor în satele din zona de câmpie.

Acest lucru este important de discutat cu reprezentanții clasei politice pentru găsirea unei soluții echitabile pentru locuitorii din această zonă de munte, fie prin atribuirea unor suprafețe echivalente de teren agricol în comunele sau

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

orașele în cauză, fie prin atribuirea suprafețelor forestiere deținute de aceste unități către comuna Valea Ierii.

Pe raza comunei Valea Ierii își desfășoară activitatea patru Ocoale Silvice, unul de stat, respectiv Ocolul Silvic Turda și trei ocoale private, respectiv: Ocolul Silvic Valea Ierii SRL, Ocolul silvic Muntele Mare, Ocolul Silvic Abrud.

Pădurile ne oferă o gamă foarte largă de produse utile, între care locul central revine lemnului. Spre deosebire de alte surse de materii prime epuizabile, lemnul reprezintă o resursă regenerabilă. Dacă sunt rațional gospodărite, pădurile pot asigura o producție continuă de lemn. Pe lângă lemn, pădurile furnizează o serie de produse, numite nelemnoase. Trebuie să înțelegem foarte bine că recoltarea lemnului, dacă este corect realizată, nu pune nicidecum în pericol pădurea. Pentru multă lume, care nu cunoaște elemente fundamentale de silvicultură, în orice situație doborârea unui copac pare a fi o acțiune negativă, dar de fapt nu este așa.

În cele mai multe păduri însă este important să fie extrași arborii doborâți de vânt, în curs de uscare, care altfel ar putea să favorizeze dezvoltarea explozivă a unor insecte dăunătoare ce pot ataca apoi arborii sănătoși. În pădurile destinate atât producției de lemn cât și exercitării funcțiilor de protecție a mediului se taie arborii ajunși la o anumită vârstă (numită vârstă exploatabilității) pentru a crea spațiu pentru dezvoltarea unei noi generații, realizând, astfel, și punerea în valoare a lemnului. De asemenea, se taie arbori pe parcursul vieții unei păduri pentru a crea condiții mai bune pentru creșterea arborilor rămași (se fac rărituri, după cum le numesc silvicultorii).

Principala producție a pădurii este lemnul, dar există și produse accesorii.

Produsele accesorii ale pădurii sunt: semințe forestiere, puieți forestieri produși în pepinierele silvice (puieți forestieri pentru împăduriri, puieți ornamentali pentru parcuri), produse vânătorești (trofee cinegetice recoltate cu vânători, carne de vânat), produse piscicole (păstrăv pentru consum), fructe de pădure (afine negre, merișoare, măceșe, porumbe, zmeură, cătină, mure, măceșe), produse din lemn (pomi de Crăciun, araci rășinoase, crengi de rășinoase, rășină, nuiiele și fibrele pentru împletituri, cetina, conurile folosite în realizarea de ornamente și

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

decorațiuni, deșeuri din exploatarea forestieră: rădăcini, rumeguș, capete de bușteni etc) ciuperci, și plante medicinale (ferigă, muguri de pin, frunze de mesteacăn). Multe specii de arbori și arbuști contribuie la crearea bazei melifere, adică oferă hrană pentru albinele ce produc mierea.

Pe teritoriul comunei Valea Ierii își desfășoară activitatea în domeniul exploatării și prelucrării primare a lemnului, zece societăți comerciale.

Tabel 9

Societăți comerciale care își desfășoară activitatea în domeniul forestier

Nr.	Denumirea	Adresa	Activitate desfășurată	Domeniu de
1.	S.C. Tinoța	Valea Ierii, nr 15	Prelucrare lemn	Prelucrare
2	S.C. Tazman SRL	Valea Ierii. nr. 73-	Prelucrare lemn	Prelucrare lemn
3.	S.C Adimax SRL	Valea Ierii. nr. 75	Prelucrare lemn	Prelucrare lemn
4.	S.C. CMD Forest	Valea Ierii. nr. 38	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
5	S.C. Balex SRL	Valea Ierii. nr.	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
6	S.C Carpasin SRL	Valea Ierii, nr. 43	Comerț și exploatare forestieră	Comerț
7	Ocolul Silvic Valea Ierii	Valea Ierii, nr. 107	Administrare păduri	Administrare păduri
8	Ocolul Silvic Turda	Turda	Administrare păduri	Administrare păduri
9	S.C. Fepamian SRL	Valea Ierii. nr.111	Prelucrare ciuperci	Horticultura Dincolo
10	S.C Hasangi SRL nu mai este in	Valea Ierii, nr. 140	Tăierea și rindeluirea lemnului;-impregnarea	Comerț cu ridicata al prod. alim.băuturi și
11	SC Alforest Constructii SRL	Valea Ierii, 95 C	Exploatare forestiera	Exploatare forestiera

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii

O problemă de mare importanță pentru asigurarea viabilității fondului forestier este producerea de puiți forestieri de calitate superioară. În prezent, majoritatea puiților forestieri sunt produși în pepinierele Regiei Naționale a Pădurilor ROMSILVA.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

În comuna Valea Ierii a existat o pepinieră mică, în zona Șoimu, administrată de Ocolul Silvic Turda, a cărei producție nu a satisfăcut necesarul de puieți din zonă și care nu mai funcționează. Completarea necesarului se făcea de la pepiniera din municipiul Turda. În prezent, pepiniera din Șoimu a fost împărțită între Ocolul Silvic Turda și Ocolul Silvic Valea Ierii. Mai există o pepinieră în zonă administrată de Ocolul Silvic Abrud.

Cantitatea de masă lemnoasă exploatată legal în anul 2016 pe raza comunei Valea Ierii este formată în general din pădure tânără. La aceasta se mai adaugă tăierile ilegale, ceea ce conduce la o depășire a potențialului de regenerare a pădurii.

Se impune organizarea pazei și administrării pădurilor, într-un mod mai responsabil cu implicarea fermă a instituțiilor Statului care sunt responsabile, dar și a societății civile.

3.2.3 Agricultură

Suprafața totală a comunei Valea Ierii este de 14.867 ha, fiind o comună mare după suprafață. Suprafețele aproximative pe categorii de folosință sunt următoarele: suprafața agricolă - 5.050,97 ha, din care teren arabil - 51,28 ha, pășune - 4.450,08 ha (122,08 ha pășune în proprietatea cetățenilor și 4328 ha pășuni în proprietatea comunelor), fânețe - 549,61 ha, alte terenuri - 229,9 ha (18,26 ha teren curți și construcții, 35 ha cursuri de apă, 71 ha drumuri și 105,64 ha teren neproductiv), suprafața forestieră - 9586,13 ha.

Agricultura practică este cea de subzistență în condițiile în care cea mai mare pondere din solurile predominante sunt brune acide podzolice, ceea ce presupune o producție scăzută la ha.

Pe lângă aceasta alți factori limitativi sunt: clima, fragmentarea terenurilor și dimensiunea redusă a terenurilor ce revin fiecărui proprietar, precum și piața de desfacere redusă.

Populația nu deține suficiente resurse financiare pentru a face față costurilor ridicate ale mecanizării și aplicării de îngrășăminte chimice, pentru realizarea majorității muncilor agricole utilizând metode tradiționale bazate pe tracțiune animală. Situația descrisă este elocvent susținută în tabelul următor.

Tabel 10

Producția agricolă aproximativă în comuna Valea Ierii pe anul 2016

Cultură	Producție totală
Cartofi	40 t
Fân și masă verde	500 t
Fructe	4 t

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii, sondaj locuitori și observare în teren

Una dintre preocupările importante pentru populația comunei a fost și creșterea animalelor. Se poate constata cu ușurință faptul că populația urmărește prin numărul de animale crescute să își asigure strictul necesar pentru consumul propriu. Ponderea animalelor crescute în gospodăriile comunei Valea Ierii sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 11

Efectivul de animale din comuna Valea Ierii în anul 2016

Animale	Capete / 2015
Bovine	325
Ovine	380
Caprine	166
Cabaline	50
Porcine	40
Păsări	1200

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii

Producția rezultată din sectorul zootehnic este în mare parte destinată consumului propriu și este reprezentată în tabelul următor:

Tabel 12

Producția animală aproximativă în comuna Valea Ierii pe anul 2015

Produs	Cantitate
Lapte	4500 hl
Carne	6 t
Ouă	240.000 buc
Lână	1,14 t

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii, sondaj locuitori și observare în teren

Pentru asigurarea sănătății animalelor și prevenirea epizootiilor este asigurată asistența sanitar- veterinară de către un medic veterinar care vizitează periodic comuna.

Pentru viitor este de luată în considerare producția ecologică, atât vegetală cât și animală. Acest mod de producție poate aduce veniturile necesare populației la produse de calitate, dar reduse ca volum. Pentru dezvoltarea producției agro-zootehnice ecologice o măsură importantă ar trebui să fie obținerea statutului de sat ecologic sau deschiderea unor magazine clasice sau online cu produse ecologice locale.

3.2.4 Turismul

Comuna Valea Ierii prezintă un potențial turistic natural ridicat (morfologic, hidrologic, climatic) specific zonei Munților Apuseni, pretabil la a fi valorificat în scopuri recreative, sportive, cinegetice și de agrement.

Experiența ultimilor ani ne-a dovedit că turismul rural constituie o afacere prosperă, prefigurându-se drept principala sursă viabilă de dezvoltare a acestei zone.

Trasee turistice :

În comuna Valea Ierii, prin amplasamentul său, într-o poziție relativ centrală în cadrul Munților Apuseni, beneficiază de trasee turistice pitorești, care sunt racordate la circuitul turistic general al Munților Apuseni.

Trasee lungi:

- traseul Gilău - Someșul Rece – Muntele Rece – Plopi – Ruinele Cetății Lita – Pensiunea Lara;
- traseul Săvădisla - Finișel – Plopi – Dobrin;
- traseul Valea Ierii – Șoimu – Bondureasa – Șesu Cald - Muntele Băișorii;
- traseul Valea Ierii – Șoimu – Tarnița – Întreiere – Dobrin;
- traseul Valea Ierii – Cerc – Dobrin – Măguri- Răcătău;
- traseul Băișoara- Valea Ierii – Șoimu – Tina - Bistra - Cîmpeni;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Trasee scurte:

- traseul Valea Ierii – Fersa - Plopi- Mănăstirea Muntele Rece;
- traseul Pensiunea Lara – Valea Negrii – Soci;
- traseul Valea Ierii – Colțul cu Coarne- Plopi;
- traseul Cerc- Tarnița- Întreiere;
- traseul Plopi – Runcu Irișorii;
- traseul Valea Ierii – Șoimu- Tarnița - Întreiere;
- traseul Valea Ierii – Plopi –Cetatea Lita.

Obiective turistice existente și posibile în viitor

Complexul turistic de la confluența râului Iara cu Valea Șoimului este încă în faza de proiect.

Cabana de vânătoare Șoimu a rămas nefolosită în urma retrocedării pădurilor către comune și restructurarea activității Ocolului Silvic Turda. Din documentele existente la Primăria Valea Ierii reiese că terenul pe care sunt amplasate cele două cabane de vânătoare din Șoimu aparține comunei Valea Ierii. Conform art.1 din Legea nr.247, modificată, proprietarii terenului dobândesc și construcțiile existente pe teren la retrocedare. Deși trebuia resituit terenul aferent către comuna Valea Ierii, terenul respectiv pe care este cabana a fost restituit către Municipiul Turda datorită modului de acțiune suspect al primarului din acea perioadă care nu a apărat interesele comunei Valea Ierii. Regimul juridic al terenului și al cabanelor se poate verifica și modifica, deoarece retrocedarea pădurilor nu a urmărit vechiul amplasament în zonă așa cum prevedea legea.

Pentru viitor se poate opta între parteneriatul public-privat pentru dezvoltarea unui complex turistic și de agrement în zona Șoimu- Tarnița- Intreiere- Hățăgoaia cu varianta dezvoltării unui complex turistic exclusiv în administrarea comunei Valea Ierii sau ambele variante.

Bogăția cultural, istorică și peisagistică.

Fig. 11 Mănăstirea Muntele Rece

construită pe granița dintre satele Plopi și Muntele Rece, între Comuna Valea Ierii și comuna Măguri-Răcățau, este un obiectiv de importanță turistică și istorică prin amplasarea în imediata vecinătate a cimitirului eroilor români căzuți în cel de-al doilea război mondial într-o ambuscadă a armatei hortisto-hitleriste.

Cimitirul Eroilor Români din cel de-al doilea Război Mondial a fost construit, în zona Dealul Bordii- satul Plopi, în anul 1944. Aici sunt înhumați 36 ostași români din Batalionul 8 și Batalionul 10 – Vânători de munte.

Fig. 12 Cimitirul Eroilor Plopi-Dealul Bordii

În afara acestuia, în satul Plopi, zona Prislop au fost înhumați alți șapte ostași români din Batalionul 10 – Vânători de munte, iar în satul Valea Ierii, în apropierea intersecției cu drumul spre Plopi, se află mormântul eroului Sergent Man Grigore.

Ruinele Cetății Lita, sunt amplasate într-un cadru natural foarte pitoresc, cu pereți de stâncă și păduri. Atestată documentar din 1324, cetatea a avut un trecut foarte zbuciumat.

Fig. 13 Ruinele Cetății Lita

Cetatea a fost grav avariată ca urmare a exploziei magaziiilor de pulbere la 12 februarie 1562, în urma unui asediu. Nu există date precise asupra datei și cauzelor abandonării definitive a cetății. Astăzi cetatea cu zidurile ruinate își așteaptă vizitatorii.

Peisajul.

Pitorescul râului Iara se întinde de la izvor, din Masivul Picioragul până în aval de satul Valea Ierii spre Băișoara și până la Buru unde se varsă în Arieș. Nenumărate sunt frumusețile pe care le oferă munții din comuna Valea Ierii.

Comuna Valea Ierii este locul ideal de petrecere a unei vacanțe reușite în mijlocul naturii, întrucât beneficiază de un cadru natural cu peisaje de invidiat, de un aer ozonat, benefic sănătății, de produse gastronomice tradiționale apetisante și ecologice, de o liniște relaxantă completată de sursorul apelor cristaline de munte și nu în ultimul rând bogăția spirituală și culturală transmisă prin biserică, folclor și obiceiuri de gospodari harnici, pricepuți și ospitalieri.

Comuna Valea Ierii este parcă zidită pentru bucuria ochiului: peisaje superbe și panorame îndepărtate ce se văd de pe creste. Toate parcă te îmbie, dacă ai trecut vreodată pe aici, să revii.

Comuna se individualizează printr-un relief muntos foarte variat: interfluvii larg ondulate (Dobrin, Șoimu, Întreiere, Hățăgoaia), contrastând cu văi înguste și adânci, mai ales în sectoarele de defilee și chei (Între Liscuri, Colțu Șoimului, Cheia), prin pitorescul arhaic al așezărilor cu gospodării risipite, prin extensiunea pădurilor de rășinoase și făgete, prin arealele largi de pajiști subalpine.

Numeroase drumuri și poteci care împânzesc zona montană oferă posibilități multiple de organizare a unor excursii spre Dobrin, Vf. Dumitreasa, Piatra Groșilor, Tarnița, Întreiere, Tina, Bondureasa , Mănăstirea Muntele Rece, Cetatea Lita. etc. Vara, drumețul găsește aici răcoarea odihnitoare, priveliștea îl îmbie la drumeție și îi oferă posibilitatea de a petrece timpul în mijlocul pădurii, de a culege fructe de pădure-afine, zmeură, merișoare și ciuperci.

Muzeul comunei Valea Ierii

Înființarea Muzeului comunei Valea Ierii este posibilă pe baza unei cercetări minuțioase a zonei, așa cum arată astăzi și prin elaborarea unei structuri tematice riguroase.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Muzeul ar putea crea impresia unui sat cu specific zonei Munților Apuseni care a evoluat de la cel de tip "răsfirat" și "risipit" prin "roirea" nucleelor inițiale, la unul de tip adunat. Ulițe drepte (principale) și întortocheate și poteci alcătuiesc structura intimă a așezării și converg spre un promontoriu pe care a fost așezată biserica. Bisericile au marcat locul unde se adunau oamenii la rugăciune, dar și punctul de întâlnire al înțelepților satelor, pentru luarea unor decizii în vremuri de restriște. Din turnul lor se supravegheau năvălirile dușmane și tot de aici se semnalau, prin dangăte de clopot specifice, incendiile devastatoare, puhoaietele și alte nenorociri ce se abăteau asupra satelor; în jurul bisericilor se îngropau morții după ierarhii statornicite prin rânduielile vechi; în biserică s-au păstrat cărțile sfinte, manuscrisele și icoanele de mare valoare spirituală și artistică, cununi de miri și țesături deosebite. Aici erau botezați pruncii și se oficiau căsătoriile și slujbele de pomenire a morților, aveau loc praznice și alte ritualuri specifice.

În ansamblul său, muzeul se va constitui ca o rezervație de monumente de arhitectură țărănească, selecționate după criterii științifice având ca bază tipologia construcțiilor, evoluția acestora în plan arhitectural și ca sistem constructiv, totul în diacronie (pornind de la cele mai vechi construcții găsite în teren) și în sincronie (așa cum s-au statornicit în cadrul așezărilor și s-au păstrat în majoritatea lor funcționale până în zilele noastre). În privința sistemului constructiv trebuie să subliniem tehnicile tradiționale, casele și clădirile anexe fiind construite aproape exclusiv din lemn, predominând molidul, cu fundații din piatră de carieră sau bolovani de râu.

O altă valoare este patrimoniul textil care semnifică puterea de expresie a țesăturilor. Acestea reprezintă reflexul unei societăți, indică mutații care au intervenit la nivelul materiilor prime, a tehnicilor, a coloranților, relevă modul de a se îmbrăca al omului și de a trăi, mentalități tradiționale, reminiscențe dar și noi curente ale modei. În mediul Munților Apuseni s-a dezvoltat secole de-a rândul, în cadrul economiei rurale tradiționale, o puternică industrie casnică textilă, folosind procedee vechi și instrumentar tehnic simplu.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

În cadrul acestui muzeu se vor putea organiza: tabere etnografice de vară, tabere de sculptură, pictură, expoziții, etc.

3.2.5 Infrastructura de cazare

În comuna Valea Ierii există posibilități de cazare prin pensiuni turistice, tabere de copii și alte capacități de cazare.

În satul Valea Ierii sunt următoarele pensiuni, tabere și alte capacități de cazare:

Pensiunea Lara

Pensiunea Lara, clasificată cu trei margarete, dispune de 35 locuri de cazare, restaurant, bar, terasă, loc de joacă pentru copii și parcare.

Pensiunea Lara, cum a fost denumită de către proprietarul ei, domnul John ȘOIOM, este rezultatul unui vis frumos care a devenit realitate prin dăruirea și numca perseverentă. Amenajarea acestei pensiuni de elită din zonă a avut la bază cele mai strălucite idei remarcate la pensiunile din străinătate pe care proprietarul le-a vizitat.

Această pensiune se remarcă prin eleganța arhitecturală, cu bun gust și rafinament decorată atractiv doar cu materiale de construcție naturale, lemn și piatră. Pentru integrarea în peisajul natural mirific al zonei s-a amenajat un lac în care mișună păstrăvi indigeni, iar pe mica insulă plutitoare, seara se aprind focuri de tabără împrejurul cărora turiștii își deapănă amintiri, își dezvoltă relații și își fac planuri de îmbunătățire a vieții materiale, emoționale și spirituale.

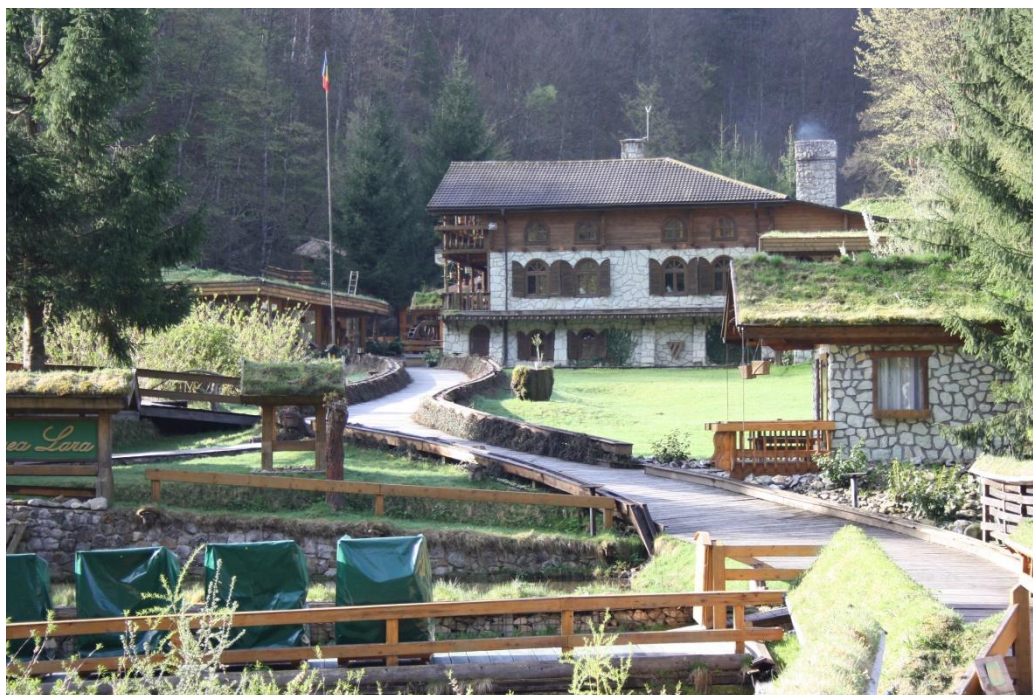

Fig. 14 Pensiunea Lara

Pensiunea familială Verdes

A fost construită în satul Valea Ierii, nr.33 A. În prezent pensiunea este folosită ocazional pentru grupuri de tineri care vin în weekend. Pensiunea dispune de **15** locuri de cazare.

Pensiunea La Bunici

A fost amenajată în satul Valea Ierii, nr.168 prin renovarea și mansardarea casei existente, extinderea anexei pentru servirea mesei și amenajarea curții. În prezent pensiunea este pregătită pentru începerea activității. Pensiunea dispune de 10 locuri de cazare.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Pensiunea Lidia Șipos

A fost amenajată în satul Valea Ierii, nr.55 prin renovarea casei existente. În prezent pensiunea închiriată ocazional. Pensiunea dispune de **8** locuri de cazare

Pensiunea Aurora

Se află în administrarea S.C. Adimax S.R.L. și este situată în satul Valea Ierii, nr. 75, în amonte de fosta Fabrica de cherestea, pe drumul județean 107 J și dispune de 16 locuri de cazare. Pensiunea este deschisă ocazional, în funcție de solicitările clienților.

Fig. 14 Pensiunea Aurora

Casa de vacanță Ama:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Este situată în localitatea Valea Ierii, nr.95 A, pe versantul cu expoziție sudică într-un peisaj cu păduri, stânci și apa cristalină a râului Iara. Casa dispune de **10** locuri de cazare.

Pensiunea Cetina

A fost amenajată în Școala veche din Valea Ierii, nr. 107 la inițiativa Casei de editură Napoca. Ulterior a fost vândută către Asociația Șoimul – Arieș. În prezent pensiunea este folosită ocazional pentru grupuri de turiști din comunele membre ale asociației sau din alte localități. Pensiunea dispune de 21 locuri de cazare.

Fig. 14 Pensiunea Cetina

Tabăra de copii din satul Valea Ierii, zona Dâmbul Cucului, ce aparține Palatului Copiilor din Cluj-Napoca, cu scop educativ și recreativ pentru elevi. Tabăra este prevăzută cu 51 locuri de cazare.

Fig. 15 Tabăra de copii a “Palatului copiilor Cluj-Napoca”

În satul Cerc există următoarele pensiuni și tabere:

Pensiunea Ursoaia

Pensiunea Ursoaia clasificată cu două margarete se află în satul Cerc, nr.2 B și dispune de 13 locuri de cazare. În ultimii ani a fost deschisă mai rar pentru turiști, în special cu ocazia Sărbătorilor de iarnă.

Fig. 14 Pensiunea Ursoaia

Pensiunea Karla: situată în satul Cerc, nr.3 A este o pensiune mai nouă, deschisă în anul 2009, are o arhitectură rustică și este deschisă permanent, ceea ce a făcut să fie căutată de către turiști. Cabana are **12** locuri de cazare.

Fig. 14 Pensiunea Karla

Tabăra Eco-Mont este situată în satul Cerc, nr 9 și are 12 locuri de cazare. Clădirea este proprietatea comunei Valea Ierii. Taberele organizate aici de către Fundația Eco-Mont au avut cu scop educativ și recreativ pentru copii și tineri. În ultimii ani a fost folosită ca locuință pentru o familie aflată în dificultate și apoi pentru cazarea muncitorilor care au lucrat la drumul Cerc- Vîrful Dobrin, la solicierea autotităților locale și doar în mică măsură ca loc de odihnă și recreere.

a) În satul Plopi există următoarele pensiuni:

Pensiunea agroturistică Labancz situată în satul Plopi, nr.11, pe versantul însoțit cu o panoramă deosebită a văii și dispune de 24 de locuri de cazare. În ultimul timp nu a mai fost deschisă.

Cabana Ars Pedagogica

A fost construită de către Asociația Ars Pedagogica din Cluj-Napoca și folosită pentru cazarea grupurilor de elevi care participau la proiectele educative ale asociației. Cabana dispune de 10 locuri de cazare. În ultimii ani nu a mai fost folosită.

Alte locuri de cazare, cu circuit închis de pe raza comunei sunt:

- Dispensarul medical Valea Ierii (2 locuri);
- Mănăstirea ortodoxă Muntele Rece (8 locuri);
- Cabana pentru muncitori Șoimu administrată de către Ocolului Silvic Turda (8 locuri);
- Fosta cabană de vânătoare Șoimu, proprietatea municipiului Turda (10 locuri);
- Baza de pregătire de prim-ajutor și intervenție în situații de urgență (104 locuri);

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Cabana de la Căprărețe administrată de Sindicatul din Administrația publică locală Turda (6 locuri);

Cabana pentru muncitori din Bondureasa (6 locuri);

Cabana din Dobrin (Schit) (6 locuri);

Capacitatea de cazare de pe raza comunei Valea Ierii este de aproximativ **225** locuri în spații de cazare publice și aproximativ **150** locuri de cazare în spații de cazare cu circuit închis.

Pe lângă acestea mai există case de vacanță închiriate ocazional grupurilor mici de turiști. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă unii locuitori au închiriat ocazional camere pentru turiști deoarece cererea era mai mare decât locurile de cazare existente la pensiuni, dar în ultimul timp practica aceasta a încetat.

3.2.6 Oportunități de dezvoltare economică

Resursele locale, altele decât lemnul și produsele accesorii ale pădurii prezentate la punctul 1.12, valorificabile din punct de vedere economic și turistic sunt: energia eoliană, energie hidroelectrică, plantații energetice, izvoarele de apă plată, piatră și balastru pentru construcții, aerul cu ioni negativi, pășunile naturale, peisajul natural, vânatul și peștii pentru dezvoltarea ecoturismului.

Energia eoliană este rezultatul activității energetice a soarelui și se formează datorită încălzirii neuniforme a suprafeței Pământului. Mișcarea maselor de aer se formează datorită temperaturilor diferite a două puncte de pe glob, având direcția de la punctul cald spre cel rece.

În fiecare oră pământul primește 1014 kWh de energie solară. Circa 1-2% din energia solară se transformă în energie eoliană. Acest indiciu întrece de 5-10 ori cantitatea energiei transformată în biomasă de către toate plantele Pământului.

Energia cinetică a vântului a fost și este accesibilă în toate părțile pământului. Este atractivă și din punct de vedere ecologic pentru că nu produce emisii în atmosferă și nu formează deșeuri radioactive. Ca sursă energetică primară vântul nu costă nimic. Tendințele de utilizare a vântului sunt în primul rând pentru producerea energiei electrice. De asemenea, aceasta poate fi utilizată descentralizat și este o alternativă bună pentru localitățile mici, aflate departe de sursele tradiționale de energie.

Viteza vântului este cel mai important factor de influență asupra cantității de energie. Astfel, dacă viteza vântului se dublează, energia cinematică produsă crește de opt ori.

Pe crestele munților situate în afara zonei protejate a sitului de interes european - Valea Ierii se pot amenaja turbine eoliene cu rentabilitate asigurată prin faptul că media anuală a zilelor cu vânt este foarte mare. Vânturile bat din vest în mod predominant, având o viteză medie de 40-50 km/h, iar cea maximă este mai mare de 100 km/h.

Energia hidroelectrică a fost valorificată prin amenajarea lacurilor de acumulare de la Bondureasa, Șoimu și Valea Calului. Pe viitor se pot amenaja instalații hidrotehnice de capacitate mai mică pe diferite pâraie repezi de munte cum ar fi: Valea Calului în zona Cheia, la Pârâul Măgurii, pe Valea Negrii, etc.

Centrala hidroelectrică, folosește eficient viteza mărită de curgere a apei, pentru obținerea energiei electrice producând astfel energie electrică la tensiune medie/mică, care este introdusă în rețeaua națională de distribuție.

Comuna Valea Ierii dispune de cursuri constante de apă cu fluxuri medii și mici, cu posibilitatea de a avea căderi de zeci de metri, care fac posibilă folosirea energiei potențiale a apei.

Peisajul deosebit cu versanți împăduriți care străjuiesc piscuri de stâncă ce se ridică semețe spre cer, impresionează plăcut turiștii și îi îmbie să revină în

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

comună. Pentru protejarea și punerea în valoare a acestui peisaj este nevoie de: limitarea exploatării forestiere pe acești versanți, modernizarea drumurilor, igienizarea pădurii, văilor și căilor de acces, amenajrea de locuri de popas și campare, indicatoare și acces spre puncte de belvedere.

Izvoarele cu apă deosebită pot fi valorificate prin îmbutelierea și comercializarea apei plate de băut. Între acestea sunt: izvorul de la Cheie, din Dos, Șeștină, Mesteacănu, Valea Negrii etc.

Pietrele cu forme bizare de pe creste pot fi fotografiate și imprimate pe obiecte personalizate, iar cele mai mici care pot fi transportate pot fi valorificate ca souveniruri.

Aerul cu ioni negativi, foarte important pentru sănătatea oamenilor, trebuie analizat de o instituție autorizată pentru a putea fi certificat. Acest lucru va duce la creșterea numărului de turiști dornici de a staționa în zonă.

ELABORAREA PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE

CAPITOLUL V CENTRALIZAREA CHESTIONARELOR

Pentru a cunoaște cât mai exact direcția de dezvoltare spre care tind locuitorii comunei s-a efectuat o cercetare sociologică la nivelul întregii comune, în perioada 8 mai 2009 – 30 mai 2009, folosind metoda aleatorie cu criterii de selecție prestabilite.

Au fost întocmite trei tipuri de chestionare: pentru mediul de afaceri, protecția mediului și societatea civilă.

Ponderea cea mai mare la realizarea sondajului a fost populația adultă cu vârste cuprinse între 18 și 60 ani.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

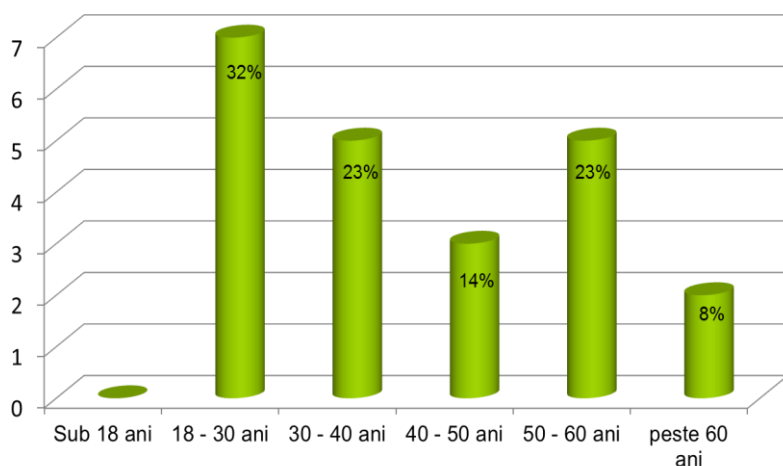

Fig. Distribuția celor chestionați pe categorii de vârstă

Rezultatele obținute în urma chestionarelor

5.1 Chestionar privind mediul de afaceri

La întrebarea privind prioritățile destinate dezvoltării comunei Valea Ierii în domeniul economic, răspunsurile au evidențiat ca domeniu prioritar de dezvoltare – ecoturismul.

Locuitorii au început să înțeleagă că viitorul dezvoltării economice a comunei Valea Ierii este turismul coroborat cu protecția mediului natural, rezultând clar direcția de dezvoltare economică posibilă doar prin practicarea ecoturismului care se conectează cu direcțiile de dezvoltare – fructe de pădure și ciuperci, agricultură ecologică, meșteșuguri și artizanat și plante medicinale, rezultând un punctaj cumulativ de 54%.

Procentele direcțiilor de dezvoltare sunt redate mai jos:

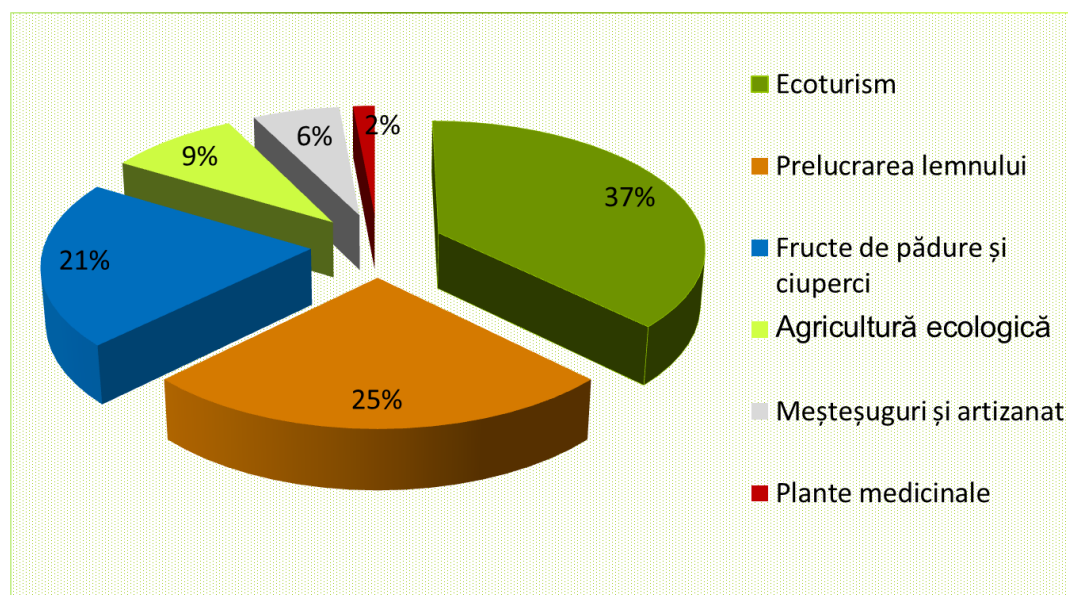

Fig. Prioritățile pentru dezvoltarea comunei

La solicitarea părerii despre stadiul actual al comunei privind dezvoltarea economică: 50% au fost de părere că este o perioadă de stagnare economică, 45% cred că este în descreștere și doar 5% consideră că se află în creștere economică.

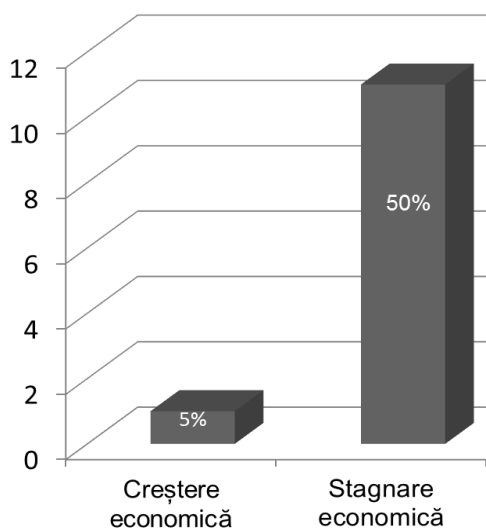

Fig.x Stadiul dezvoltării economice

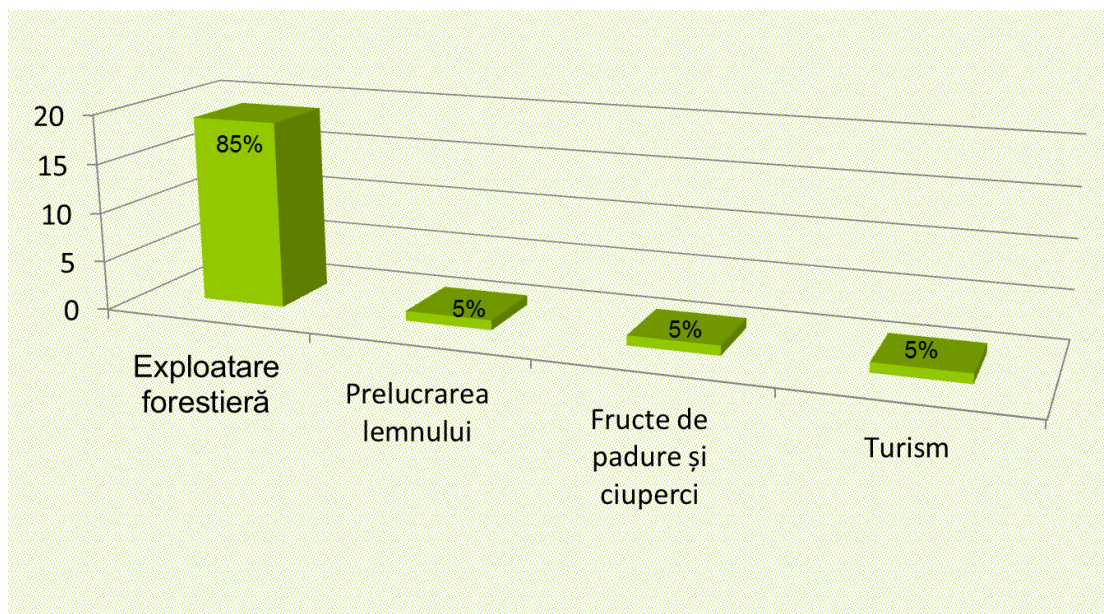

Fig.x Activități economice predominante

Sectoare economice cu potențial de a crea noi locuri de muncă în Valea Ierii sunt considerate ecoturismul de către 81%, exploatarea și prelucrarea lemnului de 9% dintre cei chestionați, meșteșuguri și artizanat 5% și agricultură ecologică tot 5%.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

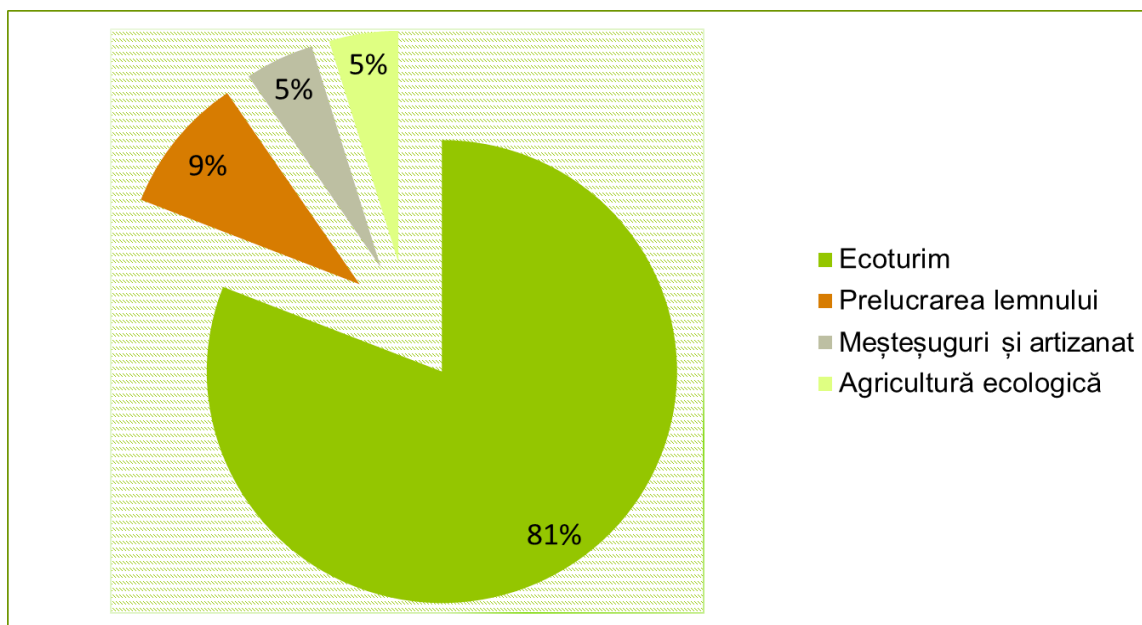

Fig. x Sectoare economice cu potenția de a crea locuri de muncă

Elementele importante pentru investiții și dezvoltarea unei afaceri în comună sunt:

Tabel 14

Elemente importante pentru investiții

	Foarte important	Important	Importanță medie	prea puțin
Școli și facilitățile pentru copii	50%	45%	0%	5%
Disponibilitatea locuințelor	45%	50%	0%	5%
Calitatea mediului	45%	50%	0%	5%
Spații verzi	50%	27%	18%	5%
Fiscalitatea	24%	66%	5%	5%
Reglementare mediu	31%	64%	5%	0%
Reglementare urbanism	36%	59%	5%	0%

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Telecomunicații	77%	23%	0%	0%
Transport angajați	23%	68%	9%	0%
Dumuri și poduri	77%	23%	0%	0%
Energie electrică	86%	14%	0%	0%
Apă – canalizare	55%	45%	0%	0%

- Terenuri considerate a fi importante pentru dezvoltare economică sunt cele situate în locurile/zonele numite: Pârâul Mesteacănului, Fabrica de cherestea, Șoimu, Căprărețe, Întreiere, Tarnița, Plopi, Dobrin, Tina, Bondureasa etc.

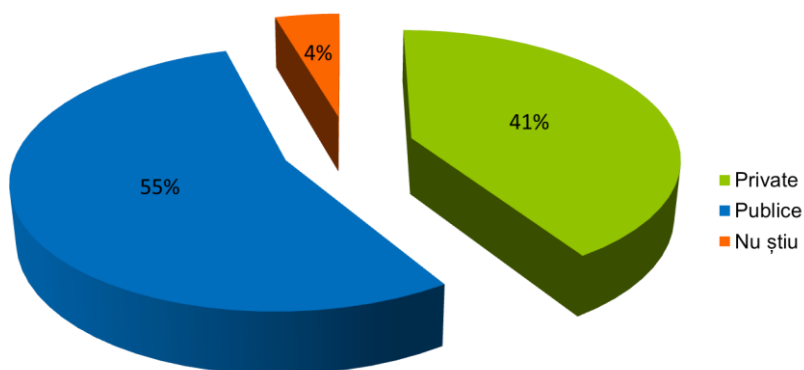

Fig.x. Categoria terenurilor cu potențial de dezvoltare economică

- În ceea ce privește procentul utilizării resurselor naturale în economia locală, locuitorii intervievați au avut următoarea opinie:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

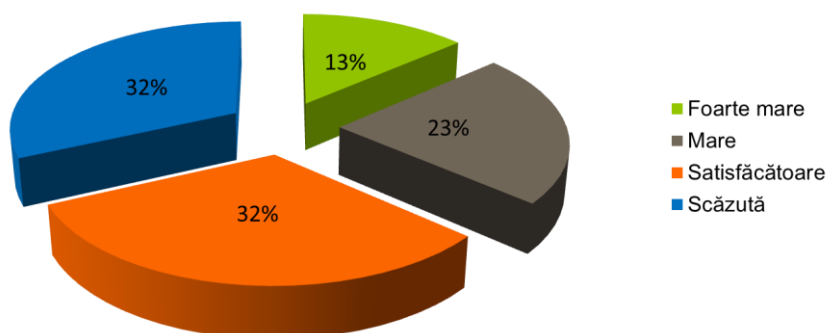

Fig.x. Ponderea utilizării resurselor locale

- Aprecierile cu privire la obstacolele întâlnite de către locuitorii care au demarat activități economice sunt redată mai jos:

Tabel 15

Obstacole întâlnite de întreprinzători

Lipsa spațiilor comerciale	77%
Facilități fiscale locale	9%
Acces slab la finanțare	32%
Lipsa unei piețe stabile	50%
Putere de cumpărare limitată	91%
Forța de muncă slab pregătită	55%
Lipsa forței de muncă	27%
Lipsa locuinței	32%

La întrebarea referitoare la inițiativa dorită de către cetățeni din partea primăriei și a Consiliului Local, răspunsurile au fost următoarele:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Promovarea turismului	9%
Să prevadă în PUG noi locuri pentru turism, agrement și prelucrarea lemnului	14%
Srijinirea creșterii animalelor	5%
Târg de produse locale	18%
Organizarea de evenimente locale pentru promovarea produselor locale	23%
Cursuri de formare profesională	36%
Concesionare terenuri	5%
Atragerea de noi investitori	18%
Modernizarea drumului Valea Ierii-Șoimu	5%
Electrificare zona turistică Șoimu	5%
Prioritate la vânzarea lemnului din pădurea comunei pentru cei care-l prelucrează local	5%
Nu știu	9%

- Dintre condițiile necesare a fi îndeplinite pentru dezvoltarea economică prin practicarea ecoturismului, cetățenii comunei au identificat următoarele:

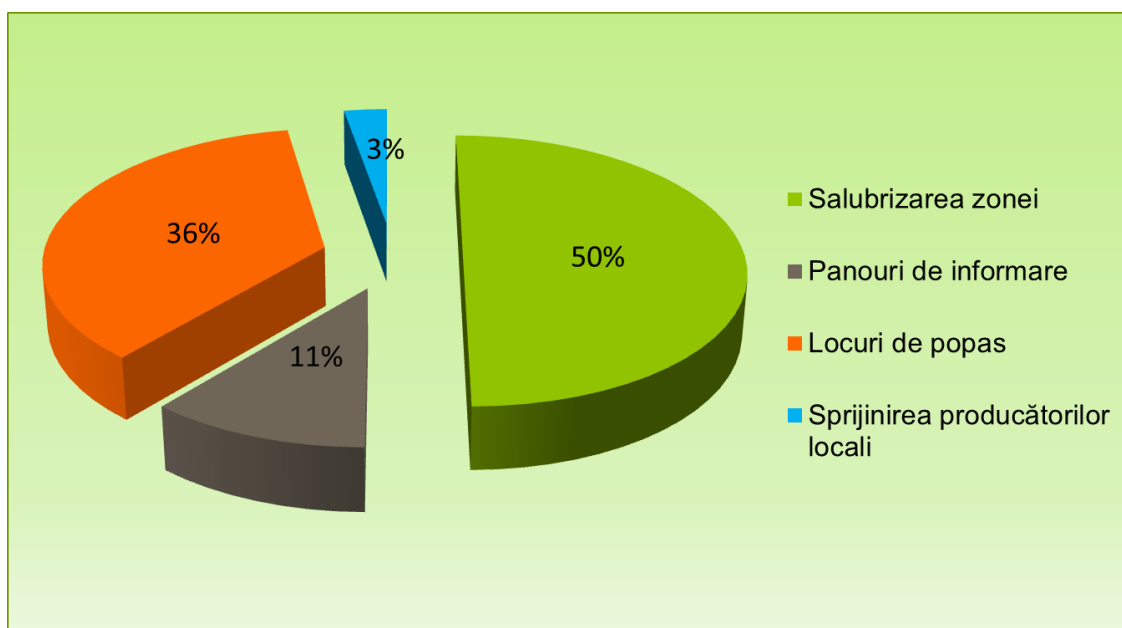

Fig.x Condiții necesare pentru dezvoltarea ecoturismului

- Datorită cererii tot mai mari de produse ecologice, locuitorii din spațiul rural au început să fie tot mai conștienți despre importanța practicării agriculturii ecologice. Locuitorii din Valea Ierii au considerat că pentru dezvoltarea agriculturii ecologice este nevoie de următoarele:

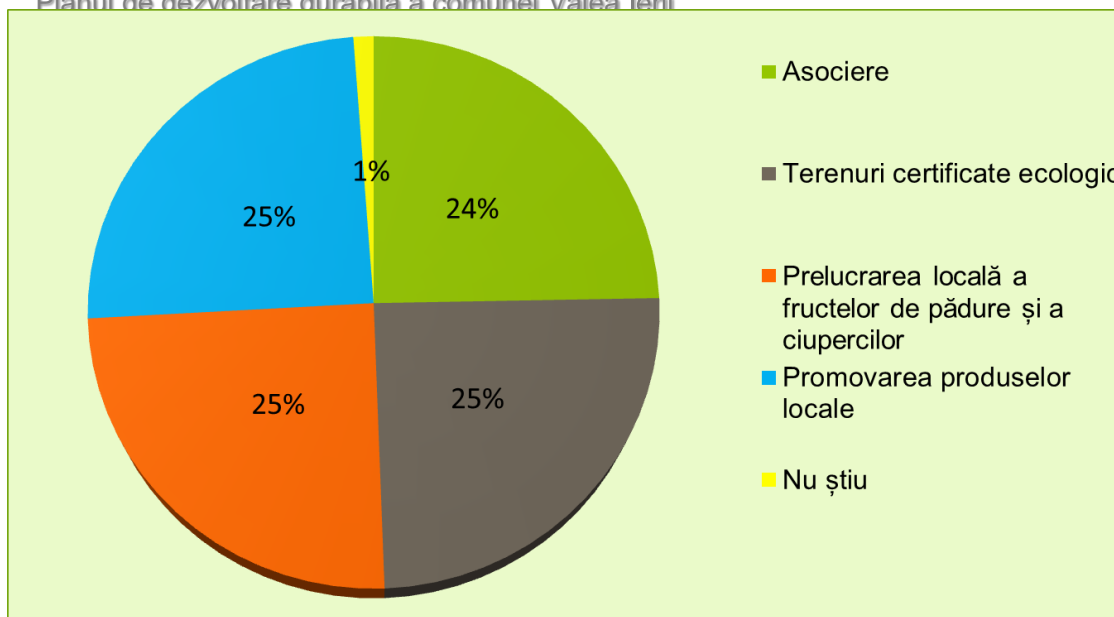

Fig. X Cum poate agricultura ecologică să favorizeze dezvoltarea durabilă?

- Referitor la condițiile trebuincioase pentru ca meșteșugurile tradiționale să influențeze dezvoltarea economică locală, locuitorii intervievați au considerat necesare următoarele:

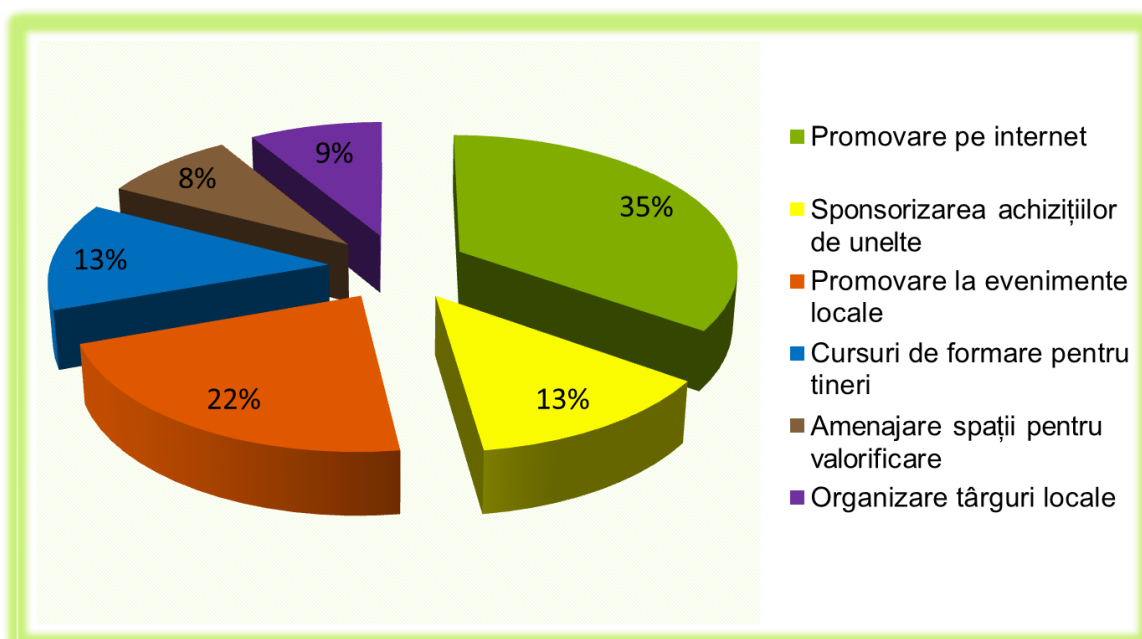

Fig.x. Cum pot influența meșteșugurile tradiționale dezvoltarea durabilă?

5.2 Chestionar privind protecția mediului

Influențați tot mai mult și de prezenta turistilor în zonă, locuitorii comunei Valea Ierii sunt conștienți de nevoia unei dezvoltări durabile, iar principala ramură de a crea noi locuri de muncă este ecoturismul. Pentru dezvoltarea ecoturismului protecția mediului natural este factorul prioritar.

Referitor la prioritățile necesare pentru dezvoltarea durabilă a comunei cei chestionați au răspuns astfel:

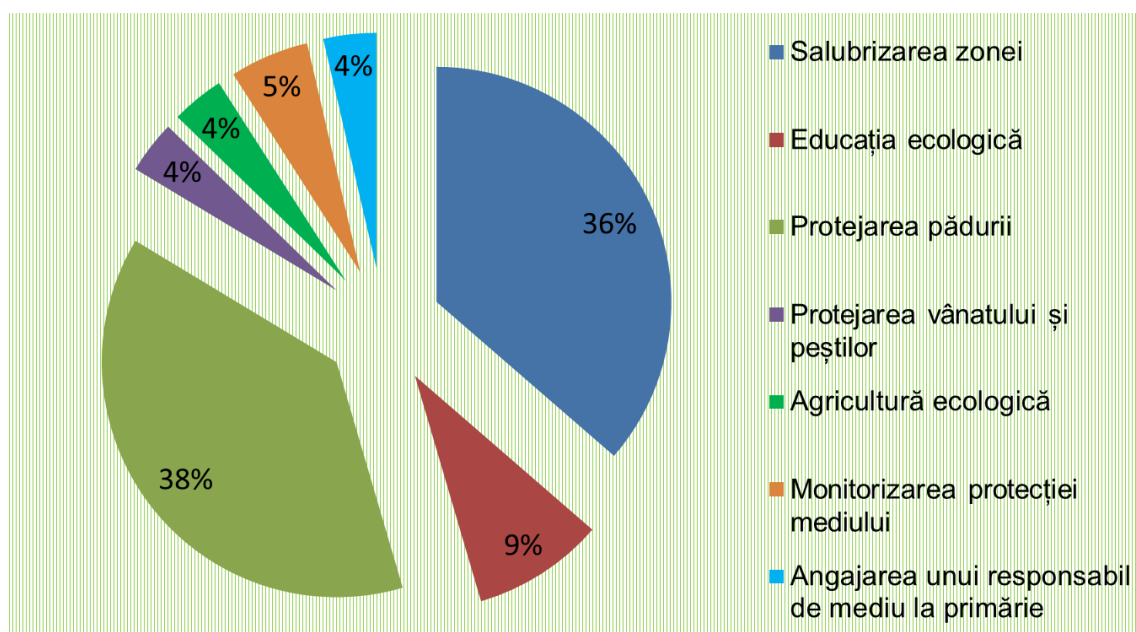

Fig. X Priorități necesare pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Aprecierile privind calitatea vieții în comuna Valea Ierii sunt:

Calitatea vieții în comuna Valea Ierii 2015

	Calitate aer	Calitate a apei	Nivel zgomot
Foarte bună	78	5%	14%
Bună	18	36%	50%
Medie	4%	23%	27%
Scăzută	0%	18%	9%
Foarte scăzută	0%	18%	0%
Nu știu	0%	0%	0%

- Traficul rutier a cunoscut o creștere considerabilă în ultimii ani, mai ales în sezonul de vară când în comună vin turiști, locuitorii sezonieri care dețin case de vacanță și culegătorii de fructe de pădure și ciuperci. Cu toate acestea majoritatea locuitorilor intervievați consideră că nivelul traficului rutier este satisfăcător după cum rezultă din diagrama de mai jos.

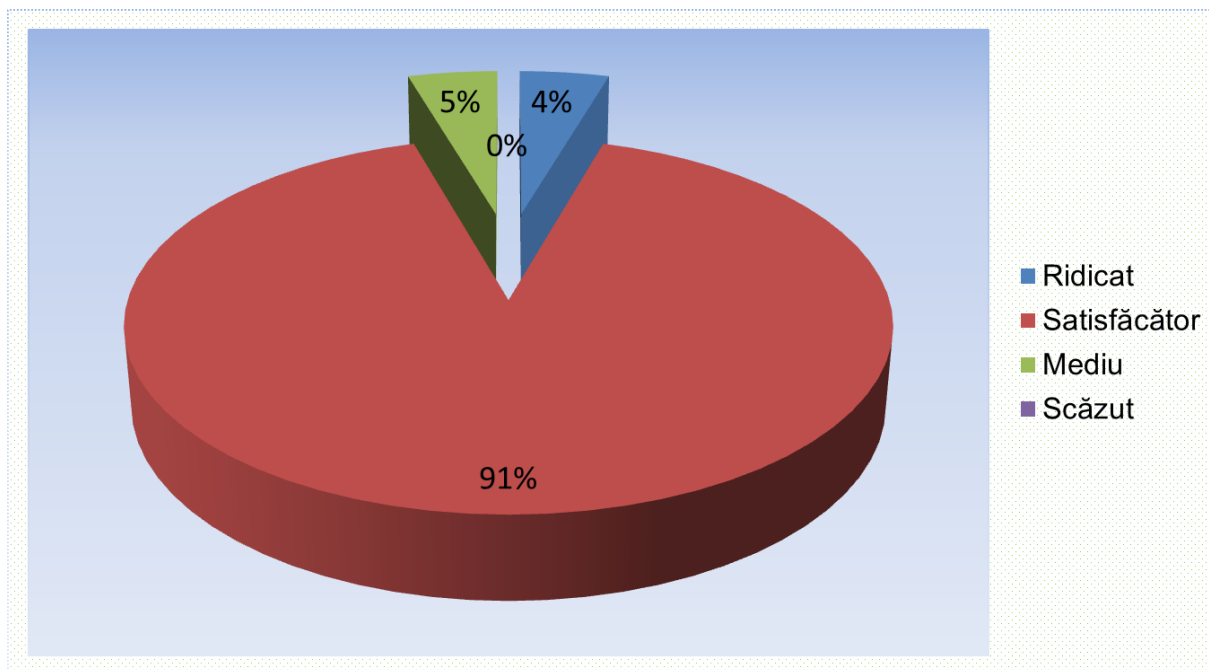

Fig. X Aprecierea nivelului traficului rutier

- Prin mutarea sediului primăriei Valea Ierii în spațiul amenajat la mansarda dispensarului medical, fostul centru civic a fost abandonat. Cea mai mare nemulțumire a locuitorilor privind centrul civic este cea referitoare la starea drumului. Aprecierile privind atractivitatea centrului civic sunt evidențiate mai jos:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

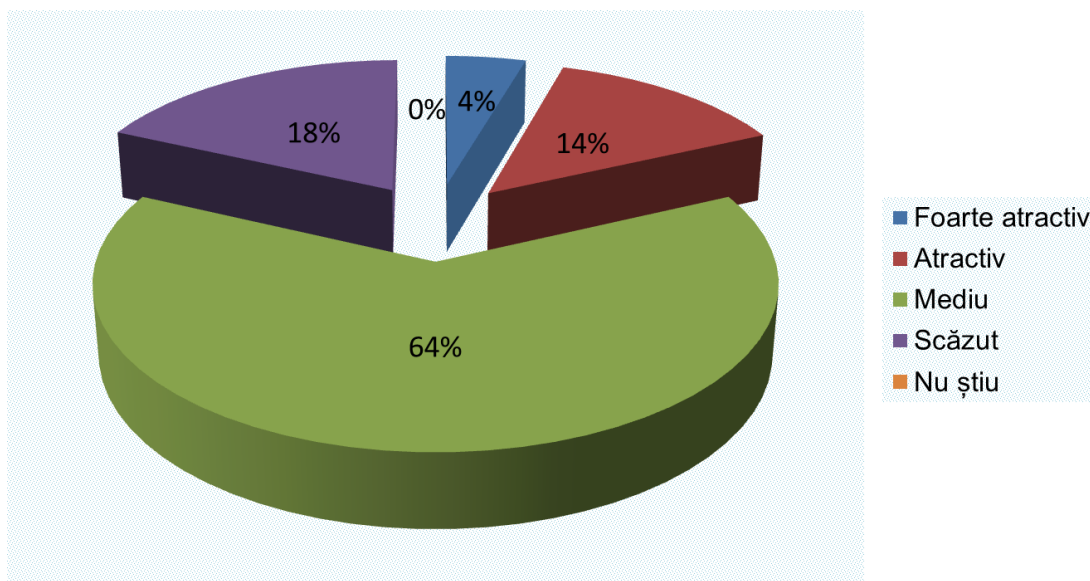

Fig. X Atractivitatea centrului civic al comunei Valea Ierii

- Mutarea sediului primăriei la mansarda dispensarului medical nu a fost considerată de majoritatea locuitorilor ca fiind cea mai bună soluție, mai ales datorită faptului că arhitectura, amplasamentul și vechimea clădirii fostului sediu al primăriei confereau acesteia o valoare inestimabilă. Majoritatea locuitorilor intervievați au răspuns că cea mai bună zonă pentru dezvoltarea centrului civic este în zona fostului sediu al primăriei.

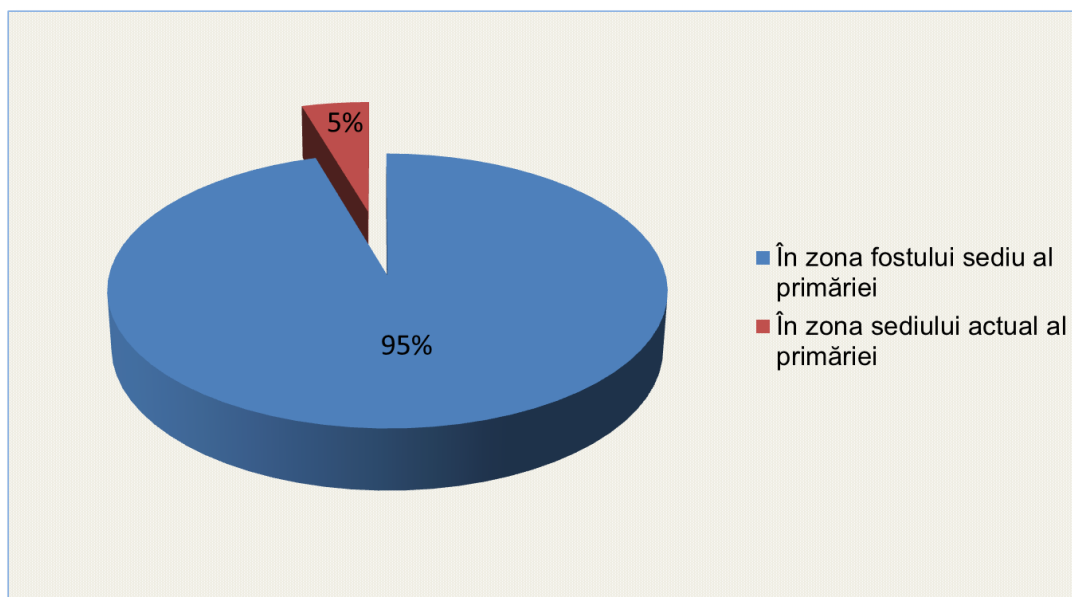

Fig. X Opțiunea locuitorilor pentru viitorul centru civic al comunei Valea Ierii

- Datorită cadrului geografic natural existent, locuitorii comunei Valea Ierii se pot bucura de aer curat, peisaj montan atrăgător și alte condiții de viață benefice a căror valoare este apreciată în tabelul de mai jos.

	DA %	NU %
Calitatea aerului	100%	0%
Calitatea apei de băut	100%	0%
Nivel zgomot	90%	10%
Nivel trafic	90%	10%
Aspectul centrului comunei	90%	10%
Poluarea apelor	95%	5%
Poluarea solului	100%	0%
Poluarea aerului	100%	0%
Reciclarea deșeurilor	95%	5%
Protejarea naturii	95%	5%
Protejarea pădurilor	95%	5%
Protejarea peisajului	95%	5%
Protejarea resurselor naturale proprietate a comunei Valea Ierii	100%	0%

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Participarea la inițiative de protejare a mediului	100%	0%
--	------	----

Fig. X Aprecieri privind calitatea mediului înconjurător în comuna Valea Ierii, din următoarele aspecte:

- Suprafața spațiilor verzi publice din comuna Valea Ierii este sub limita stabilită de Comunitatea Europeană și aprobată prin Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, modificată și completată prin Legea 47/2012.

Aprecierea locuitorilor privind calitatea spațiilor verzi este următoarea:

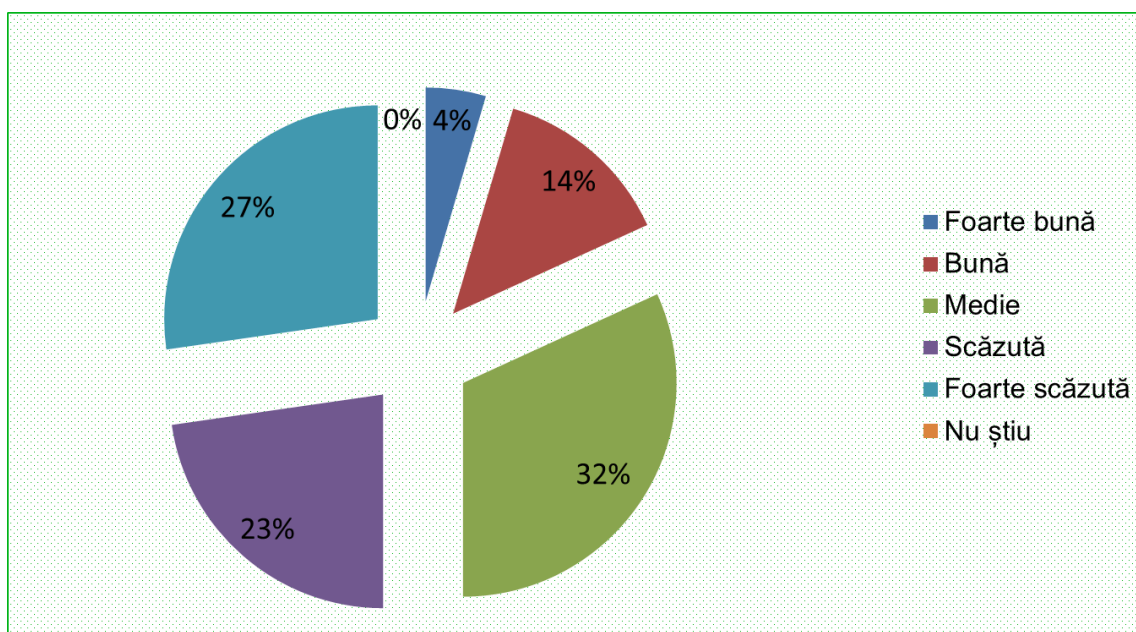

Fig. 25 Calitatea spațiilor verzi

- Locuitorii comunei Valea Ierii sunt conștienți că fără măsuri ferme de protecție a mediului acesta se va degrada profund. Pentru prevenirea acestei stări sunt necesare măsuri de control și pază, dar și măsuri tehnice pentru asigurarea monitorizării și verificării. Pe lângă acestea, este nevoie de implicarea societății civile pentru a identifica problemele de mediu, pentru a sintetiza propunerile cetățenilor cu privire la protecția mediului și a le prezenta autorităților executive și deliberative locale în vederea alocării resurselor necesare pentru protecția mediului. Propunerile pentru îmbunătățirea protecției mediului sunt redată mai jos:

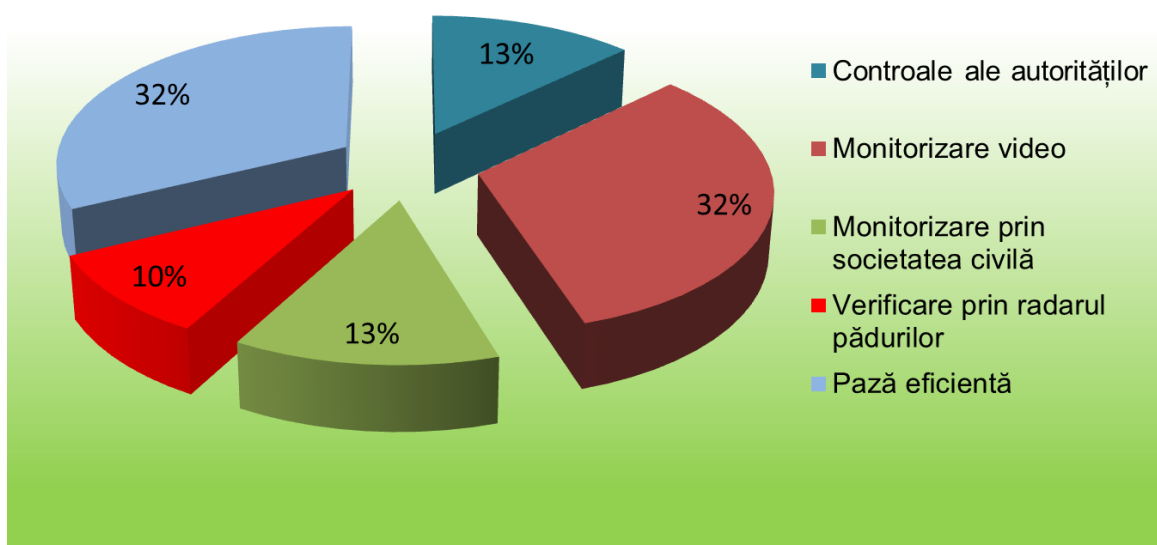

Fig X Propuneri pentru asigurarea protecției mediului natural și a pădurii în mod special

- Salubritatea comunei este o problemă tot mai stringentă la care autoritățile publice locale nu au mai putut face față în ultimii ani. Afluxul mare de culegători de fructe de pădure și ciuperci a fost principalul factor de poluare cu deșeuri menajere în pădurile din comună, în albiile apelor curgătoare, lângă drumuri etc. În intravilanul localităților s-a observat că unii locuitori permanenți și sezonieri sau chiar turiști au abandonat deșeuri menajere în apropierea locuințelor, a caselor de vacanță sau a locurilor de popas. Localnicii au apreciat salubritatea din comună în felul următor:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

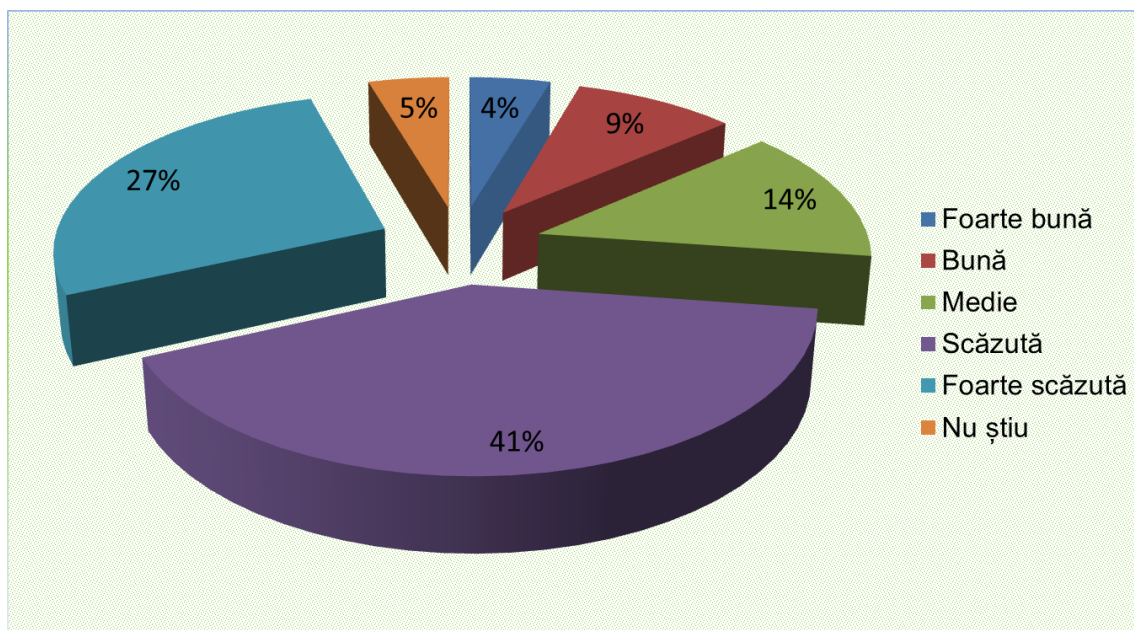

Fig.x Aprecierea asupra salubrității în comuna Valea Ierii

- Locuitorii sunt nemulțumiți de starea salubrității comunei și consideră că pe lângă educație ecologică și asigurarea condițiilor de colectare și evacuare a deșeurilor menajere este nevoie și de sancțiuni aplicate celor care depozitează deșuri în locuri neamenajate. Mulți apreciază că ar fi utilă implicarea mai activă a beneficiarilor de ajutor social în acțiuni de salubritatea a comunei.

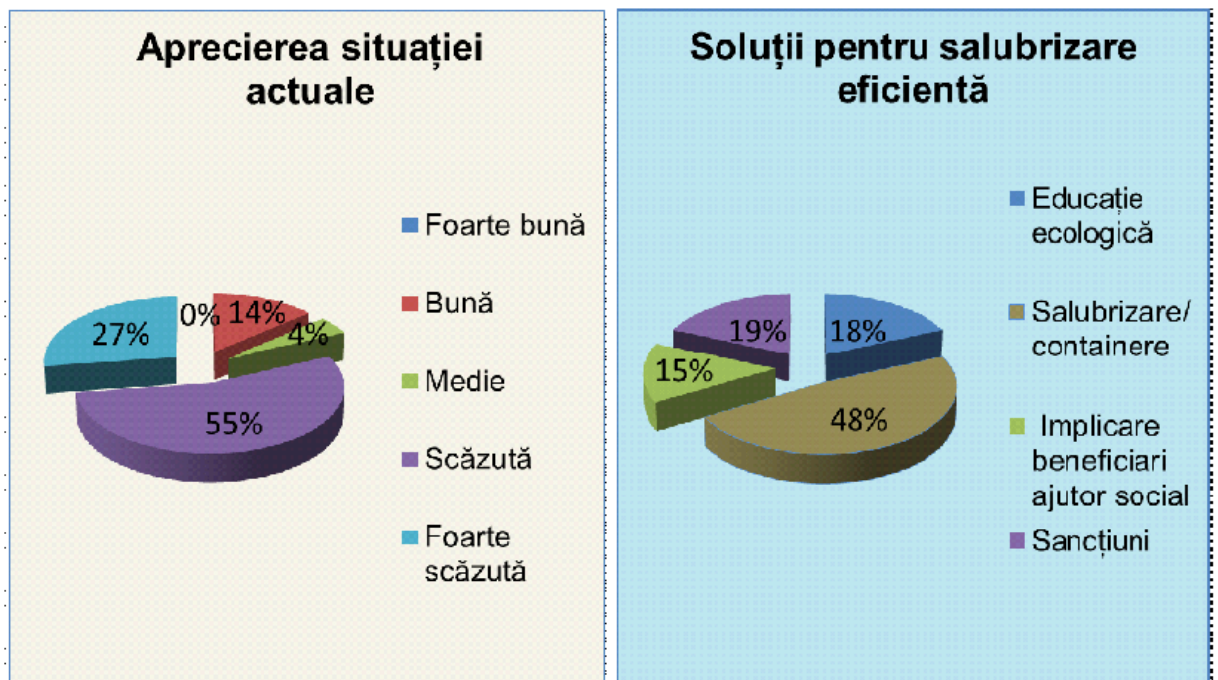

Fig.x Soluții pentru o salubritate mai eficientă

- Este bine cunoscut de către mulți locuitori faptul că braconajul cinegetic și piscicol a cunoscut o intensificare, fapt ce a dus la diminuarea drastică a unor specii de vânat și a peștilor. Acest lucru se poate proba prin evaluarea obiectivă a efectivelor de vânat. (vezi evaluarea efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare Valea Ierii **de la fig. ?**)
- Despre reducerea severă a resurselor acvatice vii cea mai bună dovadă o pot da pescarii amatori din zonă. Starea protecției actuale a vânatului și peștilor este exprimată astfel:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

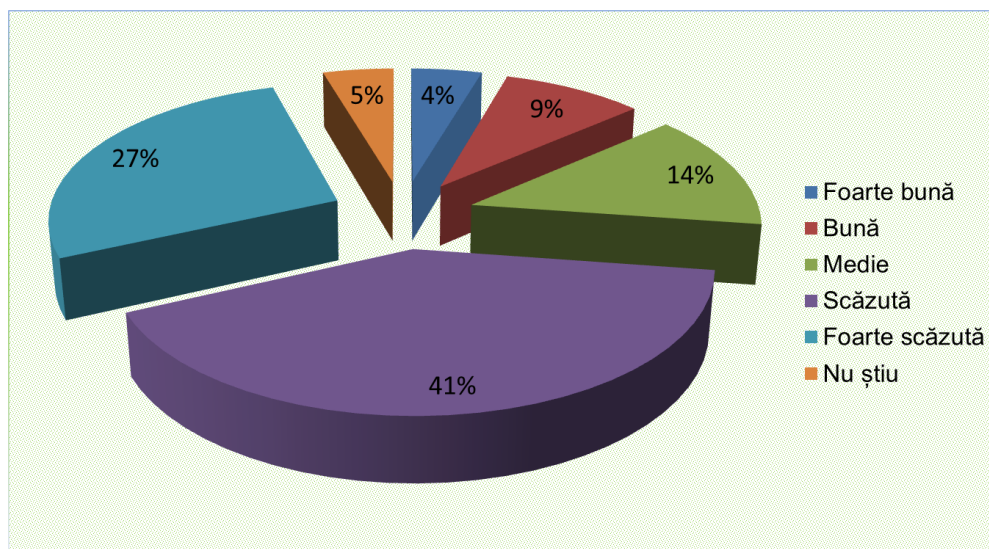

Fig.x

Aprecieri asupra protecției actuale a vânatului și a peștilor

- Pentru remedierea lipsurilor în gestionarea Fondului de vânătoare Valea Ierii și a Fondului piscicol de pe râul Iara este nevoie de o pază eficientă asigurată cu dotări tehnice moderne și de o monitorizare din partea societății civile prin organizațiile de mediu care au această activitate prevăzută în statut.

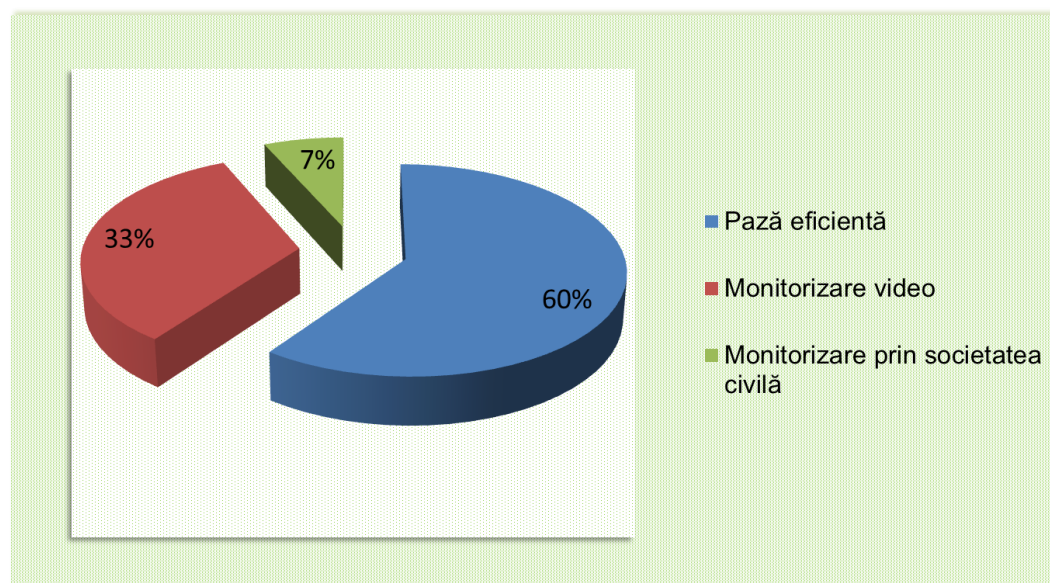

Fig X Propuneri pentru asigurarea protecției vânatului și peștilor

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- În vederea creșterii atractivității zonei din punct de vedere ecoturistic este nevoie de o gestionare eficientă a Fondului de vânătoare Valea Ierii și de protejarea fondului piscicol pentru a crea oportunitatea fotografierii sau filmării vânatului și peștilor de către turiștii care apreciază această formă de turism prietenoasă cu natura și care s-a dezvoltat tot mai mult, în ultimii ani, în Europa.

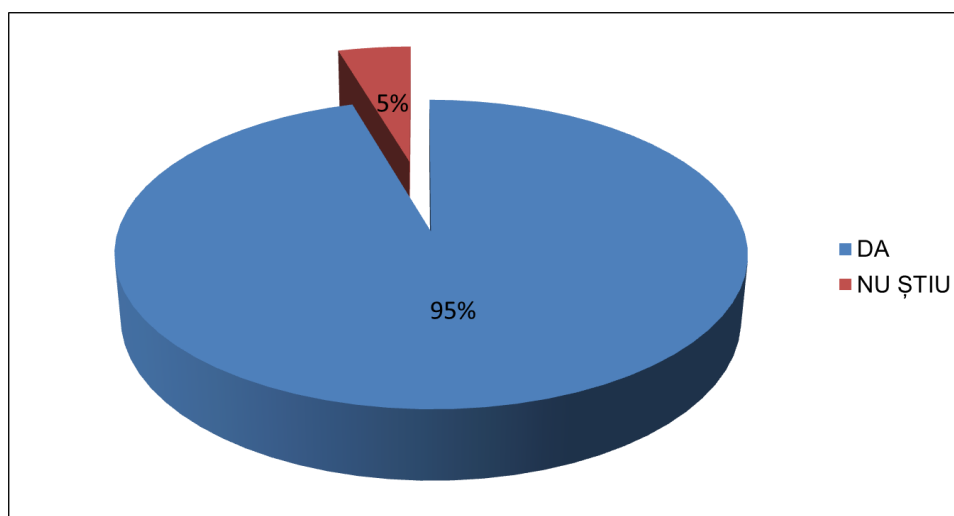

Fig.x Aprecieriile importanței protecției vânatului și peștilor pentru dezvoltarea ecoturismului

- Cetățenii din zonă, proprietarii de case de vacanță și turiștii sunt conștienți de calitatea și gustul deosebit al produselor ecologice, fapt ce a dus la o cerere tot mai mare de astfel de produse din zonă. Acest fapt responsabilizează autoritățile administrației publice locale pentru a crea condițiile necesare valorificării produselor agrozootehnice, a fructelor de pădure și ciupercilor din flora spontană.

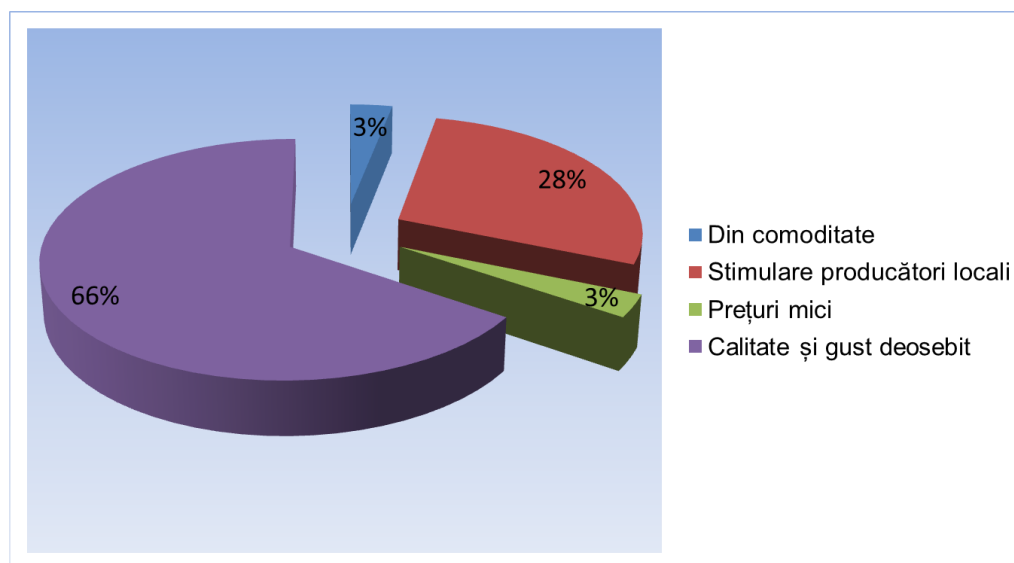

Fig.x De ce preferați produse agro-alimentare locale?

- Fără implicarea autorităților publice locale nu se poate asigura un cadru adecvat pentru protecția mediului deoarece autoritățile locale sunt cele care, de regulă, află primele despre încălcarea normelor legale pentru protecția mediului. Modurile în care cei chestionați consideră că autoritățile publice locale ar trebui să se implice pentru asigurarea protecției mediului sunt redată în figura de mai jos:

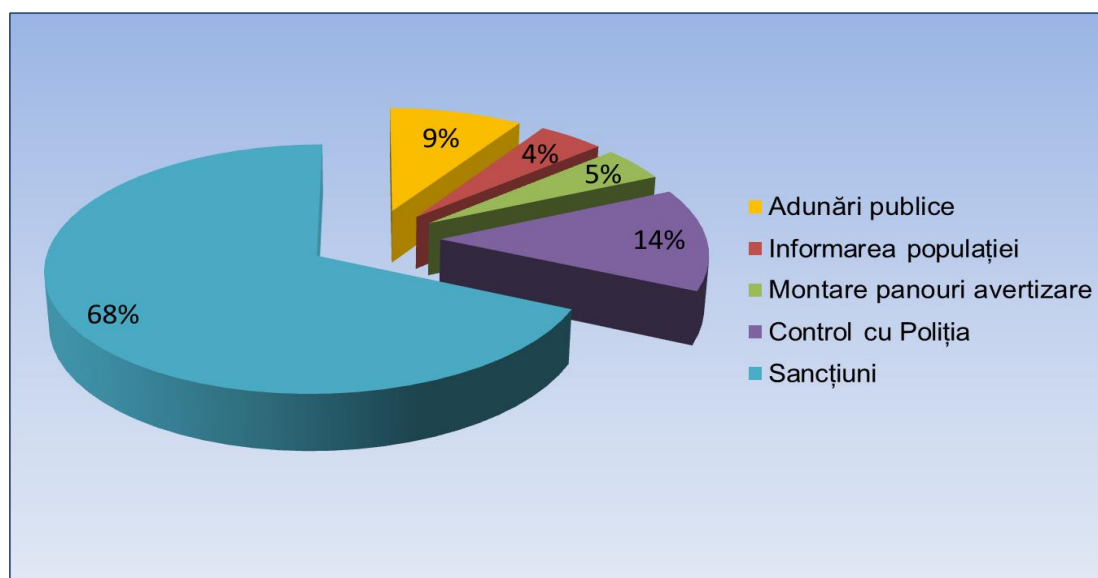

Fig. X Inițiative necesare ale autorităților locale pentru protecția mediului

- Alte moduri prin care autoritățile publice locale ar trebui să se implice pentru protecția mediului sunt redate mai jos. Pe lângă dotările tehnice necesare a reieșit și nevoia angajării unei persoane ca responsabil de mediu, sub autoritatea primarului comunei Valea Ierii, care să verifice permanent respectarea prevederilor legale cu privire la mediu și să fie împuternicit și pentru aplicarea de sancțiuni.

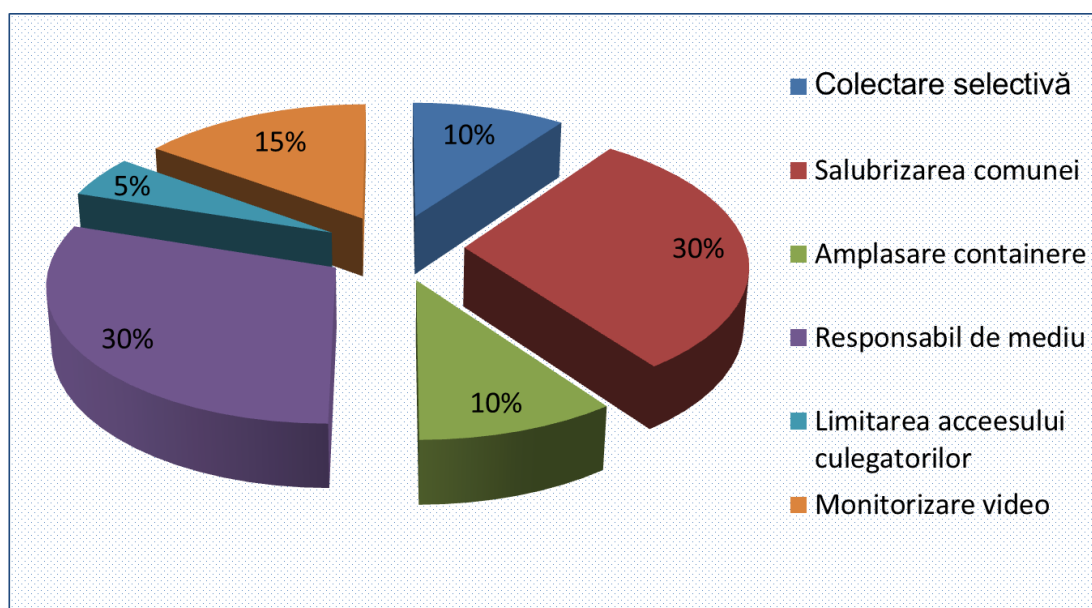

Fig.x Alte inițiativă ale autorităților locale necesare pentru protecția mediului

- În contextul actual, societatea civilă este organizată în diferite fundații, asociații, federații, etc. Aceste organizații neguvernamentale au dobândit un rol tot mai important în viața societății românești datorită faptului că au adus un plus de valoare, în domeniile în care s-au implicat, și un dinamism al implicării cetățenilor pentru producerea unor schimbări sănătoase pornite de jos în sus. Este nevoie de acțiuni permanente de monitorizare a activităților de mediu și activități constante de educație ecologică pentru a conștientiza cetățenii despre urmările încălcării normelor legale de protecție a mediului. De asemenea, cei care sunt „certați” cu mediul, trebuie să fie monitorizați și atenționați că sunt pasibili de sancțiuni dacă nu se corectează.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

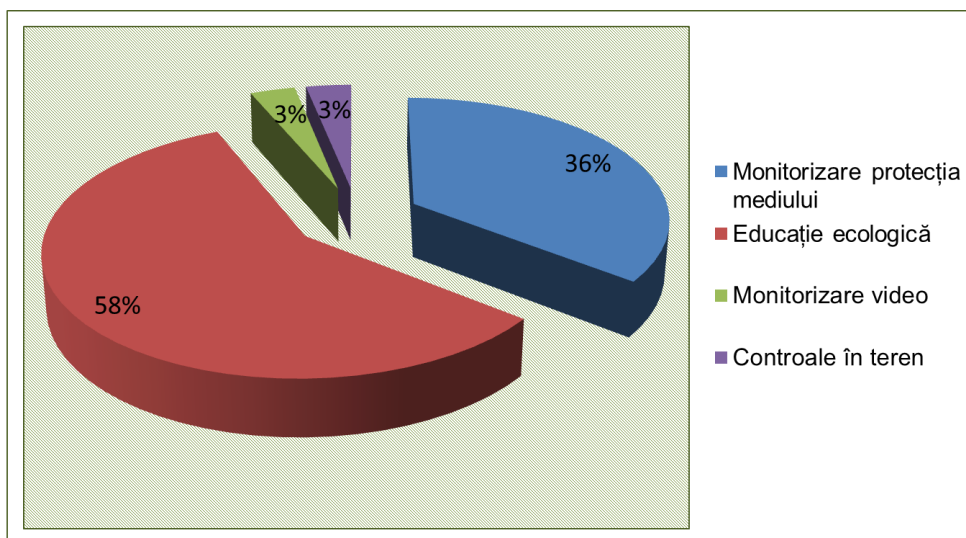

Fig.x. Inițiativă necesare ale ONG-urilor pentru protecția mediului

- Activitățile economice predominante desfășurate pe raza comunei Valea Ierii sunt în domeniul exploatării forestiere și în domeniul turismului. De aici rezultă nevoia ca firmele care exploatează pădurea să fie obligate să depoziteze resturile din exploatarea forestieră în locuri accesibile cu mijloace de transport auto pentru a putea fi valorificate.

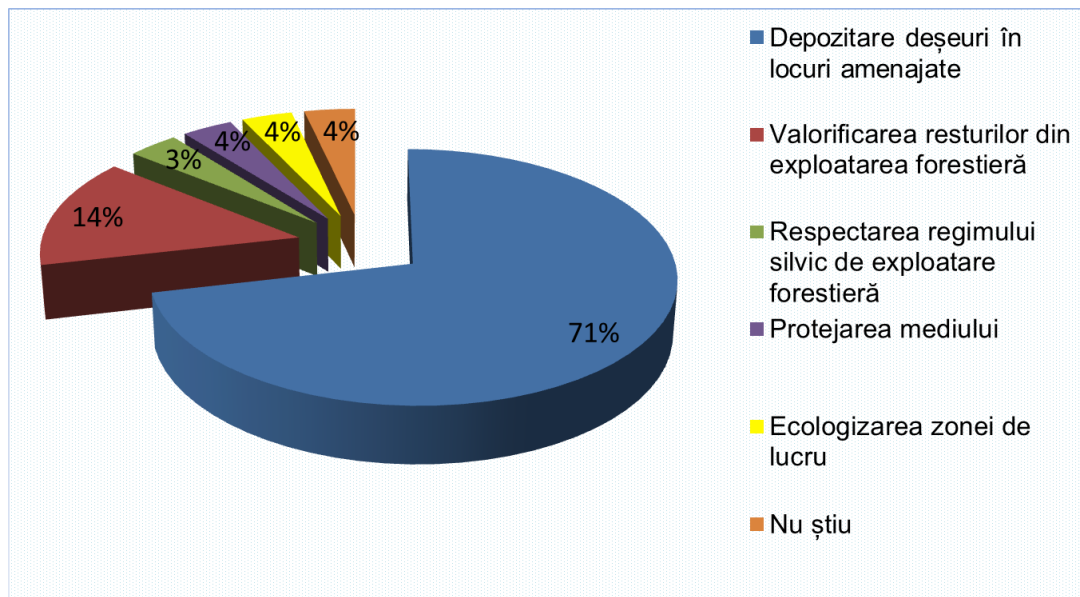

Fig.x Atribuții ale firmelor din zonă pentru protecția mediului

În prezent, multe din resturile de material lemnos rezultat în urma exploatației forestiere sunt abandonate lângă drumuri forestiere, mai multe fiind abandonate în zona abruptă a pârâurilor.

- Având în vedere importanța dobândirii de cunoștințe referitoare la importanța protecției mediului și formarea de abilități pentru ecologizarea mediului, în rândul tinerei generații, rolul școlii devine tot mai important și din acest punct de vedere, astfel cum rezultă și din figura de mai jos:

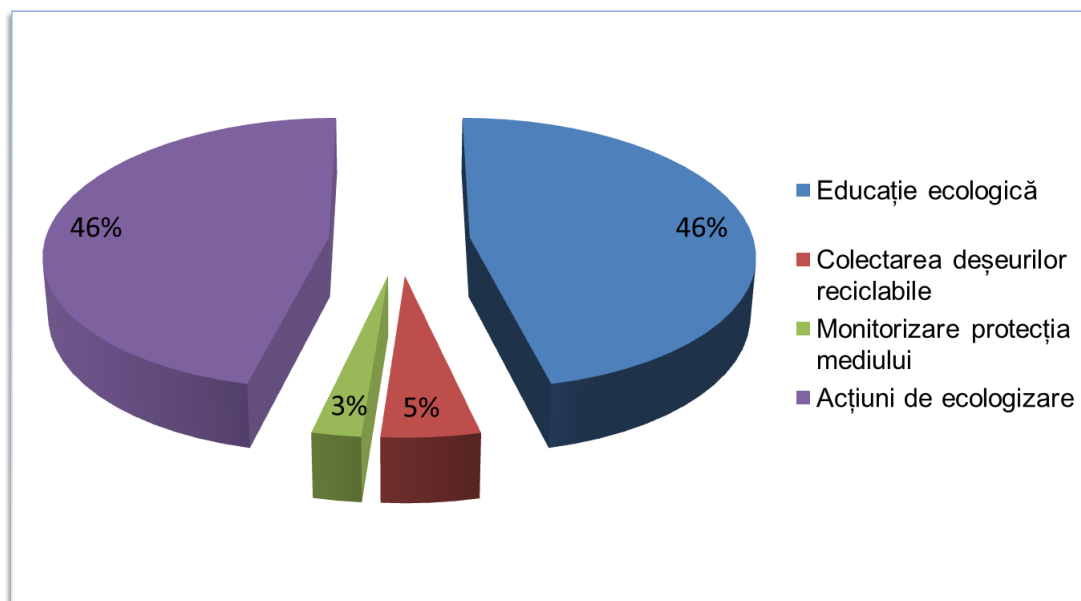

Fig.x Inițiativă necesare ale Școlii Gimnaziale Valea Ierii pentru protecția mediului

- Pentru a respecta rolul în formarea caracterului unei persoane în cadrul celor trei piloni ai societății care sunt familia, școala și biserica, cetățenii intervievați au apreciat rolul bisericii pentru protejarea mediului natural după cum rezultă în figura de mai jos:

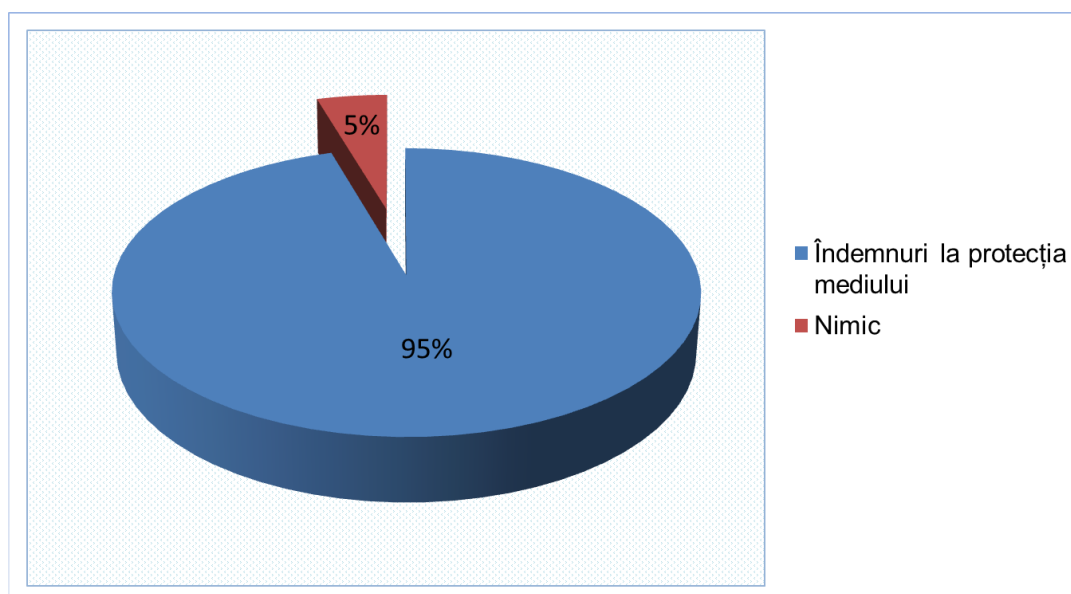

Fig.x Inițiativele bisericii necesare pentru protecția mediului

- Pentru a fi imparțiali în identificarea celor care sunt responsabili de încălcarea regulilor de protecție a mediului, considerăm că localnicii au cea mai mare contribuție la încălcarea regulilor de protecție a mediului, fiind urmași de culegătorii de fructe de pădure și ciuperci, apoi de cei care exploatează material lemnos și în final, de către turiști. Aprecierea celor chestionați asupra măsurilor de protecție a mediului pe care trebuie să le respecte localnicii sunt redate mai jos:

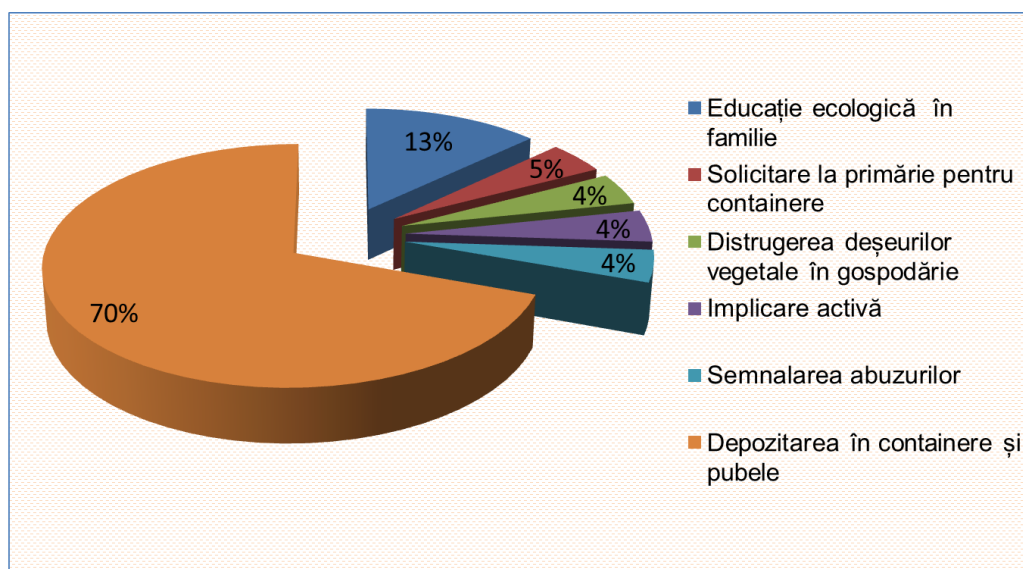

Fig. X Responsabilitățile localnicilor necesare pentru protecția mediului

5.3 Chestionar privind societatea civilă

- O localitate, fie ea și cu câteva sute de locuitori care dispune de primărie, școală, cabinet medical și punct farmaceutic, biserică, servicii publice și personal de specialitate oferă mult mai multe șanse de îmbunătățire a condițiilor de viață prin acțiuni conjugate și diversificate ale populației și ale autorităților locale decât un sat izolat unde populația este lăsată să se descurce singură. (Mărginean I., 2006)

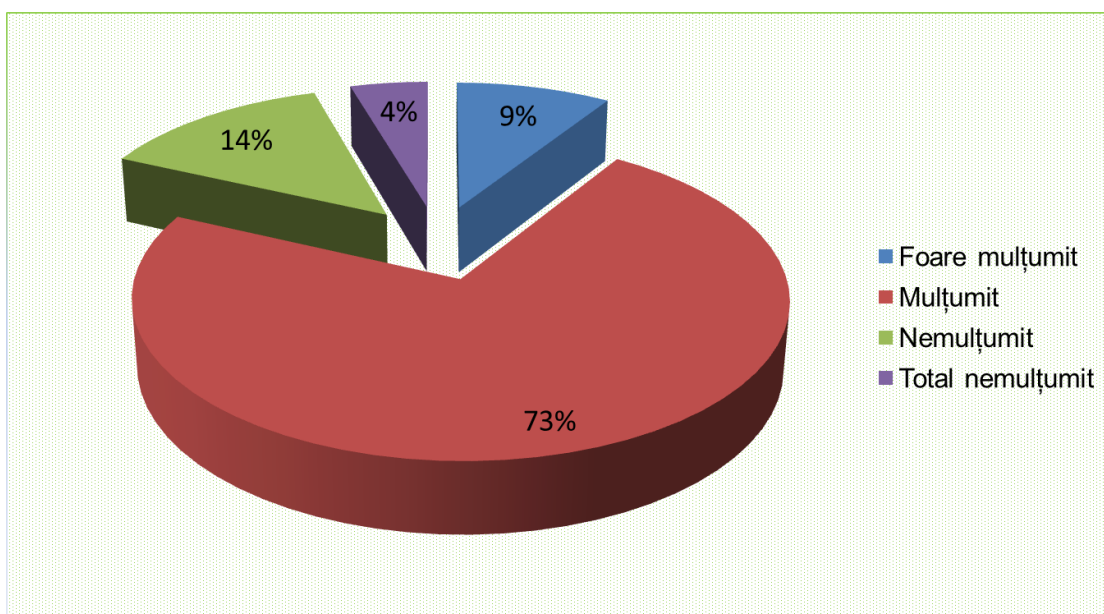

Fig.x Aprecieri privind calitatea vieții în comuna Valea Ierii

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

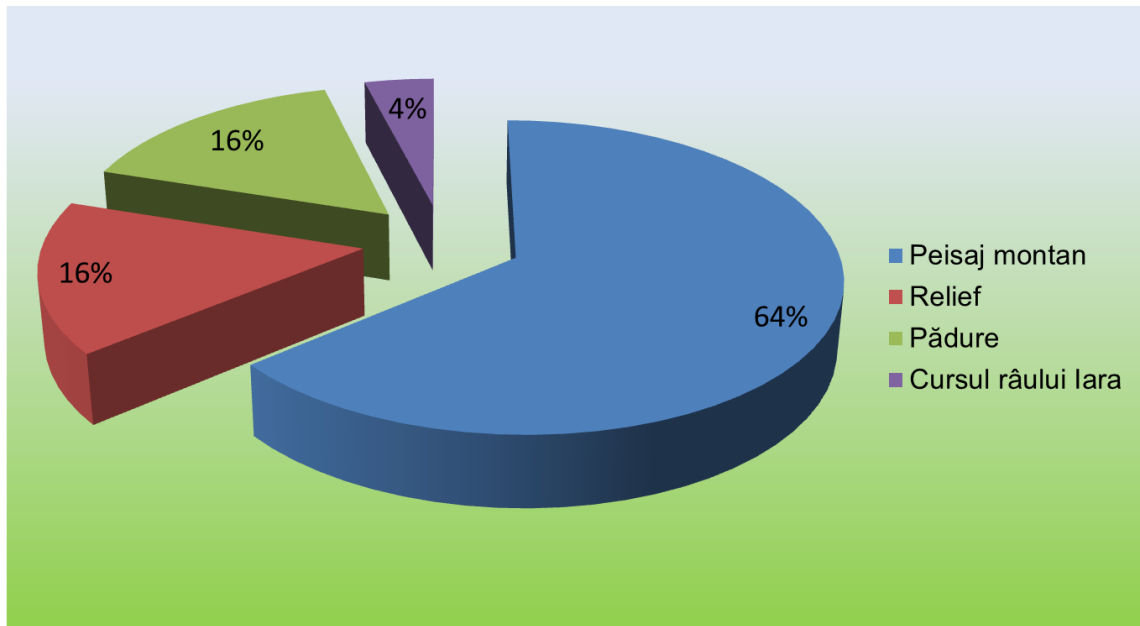

Fig.x Elemente reprezentative pentru comuna Valea Ierii

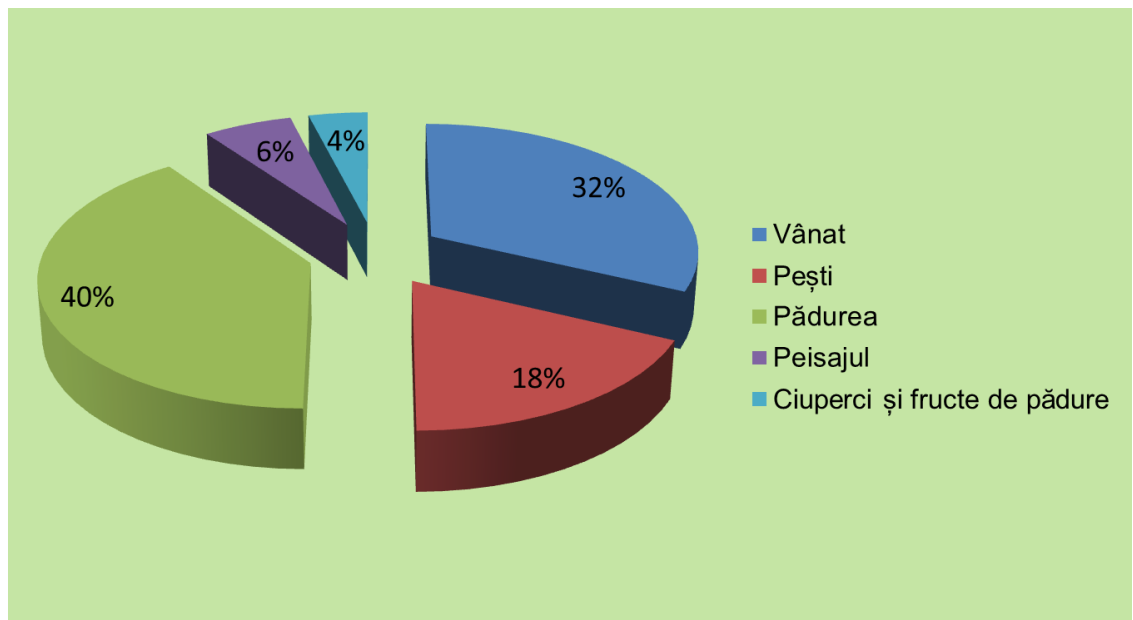

Fig. X Factori naturali care favorizează dezvoltarea durabilă prin ecoturism?

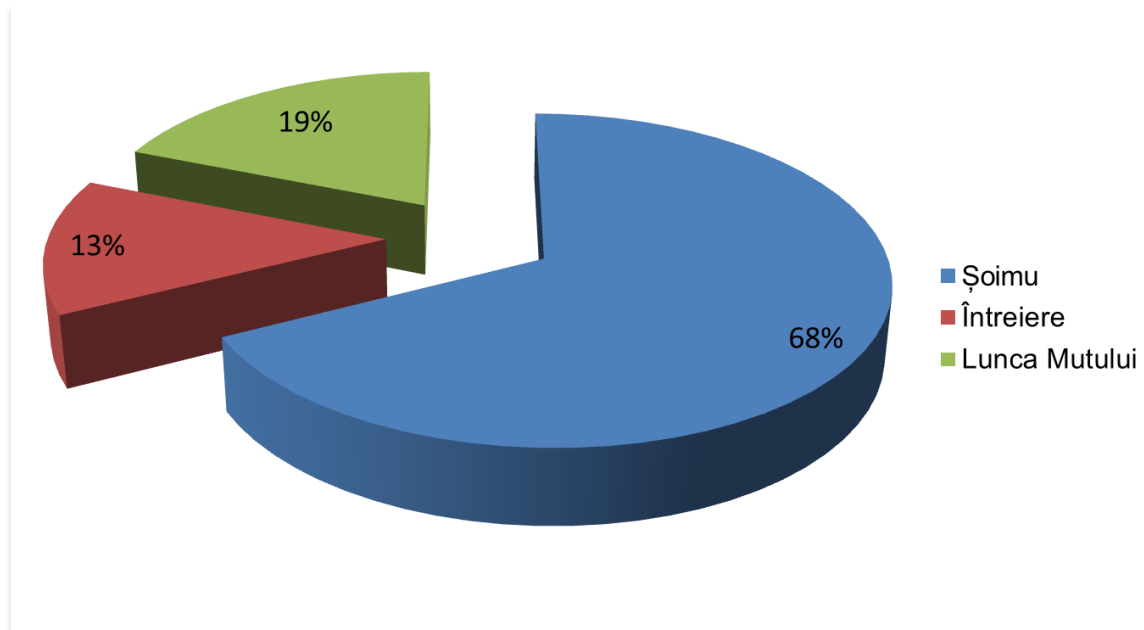

Fig.x Locuri propuse pentru dezvoltarea spațiilor de agrement

- Tinerii absolvenți de liceu sau facultate se m-ai întorc în comuna Valea Ierii?

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

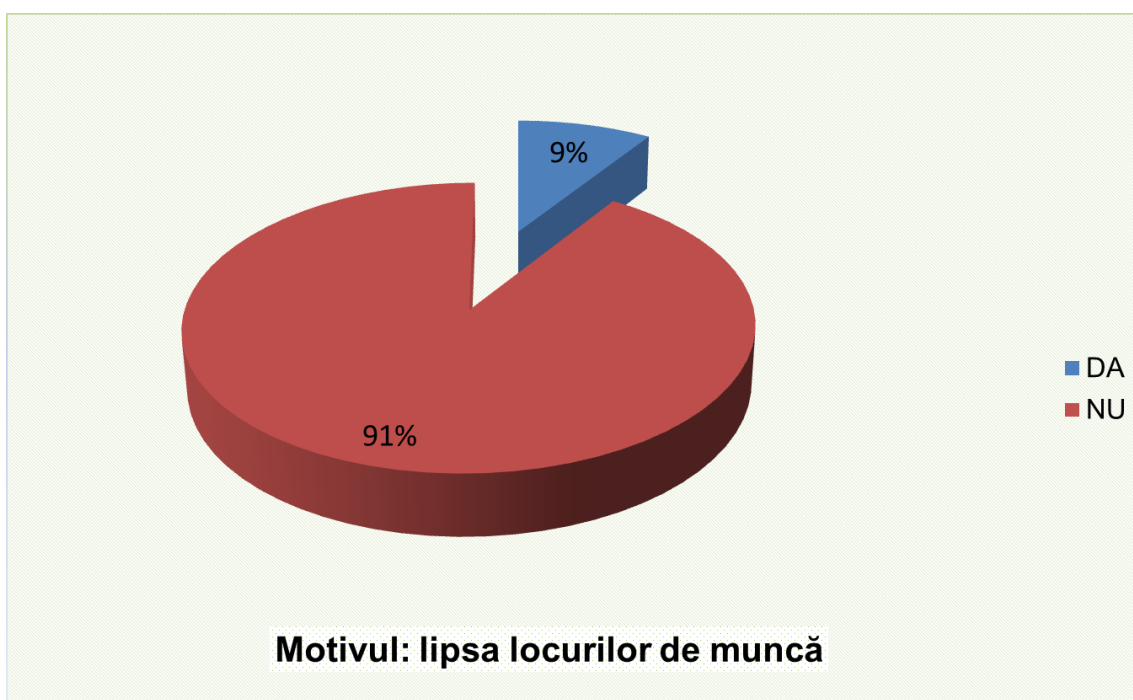

Fig.x Întoarcerea absolvenților de liceu/facultate în comuna Valea Ierii.

Părerile celor intervievați privind serviciile comunitare din comuna Valea Ierii sunt redată mai jos.

Aprecieri privind serviciile comunitare:

	Servicii de sănătate	Străzi și trotuare	Alimentare cu apă	Ridicare gunoi	Siguranța pe stradă	Furnizori internet	Iluminat public
Foarte mulțumit	9%	5%	0%	5%	5%	5%	27%
Mulțumit	73%	36%	36%	77%	64%	82%	68%
Nemulțumit	18%	59%	55%	18%	32%	9%	5%
Nu știu	0%	0%	9%	0%	0%	4%	0%

Tabel 11

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- Legat de profesionalismul și promptitudinea serviciilor de urgență (poliție, serviciul voluntar de pompieri) la solicitările populației, 91% au apreciat ca fiind bune și 9% ca fiind nemulțumitoare

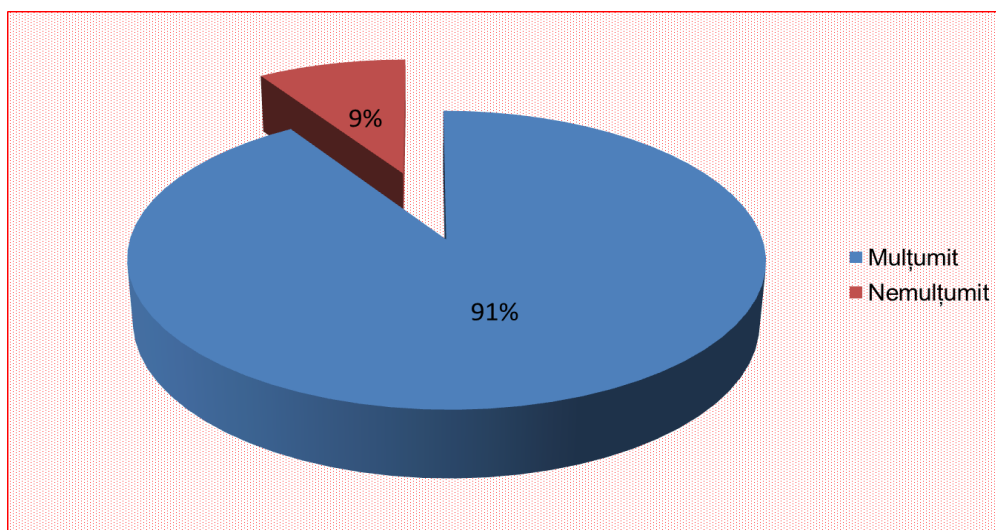

Fig. X Aprecierea față de activitatea serviciilor de urgență

Un procent de 100% din cei intervievați apreciază modul de petrecere a timpului liber la sărbătorile religioase, deoarece în această comună se mai păstrează datinile și tradițiile. De asemenea, referitor la spațiile de joacă pentru copii, un procent de 95% din cei chestionați sunt mulțumiți de existența acestor spații. La polul celălalt, un procent de 90% sunt nemulțumiți de lipsa unor trasee de drumeție amenajate și marcate corespunzător, iar 86% sunt nemulțumiți datorită lipsei organizării festivităților de ziua femeii, de ziua copilului și de lipsa organizării zilei comunei.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

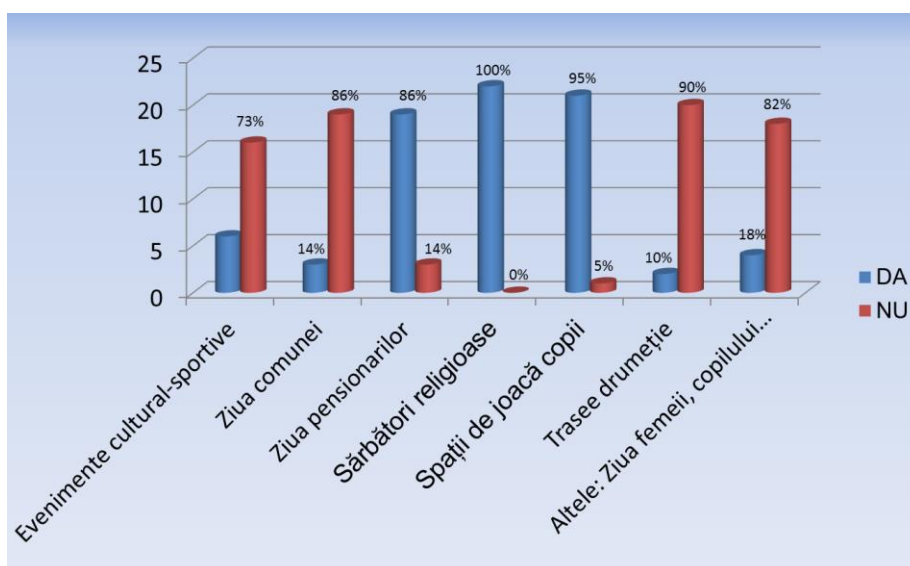

Fig.x Mulțumirea față de modul de petrecere a timpului liber în Valea Ierii

Amenajările culturale, sportive și de agrement considerate ca fiind importante pe viitor, sunt: un nou Cămin Cultural, construirea unei săli de sport, a unui muzeu local, a unor tonete pentru organizarea unui târg local și amenajarea spațiilor libere de la Clubul muncitoresc Caps.

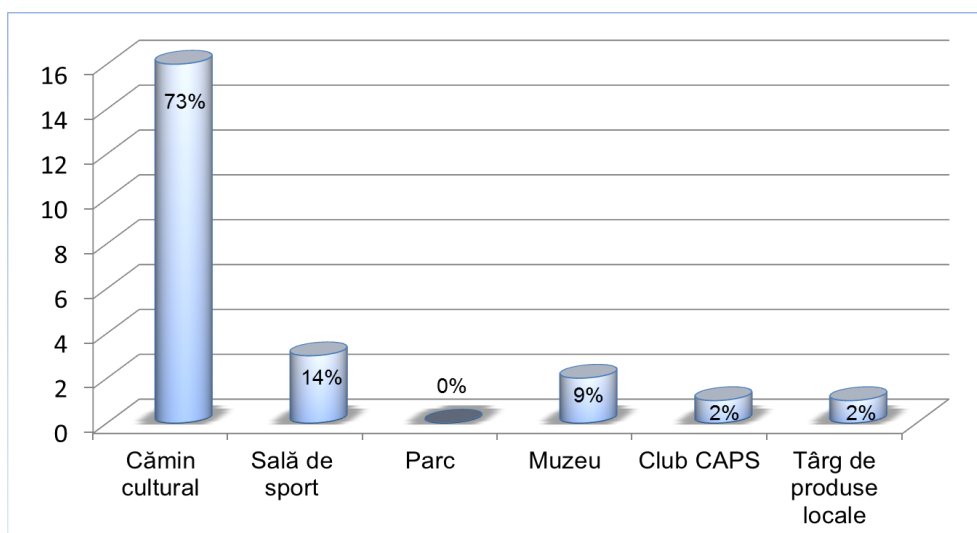

Fig. X Construcții considerate necesare pentru cultură, sport și agrement

- Orice comunitate are nevoie de spații publice pentru petrecerea timpului liber. După demolarea vechiului Cămin Cultural, aceste spații s-au restâns dramatic. Prin urmare, este nevoie de construirea unui nou Cămin Cultural în care să fie: sala principală prevăzută cu scenă și scuanne pentru spectatori, biblioteca comunală, sala pentru festivități (nunți, aniversări, etc), sală pentru fitness, pentru tenis de masă, etc.

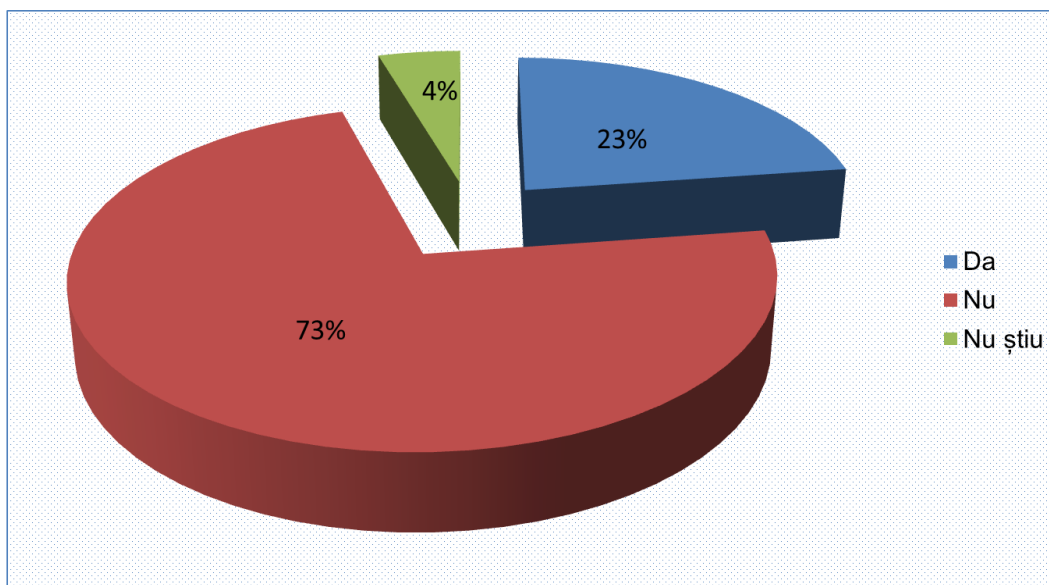

Fig.xSuficiența spațiilor pentru petrecerea timpului liber

- Având în vedere creșterea numărului de turiști care vizitează zona, dar și nevoia de spații pentru agrement pentru localnici, autoritățile locale au această provocare de a găsi soluții pentru dezvoltarea unor spații de agrement. Parerea celor intervievați despre terenurile favorabile dezvoltării unor locuri de agrement este redată mai jos.

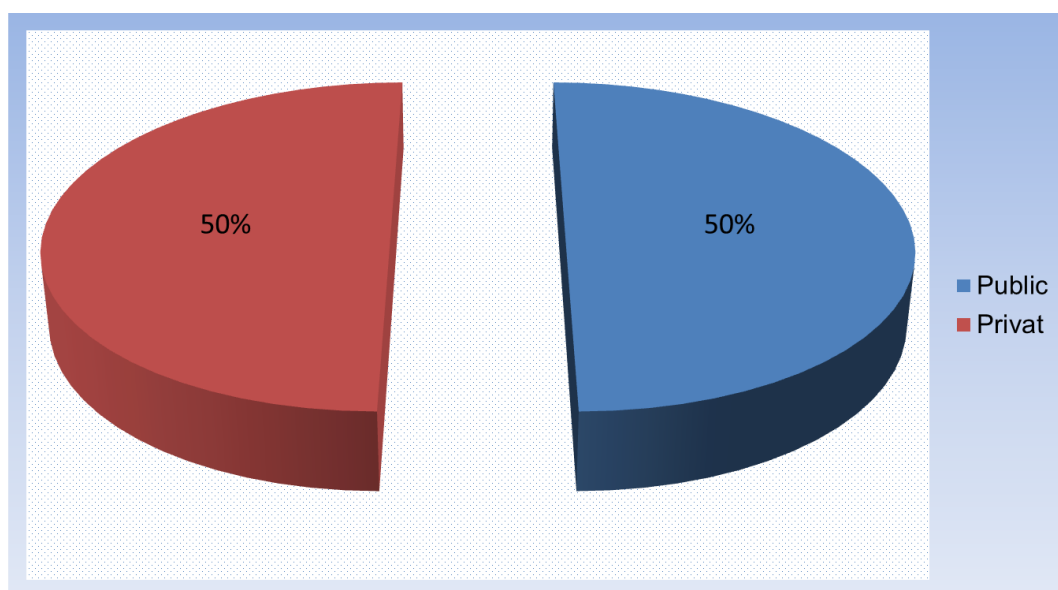

Fig. X Propuneri pentru dezvoltarea spațiilor de agrement

- Pentru promovarea valorilor culturale, tradiționale, turistice și de altă natură este nevoie de organizarea unor evenimente, festivități sau sărbători. Cei intervievați au considerat necesare organizarea Zilei comunei, expoziții de tradiții cu cultură și alte evenimente locale. Proporția rezultată din chestionare este redată mai jos.

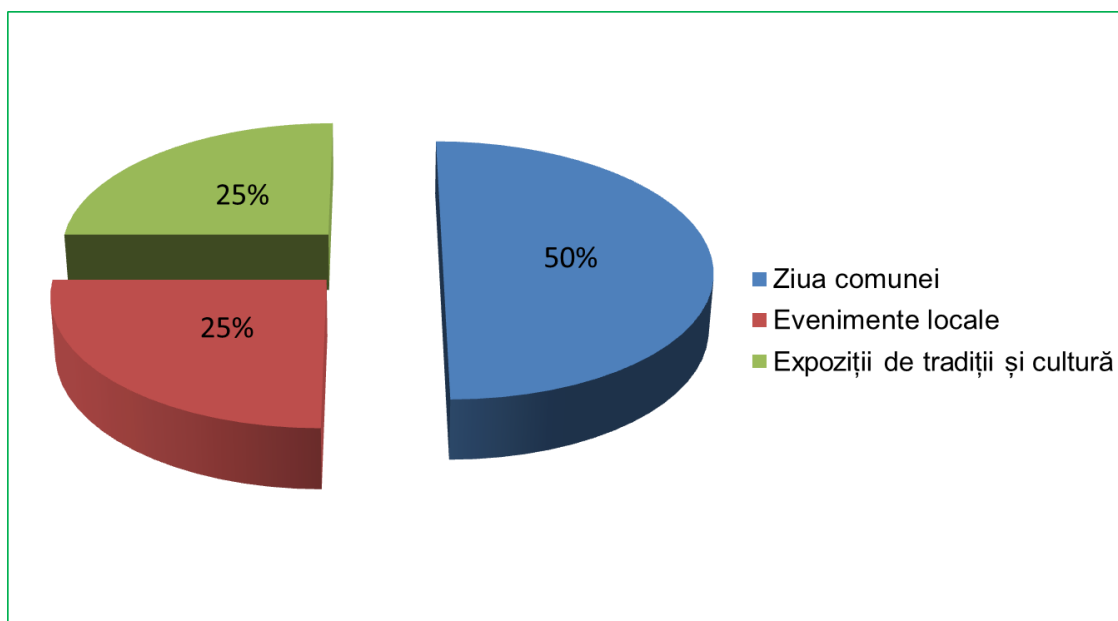

Fig. X Festivități locale considerate necesare pentru comunitate

- Pentru a ne reconstrui identitatea locală, care a fost pierdută într-o anumită măsură în era industrială și care poate fi pierdută aproape total în era informațională în care ne aflăm, este nevoie de conservarea și promovarea meșteșugurilor tradiționale precum țesutul, confecționarea obiectelor de podoabă, confecționarea diferitelor obiecte din lemn, a jucăriilor, confecționarea șindrilei, etc. Cei chestionați au înțeles importanța păstrării meșteșugurilor tradiționale pentru dezvoltarea durabilă după cum rezultă din figura de mai jos.

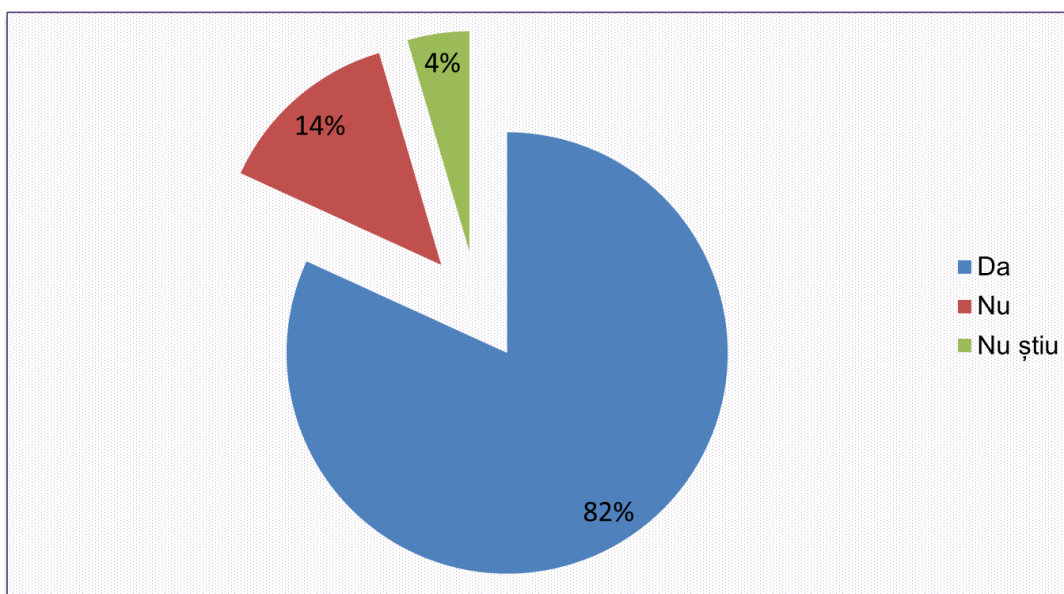

Fig.x

Proporția contribuției meșteșugurilor la dezvoltarea durabilă

- În ultimii ani, locuitorii comunei Valea Ierii au dat dovadă de îngăduință unii față de alții în ceea ce privește denotațiunea religioasă creștină căreia îi aparțin. După tensiunile religioase prezente în alte țări din lume oamenii înțeleg tot mai bine necesitatea libertății religioase pe care o doresc.

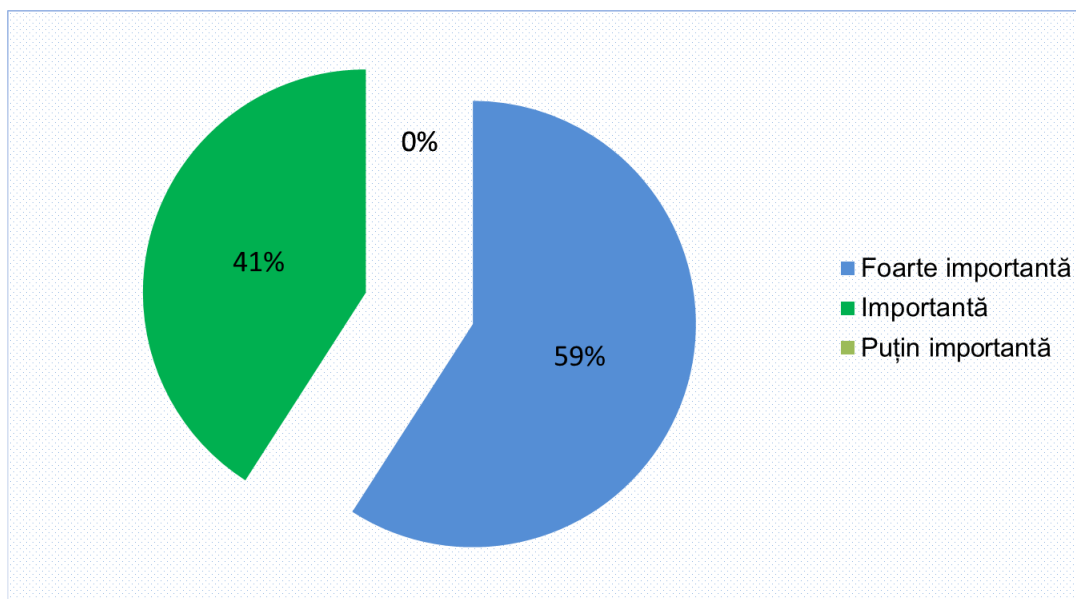

Fig.x Importanța libertății religioase

- În vederea promovării comunei este importantă prezența în spațiul virtual pentru a fi vizibilă, dar este cel puțin la fel de important este organizarea de evenimente periodice culturale și comerciale.

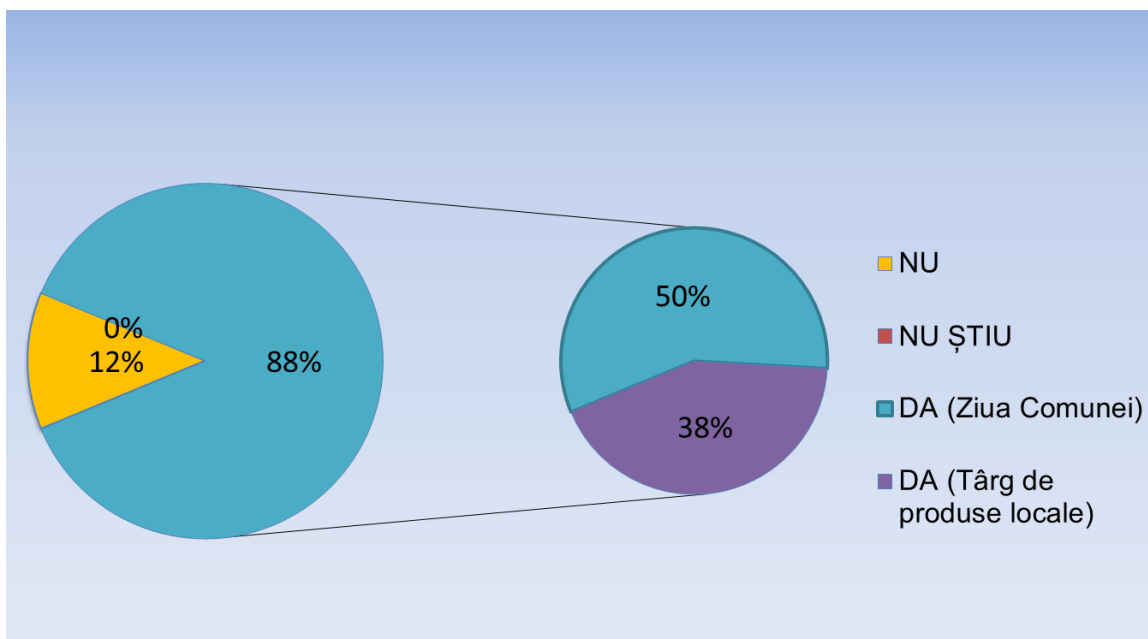

Fig.X Importanța evenimentelor locale pentru promovarea comunei

- Spiritul civic se leagă, conștient sau inconștient, de valorile creștine transmise din generație în generație și enunțate detaliat în Biblie. Modurile de transmitere a acestor valori creștine acoperă atât latura teoretică cât și cea practică a vieții de zi cu zi, după cum rezultă în urma interviuării locuitorilor.

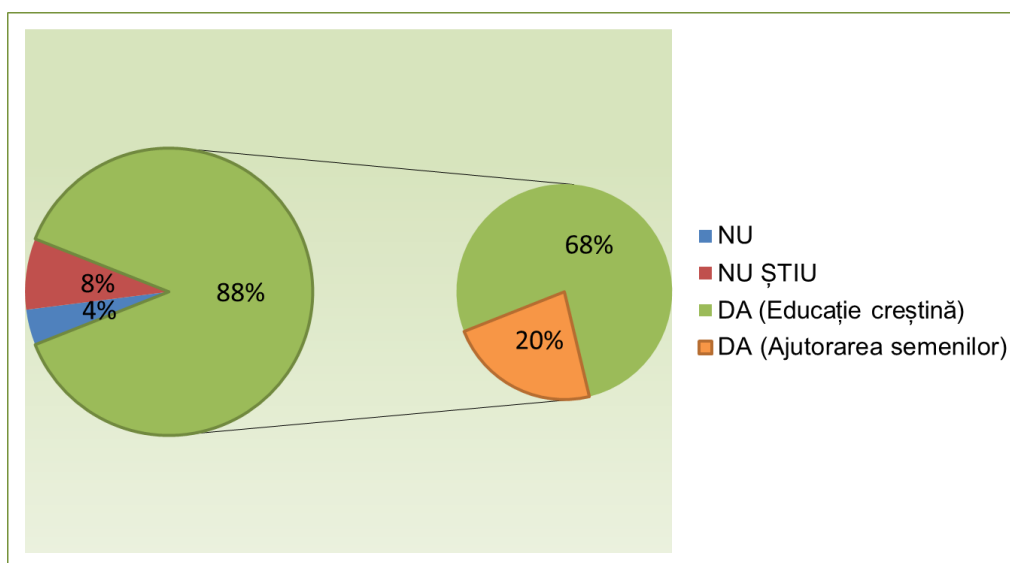

Fig.x

Spiritul civic și importanța valorilor credinței creștine

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- Spiritul civic înseamnă să ne pese de aproapele nostru și să facem ceea ce putem pentru binele lui. Astfel comunitatea în care trăim poate deveni mai bună, mai prosperă și mai armonioasă. Familia este locul propice în care se pot deprinde însușirile unui spirit civic sănătos. Tradițiile de întraajutorare în comunitate și bunul simț pentru respectarea spațiului privat a bunurilor personale și a relațiilor sănătoase contribuie și ele la cultivarea spiritului civic în comunitate.

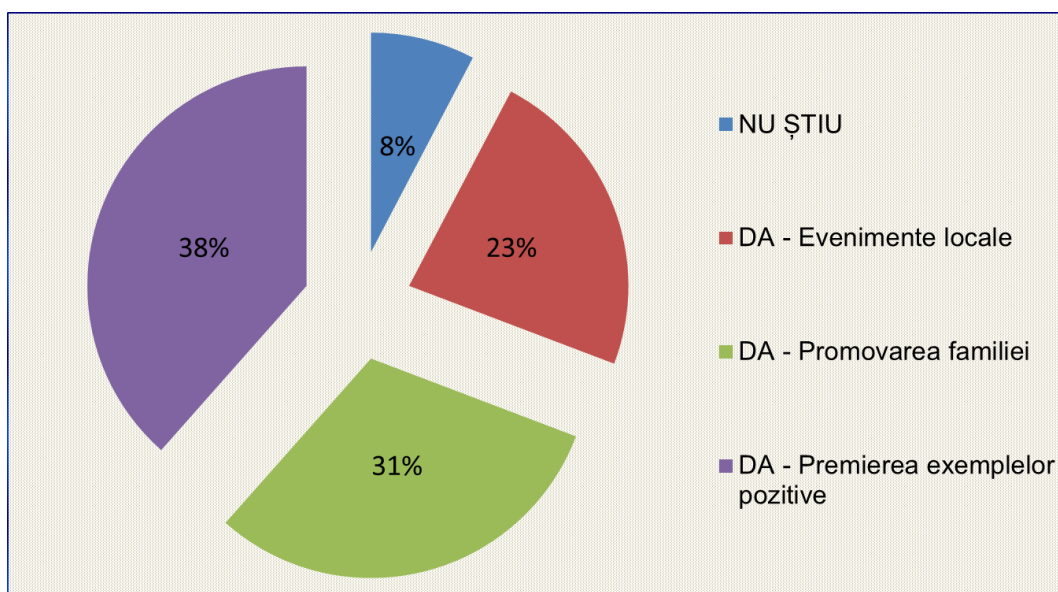

Fig.x Spiritul civic, familie, tradiții și bun simț

- Identitatea locală, sentimentul de a aparține unei comunități cu anumite tradiții era o normalitate înainte de era industrială și este pe cale de dispariție în multe comunități, în această perioadă a erei informaționale. "Un sat puternic înseamnă un stat puternic." (Patrick Geddes – în articolul Think Global)
O comunitate locală puternică își înțelege responsabilitatea ca lucrurile să meargă mai bine, își înțelege responsabilitatea pentru păstrarea identității locale și pentru cultivarea spiritului civic între membri ei.

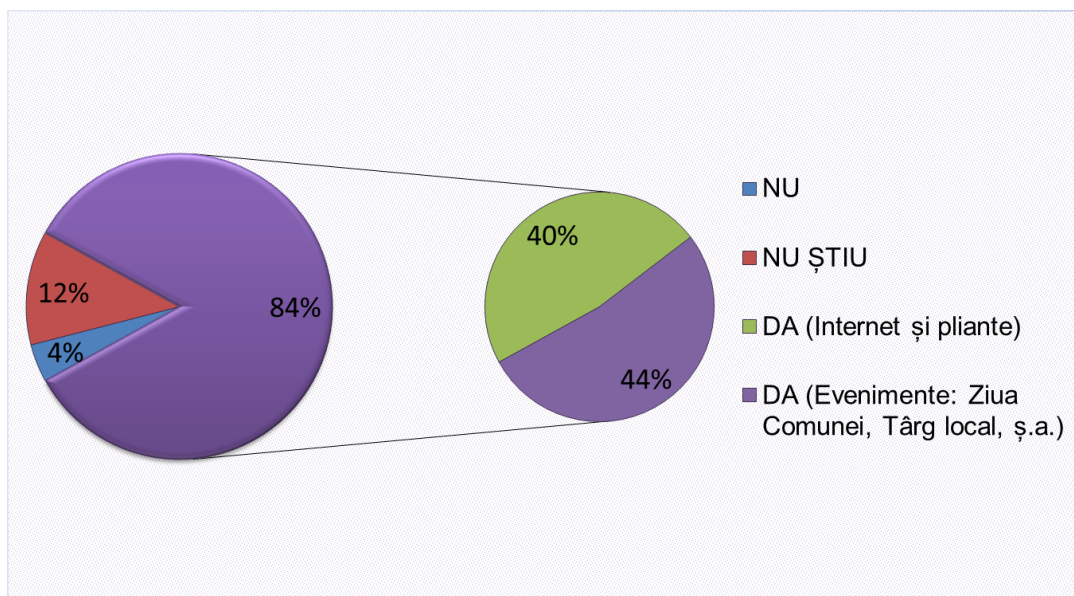

Fig. X Spiritul civic și importanța identității locale

- Spiritul civic este în strânsă legătură cu patriotismul local și chiar și cu cel național. Achiziționarea de produse și servicii locale stimulează dezvoltarea producătorilor locali. Respectarea personalităților locale, premierea acestora în cadrul unor evenimente locale și preluarea modelelor de viață conduce la cultivarea patriotismului local și implicit a spiritului civic. La fel se poate spune și despre patriotismul național.

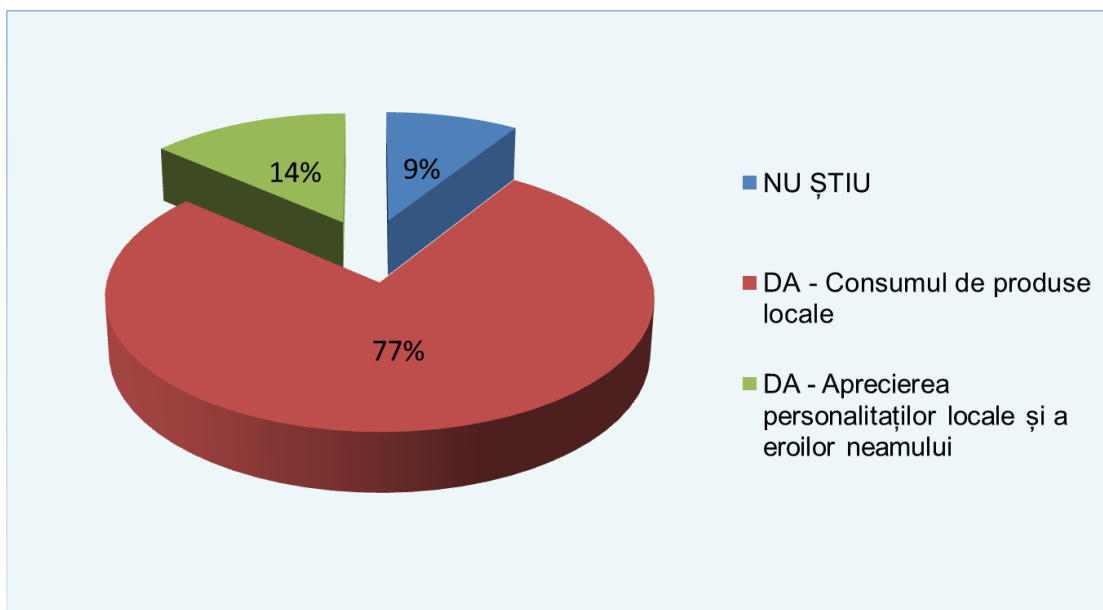

Fig.x

Spiritul civic și patriotismul: național și local

Da- De corectat-Aprecierea personalitatilor locale si nationale.

CAPITOLUL VI

ANALIZA SWOT A SITUAȚIEI DIN LOCALITATE

Analiza SWOT este o prezentare a punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor, care a fost creată și utilizată ca instrument de formare a strategiilor.

Prin acest instrument este posibilă analiza rapidă a punctelor strategice cheie, precum și identificarea alternativelor strategice.

Analiza SWOT se bazează pe următoarele elemente: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Punctele tari se referă la aspectele pozitive, tangibile și intangibile ale comunei, care dau valoare comunei.

Punctele slabe descriu factorii negativi care sunt sub controlul intern și care împiedică comuna să mențină sau să obțină un nivel competitiv.

Oportunitățile reprezintă factori de mediu externi, pozitivi pentru comună, altfel spus șanse oferite pentru stabilirea unei noi strategii sau pentru a-și reconsidera strategia existentă în scopul exploatarea profitabilă a acestor șanse.

Amenințările sunt factorii nefavorabili, din exteriorul comunei, care pot influența comuna și dezvoltarea acesteia.

Punctele tari și punctele slabe sunt date statistice, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp, adică, **ceea ce există.**

Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul și se referă la alegerile ce se fac pentru planificarea strategiei de dezvoltare a comunei, adică, **ceea ce va fi.**

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Cel mai puternic mesaj transmis prin analiza SWOT este acela că, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente:

- **construiește** pe Punctele Tari;
- **elimină** Punctele Slabe;
- **exploatează** Oportunitățile;
- **îndepărtează** Amenințările.

Pentru realizarea analizei SWOT a comunei Valea Ierii s-au folosit informațiile furnizate prin chestionare, prin discuții libere cu locuitorii comunei și realitățile identificate de către participanții la întâlniri.

Au fost identificate 12 domenii de interes:

- cadru geografic, protecția mediului și zone protejate;
- agricultură, zootehnie, meșteșuguri și artizanat;
- silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;
- resurse umane și formarea profesională;
- educație;
- administrația publică locală;
- infrastructură, servicii publice și energie;
- comunicațiile;
- mediul de afaceri;
- sistemul de sănătate și asistența socială;
- mediu social și societatea civilă;
- protecția civilă și serviciile de urgență;
- sport și recreere;
- turism;
- cultură și spiritualitate;

6.5. Cadru geografic, protecția mediului și zone protejate

Analiza SWOT pentru cadru geografic, protecția mediului și zone protejate

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Cadru geografic montan, subalpin, cu un bazin hidrografic bogat; • Climă continentală moderată; • Resurse naturale: fond forestier și biodiversitate; • Mare diversitate privind fauna și flora zonelor protejate; • Situarea în apropierea polului de dezvoltare urbană: Cluj-Napoca favorizează dezvoltarea turismului; • Cererea de cherestea este mai mare în zonă decât pot produce firmele locale; • Existența pe teritoriul comunei, a zonelor protejate declarate pe plan județean și european; • Lipsa marilor poluatori industriali în zonă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Relief muntos cu acces dificil și clima aspră; • Industria lemnului este slab dezvoltată; • Agricultură de subzistență a fost abandonată în mare parte; • Zonele protejate nu sunt delimitate, nu sunt marcate și monitorizate; • Curs de apă neregularizat în totalitate în intravilan; • Lipsa serviciilor de salubritate în satele Plopi și Cerc (parțial); • Există deșuri menajere aruncate peste tot; • Defrișări excesive, legale și ilegale, în fondul forestier și în pășunile împădurite; • Depozitarea necontrolată a rumegușului rezultat în urma prelucrării lemnului; • Nu există personal angajat la Primărie care să supravegheze protecția mediului, păstrarea curățeniei în locurile publice și să sancționeze contravențiile; • Nu există un sistem de supraveghere video a căilor de acces și a locurilor unde se depozitează frecvent deșuri ilegale;
Oportunități	Amenințări

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

<ul style="list-style-type: none"> • Încadrarea comunei în zone de eligibilitate pentru punerea în aplicare a programelor comunitare de finanțare pentru protecția mediului, dezvoltare rurală și turism; • Existența unor programe de finanțare naționale destinate protecției mediului și educației ecologice; • Existența unor programe de finanțare comunitare a proiectelor pentru împădurirea terenurilor supuse eroziunii și a celor pe care nu se poate practica agricultura; 	<ul style="list-style-type: none"> • Blocarea prelucrării lemnului din cauza lipsei de material lemnos ca urmare a exploatării pădurilor tinere și tăieri ilegale; • Creșterea riscului de inundații și a celui generat de eroziunea accentuată a solului de pe versanții cu pante mari; • Poluarea zonei produsă de localnici și de culegătorii de fructe de pădure și ciuperci din alte localități; • Posibilitatea poluării mediului prin exploatarea cu cianuri a aurului de la Roșia Montană; • Sistarea finanțărilor europene pentru protecția mediului, dezvoltare durabilă și administrarea zonelor protejate în cazul destrămării Uniunii Europene;
--	---

6.6 Agricultură, zootehnie, horticultură, meșteșuguri și artizanat;

Tabel

Analiza SWOT pentru agricultură, zootehnie, horticultură, meșteșuguri și artizanat;

Puncte tari	Puncte slabe
--------------------	---------------------

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

<ul style="list-style-type: none"> • Există produse agricole ecologice; • Pajiști naturale sunt ecologice; • Obținerea de produse zootehnice ecologice prin creșterea tradițională a animalelor; • Existența câteva plantații mici de pomi fructiferi; • Se mai păstrează unele meșteșuguri tradiționale ca: torsul lânii, țesutul, confecționat șindrilă pentru acoperiș; • Se mai produc obiecte de artizanat ca preșuri, dantele, cuverturi, ciorapi de lână, bluze de lână; 	<ul style="list-style-type: none"> • Teren agricol cu potențial redus; • Fărâmițarea terenului agricol; • Lipsa de informare a producătorilor agricoli; • Vârsta înaintată a fermierilor; • Lipsa pieței de desfacere a produselor agricole în comună; • Patriotism local este mic la achiziția de produse locale; • Lipsa de pregătire a persoanelor care lucrează în agricultură; • Rase de animale cu performanțe reduse; • Pomii fructiferi de pe lângă case au producții mici de fructe; • Suprafețele cultivate cu legume sunt foarte reduse; • Lipsa unui cabinet medical veterinar; • Lipsa unor evenimente locale de promovare a meșteșugurilor tradiționale și a produselor de artizanat;
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru favorizarea dezvoltării agriculturii, zootehniei și horticulturii; • Schimb de bune practici în agricultură durabilă cu localități din țară și străinătate; • Standarde europene ridicate pentru agricultură, zootehnie și horticultură; • Cererea în creștere de produse agro-zootehnice, de legume și de fructe ecologice pe piața zonală, națională și europeană; • Existența unor programe de finanțare pentru formare în meșteșuguri tradiționale și artizanat; 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea dramatică a forței de muncă tinere; • Pierderea stocului de seminte tradiționale românești; • Apariția de boli la plante și animale rezistente la tratamentele obișnuite; epizootii; • Pierderea meșteșugurilor tradiționale prin presiunea globalizării;

6.6 Silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;

Tabel

Analiza SWOT pentru silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor ecosisteme forestiere stabile, caracterizate printr-o mare diversitate biologică; • Existența unui fond forestier cu multe plantații tinere; • Existența fructelor de pădure și a ciupercilor cu un grad de producție relativ ridicat; • Existența unui centru sezonier de recoltare a fructelor de pădure și a ciupercilor; • Acțiunea permanentă în teritoriu a Ocoalelor Silvice private și de stat; • Pregătirea profesională bună a personalului care activează în silvicultură; • Existența unui fond cinegetic care poate fi dezvoltat; • Existența surselor de apă necesare creșterii păstrăvului; • Existența sistemului informatic-Radarul pădurii și a numărului de urgență 112; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tăieri excesive de pădure, legale sau ilegale; • Braconajul cinegetic și piscicol este la un nivel critic; • Colmatarea lacurilor de acumulare; • Lipsa de informare asupra subvențiilor silvice; • Debitul scăzut al râului Iara și pâraielor principale din comună, datorită captării apelor în amonte la barajele de acumulare hidrotehnice; • Valorificarea foarte redusă a fondului piscicol natural prin pescuit sportiv;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltarea silviculturii; • Existența programelor europene de reîmpădurire a terenurilor agricole nefolosite; • Schimb de bune practici în silvicultură cu localități din țară și străinătate; • Existența programelor de finanțare europene pentru monitorizarea exploatarea pădurii și a braconajului; 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea corupției în administrarea pădurilor, vânatului și peștilor; • Distrugerea fondului forestier prin tăierea pădurilor tinere și defrișări ilegale; • Distrugerea fondului cinegetic și piscicol prin braconaj; • Epizootii; • Presiuni ale firmelor internaționale care achiziționează lemn brut;

6.2 Resurse umane și formarea profesională

Analiza SWOT pentru sectorul resurse
umane

Tabel

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Nivel de pregătire profesional, mediu și superior al multor persoane; • Vechi tradiții în exploatarea și prelucrarea lemnului (producerea de cherestea, dulgherie); • Disponibilitatea tinerilor și adulților de a dobândi calificări noi; • Calificarea multor locuitori în meserii specifice exploatării și prelucrării lemnului; • Calificarea unor locuitori și în meserii specifice pentru domeniul turistic; 	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbătrânirea populației; • Lipsa unor acțiuni, pe plan local, de recalificare pentru populație; • Rata destul de mare a șomajului; • Agenții economici nu accesează facilitățile oferite de legislația în vigoare la subvenționarea locurilor de muncă pentru anumite categorii de personal; • Nepotrivire între calificările existente și cerințele noi ale pieței de muncă; • Piața muncii locale este foarte redusă; • Slaba preocupare a adulților pentru formarea în meserii noi;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor speciale pentru formarea profesională și ocuparea persoanelor supuse riscului marginalizării sociale; • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltarea resurselor umane; • Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentală și europeană pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă; • Existența unor programe de finanțare pentru favorizarea stabilirii tinerilor în mediul rural; • Existența unor programe de finanțare pentru formarea profesională a adulților; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ofertele generoase ale agenților economici privați care fac plasarea forței de muncă pe piața externă, determină aflusul mare de persoane să acceseze locurile de muncă din străinătate; • Dezvoltarea municipiului Cluj-Napoca și a zonei metropolitane atrag forța de muncă calificată; • Piața forței de muncă sezonieră (culegători de ciuperci și fructe de pădure) depinde dramatic de condițiile meteorologice; • Reducerea populației; • Sistarea finanțărilor europene pentru dezvoltarea resurselor umane în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.4 Educație

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui corp didactic care își asumă perfecționarea în specialitate și metodică a elevilor; • Conectarea la internet a școlii generale din Valea Ierii; • Infrastructura școlară relativ bine dezvoltată • Receptivitatea cadrelor didactice față de învățământul centrat pe elev; • Existența a două microbuse școlare pentru transportul elevilor; • Existența terenului de sport cu gazon sintetic în curtea școlii; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezinteresul elevilor și al părinților pentru rezultate mai bune la învățatură; • Lipsa de cursuri de formare profesională subvenționate din fonduri europene; • Laboratorul de informatică al școlii este dotat necorespunzător; • Inexistența unui cadru didactic specializat în domeniu IT; • Biblioteca școlară este amenajată într-un spațiu insuficient, iar momentan nu este funcțională; • Lipsa sălii de sport a școlii;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Programele de finanțare Europene pentru schimburi de bune practici în educație; • Existența unor programe de finanțare pentru dezvoltarea bazei materiale din învățământ; • Existența unor programe de acordare a burselor de studii în țară și străinătate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea prevederilor legale referitoare la numărul minim de elevi într-o clasă cu riscul desființării Școlii gimnaziale din Valea Ierii; • Creșterea cheltuielilor de școlarizare și de întreținere a elevilor la liceu și a studenților; • Scăderea accentuată a numărului de elevi pe fondul îmbătrânirii populației; • Sistarea fondurilor europene pentru educație în cazul destrămării Uniunii Europene;

Administrația publică locală.

Analiza SWOT pentru administrația publică locală

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Personalul din aparatul de specialitate al primarului are, în funcțiile principale, studii superioare, experiență și este bun cunoscător al problemelor locale; • Experiență la implementarea proiectelor cu finanțare europeană și/sau națională; • Dotarea cu echipamente IT performante la sediului primăriei; • Comuna Valea Ierii este membră în Asociația Comunelor din România și în Asociația GAL Lider Cluj; 	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitate insuficientă de cofinanțare a proiectelor cu finanțare europeană; • Nu există personal calificat suficient pentru proiecte de dezvoltare locală; • Transparență redusă la comunicarea dintre Primărie și Consiliul local față de cetățeni, prin consultare și informare; • Nu există evidențe cadastrale actualizate pentru toate imobilele din patrimoniul public și privat al comunei; • Nu există un Plan Urbanistic General în sistem GIS; • Disciplina în construcții nu este respectată suficient; • Nu există un sistem de arhivare electronică a documentelor; • Pagina de internet a comunei nu este actualizată;
Oportunitati	Amenințări

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

<ul style="list-style-type: none">• Implementarea unor proceduri de management eficient la nivelul administrației publice locale;• Realizarea serviciilor de audit public intern prin cooperare în cadrul Filialei Județene Cluj a Asociației Comunelor din România;• Inițierea unor propuneri de modificări legislative și apărarea intereselor locale prin Asociația Comunelor din România;• Finanțarea de proiecte de dezvoltare locală prin Programul Leader gestionat de Asociația GAL Lider Cluj;• Parteneriate cu ONG-uri specializate în rezolvarea unor probleme ale comunităților;	<ul style="list-style-type: none">• Prioritatea finanțării dezvoltării infrastructurii pentru polii de dezvoltare economică și slaba finanțare pentru spațiul rural;• Încetinirea programelor de reformă a administrației publice;• Dezinteres al autorităților publice centrale pentru reforma administrației publice locale din cauza duratei lungi a acestui proces (20-25 de ani);• Nealocarea fondurilor necesare pentru spațiul rural de la Guvern din cauza slabei colectări a veniturilor;• Sistarea finanțărilor europene pentru dezvoltarea spațiului rural în cazul destrămării Uniunii Europene;
--	---

6.7. Infrastructură, servicii publice și energie

Tabel

Analiza SWOT pentru infrastructură, servicii publice și energie

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Există drumuri modernizate pentru legătura cu municipiul Cluj-Napoca și cu municipiul Turda; • Existența serviciilor de telefonie mobilă și internet; • Demararea unui proiect de modernizare a drumurilor județene inclusiv DJ 107 N; • Existența unei rețele noi de alimentare cu apă potabilă în localitatea Valea Ierii; • Electricizarea gospodăriilor din comună în proporție de 99%; • Existența iluminatului public stradal; • Situată în apropierea aeroportului internațional Cluj-Napoca; • Potențial de resurse energetice regenerabile (hidroenergetic, eolian, biomasă); 	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea drumurilor județene, comunale și vicinale necorespunzătoare; • Nu există rețea publică de canalizare; • Existența unor gospodării neelectrificate în comună; • Lipsa rețelei de telefonie fixă; • Rețeaua de distribuție a apei potabile nu deservește toate gospodăriile din comună; • Comună relativ izolată din punct de vedere rutier; • Lipsa trotuarelor în anumite zone unde sunt necesare și este posibilă amenajarea lor; • Servicii publice organizate insuficient; • Resurse financiare insuficiente la bugetul local și județean pentru modernizarea și întreținerea drumurilor;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea proiectului de reabilitare și modernizare a drumurilor județene: Băișoara - Valea Ierii , Plopi; Gilău – Someșul Rece; • Existența unor programe europene FEADR pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural; • Existența unor programe de finanțare pentru producerea energiei regenerabile; • Posibilitatea amenajării unui parc eolian în zona Runcul Irișorii, etc; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nealocarea din bugetul județean a sumelor necesare cofinanțării proiectelor propuse pentru dezvoltarea Infrastructurii; • Reducerea sau sistarea sumelor acordate prin programele guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii în cazul scăderii PIB – ului național; • Epuizarea rapidă a fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii; • Sistarea finanțărilor europene pentru infrastructură, servicii publice și energie în cazul destrămării Uniunii Europene;

Telecomunicațiile

Analiza SWOT pentru telecomunicații

Puncte tari	Puncte slabe
--------------------	---------------------

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

<ul style="list-style-type: none"> • Există un releu GSM pentru telefonie mobilă Orange la limita comunei; • Existența semnalului GSM de telefonie mobilă Telekom; • Cetățenii comunei dețin antene parabolice de captare a semnalului TV prin satelit; • Există o rețea de internet prin radio până în comunp și prin cablu în zonele cu locuințe mai grupate; • Semnalul radio este recepționat pentru mai multe posturi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea semnalului de telefonie Orange este foarte slab în localitatea Valea Ierii, zona Caps; • Semnalul GSM de telefonie Orange și Telekom nu este recepționat în într-o porțiune mai estinsă din satul Cerc; • În zona de pădure frecventată de turisti nu există semnalul GSM de telefonie Orange și Telekom în foarte mare parte; • Lipsa rețelei de telefonie fixă; • Lipsa unei antene radio digitale; • Resurse financiare locale insuficiente pentru amenajarea unei rețele de telefonie prin cablu sau prin radio;
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor programe europene FEADR pentru sprijinirea dezvoltării telecomunicațiilor; • Posibilitatea construirii unei antene radio digitale; • Posibilitatea construirii unei rețele de telefonie prin cablu mai ales în zonele cu locuințe mai grupate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse financiare insuficiente pentru derularea proiectelor cu dotări de echipamente de telecomunicații și decontarea ulterioară a cheltuielilor de către beneficiari privați sau ONG-uri; • Dezinteres din partea autorităților locale, firmelor private, ONG-uri și locuitori pentru dezvoltarea unor proiecte de dezvoltare a telecomunicațiilor prin cablu și prin radio datorită captării semnalului GSM de la Orange și Telekom; • Sistarea finanțărilor europene pentru proiecte cu dotări de telecomunicații în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.9 Mediul de afaceri

Analiza SWOT pentru mediul de
afaceri

Tabel

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența a 19 firme în domeniul exploatării forestiere, prelucrarea primară a lemnului, comerț și turism; • Existența unor terenuri și clădiri neutilizate, posibil a fi utilizate în viitor către întreprinzători pentru dezvoltarea unei afaceri (fosta Fabrică de cherestea); • Existența forței de muncă calificată în domeniul prelucrării lemnului; • Existența unor materii prime și resurse naturale ce pot fi valorificate; • Disponibilitatea administrației locale de a oferi anumite facilități pentru investitori; 	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții autohtone și străine reduse; • Privatizarea Fabricii de cherestea nereușită; • Capacitate scăzută a întreprinzătorilor locali de a accesa finanțări europene; • Nivel scăzut al implicării oamenilor de afaceri în viața comunității; • Echipamente și tehnologii de producție uzate sau cu productivitate redusă; • Numărul mic de societăți comerciale cu activitate de producție și servicii;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor europene și naționale pentru finanțarea de start up-uri și dezvoltarea de microintreprinderi; • Posibilitatea accesării de finanțări pentru investiții agricole și neagricole prin PNDR 2014-2020; • Existența unor programe europene și naționale de finanțare a activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale cu specific local; • Posibilitatea accesării de finanțării ale unor investiții generatoare de venit prin programul LEADER; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa încrederii în partenerii de afaceri; • Corupția sistemică; • Falimentul firmelor care câștigă licitații pentru obiective de investiții publice; • Lipsa forței de muncă foarte bine pregătită profesional; • Dezinteres al investitorilor străini datorită instabilității globale; • Creșterea impozitelor și a TVA - ului; • Insuficienta corelare a legislației cu obiectivele de dezvoltare economică; • Sistarea fondurilor europene pentru activități generatoare de venit în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.9. Sistemul de sănătate și asistența socială

Analiza SWOT pentru sănătate și asistență socială

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența dispensarului medical uman și a punctului farmaceutic; • Primăria este principalul furnizor de servicii sociale din zonă. • Existența unor ONG-uri active în ajutorarea persoanelor aflate în dificultate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de locuințe sociale; • Lipsa unui cămin de bătrâni; • Nu există cantina socială; • Nu există servicii de îngrijire la domiciliu; • Îmbătrânirea populației; • Resurse financiare insuficiente la ONG-uri pentru a asigura asistență socială persoanelor aflate în dificultate;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor programe europene de finanțare pentru dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate; • Schimb de bune practici naționale și internaționale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Surse de venit insuficiente la bugetul local pentru acoperirea nevoilor de asistență socială; • Sistarea fondurilor europene pentru sănătate și asistență socială în cazul destrămării Uniunii Europene;

**6.3.
Mediul
social
și
societat
ea
civilă.**

Analiza SWOT pentru Mediul social și societatea civilă

Tabel

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor ONG-uri active în zonă; • Grad satisfăcător de implicare a câtorva lideri de opinie în viața comunității; • Existența unor lideri de opinie locali care au acumulat experiență și pot aduce un plus de valoare pentru influențarea pozitivă a generațiilor următoare; 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea nivelului de trai implică și scăderea bugetului personal pentru activități sociale; • Societatea civilă este implicată insuficient în problemele comunității; • Cetățenii nu agreează înscrierea în diferite asociații pentru apărarea drepturilor legale; • Resurse financiare insuficiente la ONG-uri pentru a iniția proiecte pentru rezolvarea problemelor comunității;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor programe europene de finanțare pentru dezvoltarea ONG-urilor; • Posibilitatea de a efectua schimburi de bune practici la proiecte de succes din alte țări; 	<ul style="list-style-type: none"> • Surse de venit insuficiente la bugetul local pentru subvenționarea activităților sociale; • Sumele alocate pentru ciclul de finanțare europeană 2014-2020 sunt mai mici, iar cofinanțarea solicitată la proiecte este mai mare; • Sistarea fondurilor europene pentru ONG-uri în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.10 Protecția civilă și serviciile de urgență; Tabel

Analiza SWOT pentru protecția civilă și serviciile de urgență

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența la doar 12 km de Valea Ierii a Gărzii de intervenție pentru situații de urgență și a stației SMURD Băișoara; • Existența unui serviciu voluntar de urgență format din 20 voluntari care au contracte de voluntariat și certificat de formare ca servanți pompier; • Există un număr de 12 hidranți subterani în satul Valea Ierii montați la rețeaua de alimentare cu apă potabilă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nu există un centru de comandă pentru protecție civilă; • Nu există adăposturi de protecție civilă amenajate și dotate corespunzător; • Sirena pentru alarmarea populației nu funcționează; • Motopompa pentru stins incendii are slabe performanțe tehnice; • Nu există o centrală telefonică locală, prin cablu și stații radio mobile suficiente, pentru comunicare în caz de necesitate; • Dotarea cu echipament a membrilor serviciului voluntar de urgență este la un nivel critic;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor europene și naționale pentru finanțarea dotărilor și instruire pentru intervenție în situații de urgență; • Există posibilitatea amenajării de adăposturi de protecție civilă în locurile cu concentrări de populație, pe terenuri publice; 	<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea declanșării, în viitorul apropiat, a unui război mondial care să afecteze grav România; • Posibilitatea declanșării unor revolte populare violente împotriva politicienilor corupți sau cu altă motivație; • Posibilitatea producerii unor inundații; • Posibilitatea declanșării unor incendii extinse în fondul forestier din apropierea zonei locuite sau la locuințele și anexele din locurile aglomerate; • Posibilitatea apariției altor pericole care să afecteze comunitatea; • Sistarea fondurilor europene pentru protecție civilă în cazul destrămării Uniunii Europene;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii
6.8 Sport și recreere

Analiza SWOT pentru sport și recreere

Tabel

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Proiectul stadionului comunal Valea Ierii este finalizat în mare parte; • Implicarea elevilor în programul de păstrare a culturii și a tradițiilor folclorice (ansamblul de dansuri populare); • Existența programelor guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii sportive și a spațiilor verzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Căminului cultural a fost desființat; • Spații amenajate pentru picnic insuficiente; • Lipsa spațiilor verzi publice în intravilan; • Locurile de parcare în zona stadionului comunal sunt insuficiente;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru amenajarea unor spații de agrement și relaxare; • Alocarea de fonduri guvernamentale pentru construirea de baze sportive, săli de sport și spații verzi; • 	<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea curentului de promovare excesivă a informației prin media și internet în detrimentul celei obținute prin citirea cărților; • Promovarea unui mod de viață sedentar și nesănătos prin exemplele și programele media (TV); • Sistarea fondurilor europene pentru cultură, sport și activități de agrement în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.8 Turismul

Analiza SWOT pentru turism

Tabel 26

Puncte tari	Puncte slabe
--------------------	---------------------

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

<ul style="list-style-type: none"> • Peisaj natural montan; • Bioclimat tonic-stimulent de munte; • Aer bogat în ioni negativi; • Pensiuni turistice și case de vacanță; • Tabăra de copii aparținând de Palatul Copiilor Cluj; • Posibilitatea practicării diverselor forme de turism: de recreere, de odihnă, sporturi extreme (off-road, ATV, parapanta), ecoturism, cicloturism, turism cinegetic etc; • Potențial turistic exploatabil pe toată durata anului; • Existența în zonă a unor situri arheologice (Cetatea Lita); • Existența lacurilor de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului; • Prezența comunei pe paginile web din rețelele de turism; • Existența unui centru de informare turistică; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei strategii de dezvoltare turistică a comunei; • Calitatea necorespunzătoare a drumurilor din comună; • Personal calificat insuficient în domeniul turistic; • Marketing turistic slab dezvoltat; • Număr redus de pensiuni turistice; • Lipsa de pensiuni agroturistice; • Număr redus de trasee turistice amenajate și/sau marcate; • Insuficiența educației a populației pentru practicarea agroturismului; • Spații amenajate pentru popas și campare sunt insuficiente; • Lipsa amenajărilor pentru agrement; • Salubritatea insuficientă a comunei; • Centrul de informare turistică nu are o strategie de promovare a comunei; • Nu există evenimente locale de promovare a produselor agro-zootehnice locale (târguri, ziua comunei, piață săptămânală) care să atragă turiștii; • Nu există locuri speciale amenajate pentru vânzarea de produse locale (tonete stradale, piață agroalimentară)
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența fondurilor europene pentru finanțarea activităților turistice și de agrement din ciclul 2014-2020; • Favorizarea accesului în zonă prin dezvoltarea aeroportului internațional Cluj – Napoca și existența nodului rutier Gilău al autostrăzii Transilvania, care va putea fi eficient după finalizarea acesteia; • Crearea de trasee turistice noi care să includă și comuna Valea Ierii; • Lărgirea segmentului turistic axat pe valorificarea tradițiilor locale, ecoturism și agrement; • Includerea ofertei turistice locale pe paginile web ale agențiilor de turism; 	<ul style="list-style-type: none"> • Distrugerea peisajului prin defișări excesive a pădurilor, legale sau ilegale; • Reducerea dramatică a efectivelor de vânat și a peștilor prin braconaj; • Ceșterea numărului de culegători de fructe de pădure și ciuperci care crează disconfort pentru turiști și locuitori; • Sume insuficiente pentru cofinanțare la accesarea de finanțări europene pentru turism și agrement; • Amânarea alocării sumelor necesare pentru modernizarea și reabilitarea tuturor drumurilor județene din zonă; • Sistarea fondurilor europene pentru turism în cazul destrămării Uniunii Europene;

6.8. Cultură și spiritualitate

Tabel 26

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea elevilor în programul de păstrare a culturii și a tradițiilor folclorice (ansamblul de dansuri populare); • Existența legăturii la internet și posibilitatea de a citi cărți electronice; • Existența a două Biserici creștine, una Ortodoxă și una Penticostală; • Existența la limita comunei a Mănăstirii Muntele Rece; • Libertatea religioasă este conferită de Constituția României 	<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca comunală Valea Ierii a fost deființată; • Biblioteca Școlii Gimnaziale Valea Ierii în prezent nu este funcțională, spațiul în care este amenajată fiind foarte mic; • Căminului cultural a fost desființat; • Puțini locuitori participă în mod frecvent la întâlnirile bisericilor locale sau la mănăstire sau la alte întâlniri similare; • Există anumite piedici pentru practicarea credinței de către creștinii evanghelici (penticostali, bapțiști) din partea majorității ortodoxe;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru amenajarea unor spații de cult • Alocarea de fonduri guvernamentale pentru construirea de locașuri de cult; • Solicitarea pe piața turistică a manifestărilor și activităților tradiționale și folclorice; • Existența fondurilor nerambursabile pentru așezăminte culturale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea curentului de promovare excesivă a informației prin media și internet în detrimentul celei obținute prin citirea cărților; • Promovarea prin mass-media a unui mod de viață ateu; • Sistarea fondurilor europene pentru cultură și culte în cazul destrămării Uniunii Europene;

CAPITOLUL VII STRATEGIA DE DEZVOLTARE

7.1 *Viziunea comunei Valea Ierii*

“ Viziunile sunt niște lentile. Ele concentrează raze nerefractate de lumină. Ele dau posibilitatea celui preocupat de o lucrare să vadă mai clar ce este dincolo de ele.”

Kouzes J. M.

“ Viziunea este arta de a vedea lucrurile invizibile.”

Jonathan Swift

Comuna Valea Ierii este în descreștere economică, lucru care este de neacceptat pentru locuitorii ei care sunt respectuoși, competenți și hotărâți să diversifice ramurile economiei locale prin dezvoltarea turismului și a serviciilor, astfel încât comuna să devină o stațiune turistică atractivă, dezvoltată în perioada actuală de acordare a fondurilor structurale din partea UE și astfel, asigurându-se locuri de muncă suficiente, creșterea numărului de locuitori și vizitatori și păstrarea resurselor naturale pentru generațiile actuale și viitoare prin dezvoltare durabilă.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

O viziune convingătoare va cuprinde patru elemente:

1. Problema
2. Soluția
3. Motivul pentru care trebuie făcut ceva
4. Motivul pentru care acel ceva trebuie făcut acum

Problema comunei Valea Ierii

Economia comunei Valea Ierii este în descreștere de mai mulți ani. Decăderea economică s-a adâncit de la an la an și mulți tineri au ales să părăsească comuna și să se stabilească în altă parte. Economia a avut un caracter monoindustrial, centrată pe exploatarea și prelucrarea lemnului.

Soluția comunei Valea Ierii

Este nevoie să se diversifice economia locală. Dezvoltarea turismului este soluția pentru dezvoltarea economică a comunei Valea Ierii. Aceasta este soluția recunoscută cu mulți ani în urmă de unii locuitori și este soluția afirmată de majoritatea locuitorilor chestionați la elaborarea prezentei strategii de dezvoltare economică.

Comuna Valea Ierii va deveni o stațiune turistică atractivă atât pentru locuitorii din orașele județului Cluj și ale regiunii Nord-Vest sau chiar din București, cât și pentru locuitorii din alte țări europene, fie tineri care vor să facă drumeții pe jos, alpinism, moto cross, auto extrem (off road), fie adulți care fac drumeții pentru a face fotografii, a culege fructe de pădure, plante medicinale sau pentru a vâna, fie vârstnici care admiră peisajul, scriu memorii și învățături pentru cei tineri.

Motivul pentru care trebuie făcut ceva în comuna Valea Ierii

*“Schimbarea în bine trebuie
să înceapă cu noi înșine”*

Stanley A.

Depopularea satelor arată urgența pentru găsirea unor soluții viabile pentru dezvoltare economică, socială și de mediu pentru a deveni din nou atractive pentru stabilirea de noi familii în zonă.

Descrescerea economică nu este o stare demnă de niște oameni cu inițiativă și agerime pentru a dezvolta afaceri rentabile. Responsabilitatea viitorului este în sarcina fiecărui membru al comunității. Persoanele dinamice și cu experiență în afaceri pot crea un model de reușită și pentru cei tineri care abia așteaptă să realizeze ceva deosebit, ceva valoros și semnificativ pentru dezvoltarea personală și pentru dezvoltarea economică.

Motivul pentru care acel ceva trebuie făcut acum

Perioada actuală este cea mai favorabilă perioadă de după 1989 pentru dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea de afaceri și a resurselor umane, deoarece România beneficiază în perioada 2007 - 2013 de fonduri structurale pentru aderare la UE.

Fondurile nerambursabile structurale acordate de UE și Guvernul României, acoperă toată gama de activități de comerț, producție și servicii care se pot dezvolta în spațiul rural.

Pe lângă aceasta, există posibilitatea realizării de asocieri pentru dezvoltarea de afaceri de tipul parteneriatului public-privat, privat-privat sau public-public.

Expertiza autorităților administrației publice locale, care a accesat fonduri nerambursabile prin Programele europene Phare și Sapard, precum și fonduri nerambursabile de la Guvernul României prin Programul de Dezvoltare a Infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural, constituie un avantaj pentru proiecte viitoare.

De asemenea, expertiza agricultorilor care au depus proiecte pentru fonduri europene nerambursabile prin programul "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență" constituie de asemenea o încurajare pentru alți beneficiari pentru programe de finanțare nerambursabilă.

Ce se întâmplă cu cei care aleg să nu lucreze nimic?

„ Nu iubi somnul căci vei ajunge sărac. Deschide ochii și te vei sătura de pâine.”

„Planurile se pun la cale prin sfat...”

„ Din rodul gurii lui își satură omul trupul, din venitul buzelor lui se satură.”

(Biblia, Proverbe cap.20:13, 20:18a, 18:20)

Împăratul Solomon

7.2 Declarația de misiune

Misiunea primăriei comunei Valea Ierii este să se preocupe de identificarea și rezolvarea problemelor locale prin consultarea locuitorilor, inițierea sau participarea la proiecte de dezvoltare a infrastructurii, dezvoltarea resurselor umane, educație, protecția mediului și dezvoltarea turismului, pentru a asigura servicii publice de calitate la prețuri avantajoase atât pentru locuitori cât și pentru turiști și de a contribui la dezvoltarea economică, socială și de mediu în mod responsabil și eficient.

7.3 Lista scopurilor planului de acțiune:

- Protecția mediului în zonele naturale protejate și zonele limitrofe;
- Dezvoltarea agriculturii, zootehniei, meșteșugurilor și artizanatului
- Dezvoltarea silviculturii, a păzii și protecției vânatului și peștilor
- Dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională;
- Dezvoltarea sistemului educațional;
- Eficientizarea administrației publice;
- Dezvoltarea infrastructurii, serviciilor publice și diversificarea surselor de energie;
- Dezvoltarea telecomunicațiilor;

-
Dezvoltare
a mediului
de afaceri;

-
Dezvoltare
a sistemului
de sănătate
și a
asistenței
sociale

-
Dezvoltare
a mediului
social și a
societății
civile

-
Dezvoltare
a Protecției
civile, a
Serviciului
Voluntar
pentru
Situații de
Urgență și
a pregătirii
paramilitare
;

-
Dezvoltare
a sportului

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii
și a facilităților pentru recreere;

- Dezvoltarea turismului;
- Dezvoltarea culturală și spirituală;

Tabel

7.8 Protecția mediului în zonele naturale protejate și zonele limitrofe

Obiective privind protecția mediului în zonele naturale protejate și
zonele limitrofe

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Educarea unui număr de 50 copii și adulți în ecologie, protecția mediului, legislație de mediu și ecoturism.	50.000 lei/ Fondul pentru Mediu, Leader, etc.	2020	Primarul, Consiliul Local Valea Ierii, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii și ONG-uri;
2	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare privind importanța protecției mediului natural, în general și, în special, în zonele naturale protejate	20.000 lei / Fondul pentru mediu, Leader, etc.	2018	Primarul, Consiliul Local, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii, liderii bisericilor creștine locale și ONG-uri;
3	Organizarea anuală a unei campanii de salubritate în comuna Valea Ierii	17.000 lei/ Bugetul local, Fondul pentru mediu, Leader, etc.	anual	Primarul, Consiliu local Valea Ierii, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii și ONG-uri;
4	Extinderea serviciilor de salubritate în satul Plopi, în zona de pe deal din satul Cerc și zona turistică Șoimu	18.000 lei / Bugetul Local, proprietarii de teren și construcții	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Delimitarea în PUG a zonelor naturale protejate, stabilirea zonelor strict protejate, a zonelor de liniște pentru vânat, a zonelor tampon și a zonelor permise pentru activități umane	140.000 lei/ Subvenții de la MDRAP;	2019	Primarul, comisia pentru urbanism din Consiliul local, CRPDDCVI, AJVPS Cluj, ONG-uri;
6	Instalarea a 20 camere video pe drumurile din zonele naturale protejate și zonele limitrofe;	40.000 Lei/ Bugetul local, Fondul pentru mediu, Leader;	2018	Primarul, Consiliul local Valea Ierii și ONG-uri;
7	Angajarea unui inspector de mediu sau responsabil de mediu în aparatul de specialitate al primarului și/sau instruirea a doi ecologiști la ONG-uri;	40.000 lei/An/ Bugetul local, Fondul pentru mediu, Leader	2019	Primarul, Consiliul local Valea Ierii și ONG-uri;

Dezvoltarea agriculturii, zootehniei, meșteșugurilor și artizanatului

Tabel

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Obiective pentru dezvoltarea agriculturii, zootehniei, meșteșugurilor și artizanatului

Nr.crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei întâlniri anuale a fermierilor cu reprezentanții MADR și/sau APIA și cu consultanți privați;	500 lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii și consultanții privați interesați;
2	Elaborarea a trei proiecte pentru dezvoltarea fermelor locale	700.000 lei/ sM 4.1/4.1a/ 6.1/ 6.3/ PNDR	2022	Fermierii din comuna Valea Ierii, Consultanți privați și ONG-uri;
3	Înființarea unei cooperative pentru comercializarea produselor agro-zootehnice locale	2.000 lei/ Contribuția fermierilor	2021	Fermierii din comuna Valea Ierii, Consultanți privați și ONG-uri;
4	Amenajarea unei piețe agroalimentare	35.000 lei/ Bugetul local, Leader	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Amenajarea a cinci tonete din lemn pentru comercializarea produselor alimentare, a produselor meșteșugărești și de artizanat	50.000 lei/ Bugetul local, Leader	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
6	Promovarea produselor locale, a meșteșugurilor tradiționale și a artizanatului la evenimente publice	5.000 Lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, fermieri și producători locali, ONG-uri;
7	Promovarea produselor locale pe internet	5.000 lei/ Bugetul local, fonduri private	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, fermieri și producători locali, ONG-uri;
8	Inițierea unui atelier artizanal pentru producția de sucuri și conserve din fructe de pădure și ciuperci	200.000 lei/Leader	2020	Persoane fizice sau juridice interesate

7.9 Dezvoltarea silviculturii, a pazei și protecției vânatului și peștilor

Tabel

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Obiective pentru dezvoltarea silviculturii, a pazei și protecției vânatului și peștilor

Nr.crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Reîmpădurirea a 250 ha din fondul forestier proprietate publică sau privată de pe raza comunei	2.500.000 lei/ FCRP	2022	Deținători publici și/sau privați de terenuri forestiere, agricole și neagricole, Ocoalele silvice
2	Împădurirea a 50 ha din afara fondului forestier, pe terenuri din proprietatea publică/privată a UAT-urilor sau proprietatea persoanelor fizice	1.500.000 lei/ sM 8.1 PNDR;	2022	Deținători publici și/sau privați de terenuri forestiere, agricole și neagricole, Ocoalele silvice
3	Înființarea unei asociații a proprietarilor privați de păduri	1.000/ Contribuția membrilor;	2019	Proprietarii privați de păduri
4	Instalarea a 30 camere video pe principalele căi de acces în pădurile din comuna Valea Ierii, în Fondul de vânătoare Valea Ierii și pentru paza peștilor din râul Iara și afluenți	60.000 Lei/ Fondul pentru mediu, Leader, Bugetul local, Fonduri private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
5	Monitorizarea protecției mediului cu o patrulă forestieră mobilă și ecologiști voluntari	150.000 lei/ Leader, Fondul pentru mediu	2022	ONG-uri;

7.5 Dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională

Tabel

Obiective privind dezvoltarea resurselor
umane și formarea profesională

Nr crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei campanii de informare, identificare și analiză a nevoilor de formare profesională	1.000/ lei Bugetul local, fonduri private	2018	Primarul comunei Valea Ierii și firmele interesate;
2	Organizarea de cursuri de formare în fabricarea produselor alimentare/alimentație publică	50.000 lei / POCU și bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
3	Organizarea unui curs de formare pentru fabricarea produselor meșteșugărești și de artizanat	60.000 lei / POCU și Bugetul local,	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
4	Organizarea unui curs de formare în prelucrarea lemnului	70.000 lei / POCU și Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
5	Organizarea unui curs de formare în turism/agroturism/ecoturism	70.000 lei / POCU, Fondul pentru mediu, Leader, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
6	Organizarea unui curs de formare în construcții și amenajări interioare/ amenajări exterioare	70.000 lei / POCU și Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
7	Organizarea unui curs de formare în servicii diverse	50.000 lei / POCU și Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;

7.7 Dezvoltarea sistemului educațional

Obiective pentru dezvoltarea sistemului
educațional

Tabel

Nr. crt	Obiectivul	Cost și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei campanii anuale de conștientizare și informare a părinților și copiilor cu privire la importanța școlarizării	1.000 Lei / Bugetul local	anual	Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
2	Modernizarea dotărilor necesare procesului de învățământ la Școala Gimnazială Valea Ierii	700.000 lei/ POCU și Bugetul local	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
3	Formarea profesională a profesorilor	20.000 lei/ POCU și Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
4	Acordarea de facilități pentru deplasarea profesorilor navetiști	10.000 lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
5	Renovarea Școlilor din satele Valea Ierii, Cerc și Plopi	7.000.000 lei/ POCU, PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;

7.13 Eficientizarea administrației publice locale

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea formării profesionale pentru trei persoane de conducere din autoritatea executivă a comunei Valea Ierii	7.000 Lei /POCU, POCA, și Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Organizarea de cursuri de formare pentru cinci funcționari/ personal contractual din aparatul de specialitate al primarului	10.000 Lei /POCU, POCA și Bugetul local	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
3	Consultarea populației înaintea luării deciziilor importante	3.000 lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
4	Publicarea pe site-ul comunei Valea Ierii a dispozițiilor primarului și a hotărârilor Consiliului local	2.000 lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
5	Arhivarea electronică a documentelor	30.000 lei/ Bugetul local	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
6	Actualizarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului local de urbanism	180.000 lei/ Subvenție MDRAP, Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, CPRPDDCVI, CUCLVI și ONG-uri
7	Amenajarea unui nou sediu pentru Primărie pe terenul fostului sediu administrativ	500.000 Lei/ PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii

7.10 Dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice și diversificarea surselor de energie

Tabel

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Obiective privind dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice și diversificarea surselor de energie

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Modernizare drumuri și străzi în Valea Ierii, Cerc și Plopi	5.500.000 Lei/ PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Moderizare drum forestier Șoimu-Tina	6.000.000 lei/	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
3	Extinderea rețelelor de apă și canalizare în satele Valea Ierii și Cerc și introducerea rețelei de apă potabilă în satul Plopi	2.000.000 lei /PNDL, Bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
4	Extinderea rețelelor de energie electrică și redimensionarea lor	1.200.000 lei/ PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
5	Extinderea iluminatului public în comuna Valea Ierii	500.000 lei/ PNDL, Bugetul local.	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
6	Reabilitarea drumului Valea Ierii- Șoimu	600.000 lei/ PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
7	Întocmirea unei strategii de dezvoltare a serviciilor publice	10.000 lei/ Bugetul local	2018	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
8	Amenajarea a 10 instalații de încălzire a apei menajere și/sau asigurare a energiei electrice din energia solară	250.000 lei/ Fondul pentru mediu, fonduri publice/private	2022	Persoane fizice și juridice interesate

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

9	Amenajarea a 15 centrale termice cu combustibil din deșeuri lemnoase și resturi vegetale	50.000 lei/ fonduri private, Fondul pentru mediu	2022	Persoane fizice și juridice interesate
10	Amenajarea a două microcentrale eoliene sau hidroelectrice	150.000 lei/ fonduri publice/ private	2022	Persoane fizice și juridice interesate
11	Informare și conștientizare despre avantajele amenajării de instalații pentru folosirea surselor de energie regenerabilă	10.000 lei/ Fondul pentru mediu	2020	ONG-uri
12	Achiziționarea unui autocamion cu vidanjeră	250.000 lei/ Leader, PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
13	Construirea unei rețele telefonice prin cablu	80.000 lei/ PNDL, Leader, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private, ONG-uri
14	Construirea unei stații radio digitale cu funcționare autonomă	20.000 lei/Leader Fondul pentru mediu, Bugetul	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG- uri;
15	Organizarea unei întâlniri de prezentare a diverse soluții tehnice de comunicații	1.000 lei/ Fonduri private	2018	Firme private, ONG-uri
16	Organizarea unui curs pentru radioamatori	3.000 lei/ Fonduri private	2020	Firme private, ONG-uri

7.12 Dezvoltarea mediului de afaceri

Tabel

Obiective pentru dezvoltarea mediului de
afaceri

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Înființarea unei asociații pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii	2.000 lei/ Fonduri private	2020	Liderii de opinie locali
2	Organizarea de cursuri de formare în management și business	50.000 lei/ POCU, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
3	Consultanță la demararea unei afaceri pentru 25 de întreprinzători locali	100.000 lei/ POCU, Bugetul local	2022	Firme private și ONG-uri
4	Schimb de experiență pentru trei antreprenori locali	30.000 lei/ Leader	2022	Primarul comunei Valea Ierii, Asociația GAL Lider Cluj
5	Educație de inițiere în business pentru nouă copii și tineri, posibili viitori antreprenori	30.000 lei/ POCU, Bugetul local	2022	Firme private, ONG-uri, Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii
6	Dezvoltarea a cinci afaceri în activități agricole	150.000 lei/ PNDR	2022	Persoanele fizice și juridice interesate
7	Dezvoltarea a 25 afaceri în activități neagricole	2.800.000 lei/ POCU, PNDR, fonduri private	2022	Persoanele fizice și juridice interesate

7.6 Dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale

Obiective privind dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale

Tabel

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
				114

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

1	Achiziția de aparatură modernă pentru asistență medicală la domiciliul pacienților	120.000 lei/POCU, Bugetul local, Fonduri private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
2	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Valea Ierii	150.000 lei/POCU, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Manager proiect, ONG-uri partenerere
3	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Cerc	150.000 lei/POCU, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Manager proiect, ONG-uri partenerere
4	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Plopi	150.000 lei/POCU, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Manager proiect, ONG-uri partenerere
5	Organizarea unui curs de formare pentru acordarea asistenței medicale și asistenței sociale la domiciliul persoanelor	40.000 lei/POCU, Bugetul local, Fonduri private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Manager proiect, ONG-uri partenerere
6	Acodarea de facilități și dotări pentru medicul de familie pentru a locui în Valea Ierii mai multe zile din săptămână	8.000 lei/Bugetul local	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
7	Cursuri de prim ajutor pentru 10 persoane	3.000 lei/Bugetul local, Fonduri private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Societatea Națională de Cruce Roșie-Filiața Cluj, ONG-uri
8	Organizarea a trei cursuri de perfecționare pentru asistenții personali	4.000 lei/Bugetul local	La doi ani	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
9	Înființarea a unui centru de zi pentru vârstnici	1.000.000 lei/Fonduri publice/private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
10	Înființarea unui cămin pentru vârstnici	1.500.000 lei/Fonduri publice/private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
11	Înființarea unui centru de relaxare/refacere/recuperare	1.500.000 lei/Fonduri publice/private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Firme private interesate, ONG-uri

7.6

Dezvoltarea
mediului
social și a

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii
societății civile

Obiective privind dezvoltarea mediului social și a societății civile

Tabel

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1.	Organizarea unei conferințe despre influența mediului social asupra dezvoltării individului	1.000 lei/ Fonduri private	2018	ONG-uri
2.	Organizarea unei mese rotunde despre importanța organizării juridice a societății civile	1.000 lei/ Fonduri private	2018	ONG-uri
3.	Organizarea unei prezentări despre cadrul legal de funcționare a ONG-urilor	1.000 lei/ Fonduri private	2018	ONG-uri
4	Amenajarea unui spațiu pentru funcționarea ONG-urilor locale	15.000 lei /Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
5	Realizarea și actualizarea unei adrese facebook pentru o mai bună informare locală	500 lei/ Fonduri private	2017	ONG-uri
6	Postarea de știri locale pe un site internet local și/sau pe facebook	1.000 lei/ Fonduri private	Anual	ONG-uri
7	Organizarea a două șezători tematice	5.000 lei/ Fonduri private	Anual	ONG-uri

7.14 Dezvoltarea protecției civile, a Serviciului voluntar pentru situații de urgență și a pregătirii paramilitare;

Obiective pentru dezvoltarea protecției civile, a serviciului voluntar pentru situații de urgență și a pregătirii paramilitare

Tabel

Nr.crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Amenajarea unui centru de comandă pentru protecția civilă	20.000/ PNDL, Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Amenajarea a două adposturi de protecție civilă lângă Școala Gimnazială Valea Ierii și lângă fosta Școală Valea Ierii-Caps	50.000 lei/ PNDL, Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
3	Achiziția unei sirene automate pentru alarmarea populației	20.000 lei/, Bugetul local	2018	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
4	Organizarea unui exercițiu de alarmare a populației	1.000 lei/ Bugetul local, Fonduri private	Anual	Primarul, Șeful SVSU, Consiliul local, ONG-uri
5	Organizarea unei prelegeri cu tema: Adopostirea populației în situații de urgență	1.000 lei/ Fonduri private	2018	Șef SVSU, ONG-uri
6	Organizarea unui curs cu tema: Tehnici de supraviețuire	10.000 lei/ Fonduri private	2018	Șef SVSU, ONG-uri
7	Organizarea unei tabere de pregătire paramilitară	20.000 lei/ Fonduri private	Anual	Șef SVSU, ONG-uri

7.11 Dezvoltarea sportului și a facilităților pentru recreere

Tabel

Obiective pentru dezvoltarea sportului și a facilităților pentru recreere

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Punerea în funcțiune a Stadionului comunal	200.000 lei/ Consiliul județean, bugetul local	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Amenajarea unei pârtii de sănii	40.000 lei/ PNDL/ Fonduri private/ Leader/Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
3	Amenajarea unui parc de aventură	150.000/ PNDL/ Leader, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
4	Amenajarea unui traseu de alpinism	20.000 lei/ Fondul pentru mediu, Bugetul local, Fonduri private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
5	Amenajarea unui traseu via ferrata	70.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
6	Construirea unui centru de relaxare și SPA	150.000 lei/ PNDL, Leader, Bugetul local	2022	Firme private interesate, ONG-uri
7	Amenajarea unui centru de tratamente naturiste	150,000 lei/ PNDR, Leader, Fonduri private	2022	Firme private interesate, ONG-uri

7.4 Dezvoltarea turismului

Tabel

Obiective pentru dezvoltarea
turismului

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Nr crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Elaborarea Strategiei de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii	10.000 Lei/ POCA,Leader, Bugetul local	2019	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Amenajarea a două trasee turistice	10.000 Lei / Leader, Bugetul local	2020	Primarul comunei
3	Promovarea ofertelor turistice din comuna Valea Ierii, prin pliante, afișe, la evenimente locale și prin internet	5.000 Lei / Fonduri private	Anual	Proprietarii /administratorii de facilități de cazare și recreere, Primarul
4	Înființarea stațiunii turistice - Șoimu	25.000.000 / Fonduri publice și private	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
5	Promovarea factorilor de mediu din zona montană pentru sănătate	10.000 lei/ Leader, Fonduri publice și/sau private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme
6	Organizarea unui curs pentru ecoturism	25.000 lei/ POCU, Leader, Fondul pentru mediu,Bugetul local	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
7	Dezvoltarea, în parteneriat, a unui pachet ecoturistic zonal	50.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader,Bugetele locale ale UAT-urilor	2022	Proprietarii/ administratorii de pensiuni, primari și consilii locale,
8	Înființarea a cinci pensiuni agroturistice	550.000 lei/ sM 6.2 PNDR, măsura 4.2 POCU	2022	Locuitori din comună, alți deținători de teren în comuna
9	Montarea a 35 indicatoare spre spații de cazare, obiective turistice, utilități publice și spații de recreere	20.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader,Bugetul local	2020	Proprietarii/ administratorii de pensiuni, Primarul comunei Valea
10	Amenajarea a șapte puncte de belvedere cu panouri descriptive privind flora și fauna din zonă	140.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader,Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG- uri

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

11	Amenajarea unei grădini cu caracter educativ privind fauna și flora din zonă	100.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
12	Realizarea unui centru de vizitare pentru interpretarea naturii	100.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
13	Constuirea a trei observatoare pentru filmat și fotografiat fauna	50.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, Bugetul local, Fonduri private	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
14	Organizarea unui curs pentru lucratori în pensiuni turistice/agroturistice	20.000 lei/ POCU, Fondul pentru mediu, Bugetul local	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
15	Construirea unui site pentru promovarea turistică a patrimoniului natural, cultural, istoric și spiritual din zonă	20.000 lei/ Leader, Bugetele locale din zona proiectului	2022	Primarii și Consiliile locale din zonă, ONG-uri

7.4 Dezvoltarea culturală și spirituală

Obiective pentru dezvoltarea culturală și spirituală

Tabel

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Construirea unui Cămin cultural în Valea Ierii	200.000 Lei/ PNDL, Bugetul local	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
2	Amenajarea unui muzeu local	100.000 Lei/ PNDL, Leader, Bugetul local și donații	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
3	Organizarea unei expoziții cu referitoare la cultura tradițională, meșteșuguri și artizanat	5.000 lei/ Bugetul local, Fonduri private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
4	Organizarea unui curs pentru meșteșuguri locale	20.000 lei/ POCU, Bugetul local, Fonduri private	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

5	Organizarea unui curs pentru artizanat	20.000 lei/ POCU, Bugetul local, Fonduri private	2020	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri
6	Organizarea unei tabere de pictură	8.000/ Bugetul local, Fonduri private	anual	ONG-uri
	Organizarea unei tabere de sculptură	9.000/ Bugetul local, Fonduri private	anual	ONG-uri
7	Organizarea unui concert de colinde creștine	3.000 lei/ Fonduri private	anual	Liderii creștini, ONG-uri
8	Organizarea unei tabere de creație muzicală bisericească pentru închinare	9.000 lei/ Fonduri private	anual	Liderii creștini, ONG-uri
9	Organizarea unui curs despre adicții și eliberare	3.000 lei/ Fonduri private	anual	Liderii creștini, ONG-uri
10	Organizarea unui studiu despre principiile de viață creștină în lumea postmodernă	5.000 lei/ Fonduri private	anual	Liderii creștini, ONG-uri

7.14 Prioritizarea obiectivelor

Pentru selectarea ordinii, astfel încât cel mai important obiectiv să fie abordat primul și care să permită stabilirea importanței componentei, astfel încât legătura cu dezvoltarea economică să fie evidentă, s-a folosit un criteriu de selecție, prin notare, conform tabelului de mai jos.

Criteria pentru prioritizarea
obiectivelor

IMPACT	<p>În ce măsură realizarea acestui obiectiv va atinge scopul căruia i se aplică?</p> <p>3 Mult</p> <p>2 Mediu</p> <p>1 Puțin</p>
FEZABILITATE	<p>Cât de probabilă este disponibilitatea resurselor financiare și umane necesare implementării obiectivului/proiectului?</p> <p>3 Foarte probabil</p> <p>2 Destul de probabil</p> <p>1 Puțin probabil</p>
TIMP	<p>Cât timp este necesar pentru a putea măsura impactul proiectului?</p> <p>3 Termen scurt (1-2 ani)</p> <p>2 Termen mediu (3-5 ani)</p> <p>1 Termen lung (5+ani)</p>
CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ/ PĂSTRARE/ INVESTIȚII DE CAPITAL	<p>În ce fel va beneficia orașul de pe urma proiectului în termeni de creare de locuri de muncă, păstrare și/sau investiții de capital?</p> <p>6 Foarte mult</p> <p>4 Moderat</p> <p>2 Foarte puțin</p>

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

PARTICIPAREA SECTORULUI PRIVAT	Care este capacitatea sectorului privat de a aduce expertiză sau de a influența asupra acestui obiectiv? 3 Mare 2 Mediu 1 Foarte puțin
COMPATIBILITATE CU ALTE OBIECTIVE	Împlinirea acestui obiectiv va contribui, de asemenea, la realizarea celorlalte scopuri? 3 Da 2 Nici un efect 0 Efect negativ

Prioritizarea obiectivelor

Nr.crt.	Obiectivul	Punctaj
1	Elaborarea Strategiei de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii	20
2	Educarea unui număr de 50 copii și adulți în ecologie, protecția mediului, legislație de mediu și ecoturism.	20
3	Organizarea unui curs de formare în turism/agroturism/ecoturism	20
4	Actualizarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului local de urbanism	20
5	Organizarea formării profesionale pentru trei persoane de conducere din autoritatea executivă a comunei Valea Ierii	20
6	Consultanță la demararea unei afaceri pentru 25 de întreprinzători locali	20
7	Organizarea unui curs pentru lucratori în pensiuni turistice/agroturistice	20
8	Dezvoltarea a 25 afaceri în activități neagricole	20
9	Dezvoltarea, în parteneriat, a unui pachet ecoturistic zonal	19
10	Arhivarea electronică a documentelor	19
11	Publicarea pe site-ul comunei Valea Ierii a dispozițiilor primarului și a hotărârilor Consiliului local	19
12	Organizarea unui curs de formare pentru fabricarea produselor meșteșugărești și de artizanat	19
13	Organizarea unui curs de formare în prelucrarea lemnului	19
14	Organizarea de cursuri de formare pentru cinci funcționari/ personal contractual din aparatul de specialitate al primarului	19
15	Reîmpădurirea a 250 ha din fondul forestier proprietate publică sau privată de pe raza comunei	19
16	Consultarea populației înaintea luării deciziilor importante	19
17	Modernizare drumuri și străzi în Valea Ierii, Cerc și Plopi	19

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

18	Organizarea unui curs despre adicții și eliberare	18
19	Organizarea unui studiu despre principiile de viață creștină în lumea postmodernă	18
20	Organizarea de cursuri de formare în management și business	18
21	Organizarea unei campanii de informare, identificare și analiză a nevoilor de formare profesională	18
22	Organizarea de cursuri de formare în fabricarea produselor alimentare/alimentație publică	18
23	Construirea unui centru de relaxare și SPA	18
24	Organizarea unui curs pentru artizanat	18
25	Promovarea produselor locale pe internet	18
26	Construirea unui site pentru promovarea turistică a patrimoniului natural, cultural, istoric și spiritual din zonă	18
27	Promovarea produselor locale, a meșteșugurilor tradiționale și a artizanatului la evenimente publice	18
28	Modernizarea dotărilor necesare procesului de învățământ la Școala Gimnazială Valea Ierii	18
29	Înființarea unei asociații pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii	18
30	Înființarea unui centru de relaxare/refacere/recuperare	18
31	Reabilitarea drumului Valea Ierii- Șoimu	18
32	Amenajarea unui nou sediu pentru Primărie pe terenul fostului sediu administrativ	18
33	Organizarea unui curs de formare în servicii diverse	18
34	Formarea profesională a profesorilor	18
35	Moderizare drum forestier Șoimu-Tina	18
36	Amenajarea unui parc de aventură	18
37	Organizarea unui curs pentru ecoturism	18
38	Înființarea a cinci pensiuni agroturistice	18
39	Amenajarea unei micropiețe agroalimentare	18
40	Înființarea a două ateliere artizanale pentru producția de sucuri și conserve din fructe de pădure și ciuperci	18
41	Organizarea unui curs de formare în construcții și	17

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

	amenajări interioare/ amenajări exterioare	
42	Amenajarea a cinci tonete din lemn pentru comercializarea ocazională a produselor alimentare, a produselor meșteșugărești și de artizanat	17
43	Extinderea rețelelor de apă și canalizare în satele Valea Ierii și Cerc și introducerea rețelei de apă potabilă în satul Plopi	17
44	Elaborarea a trei proiecte pentru dezvoltarea fermelor locale	17
45	Dezvoltarea a cinci afaceri în activități agricole	17
46	Extinderea rețelelor de energie electrică și redimensionarea lor	17
47	Extinderea iluminatului public în comuna Valea Ierii	17
48	Monitorizarea protecției mediului cu o patrulă forestieră mobilă și ecologiști voluntari	17
49	Inființarea a două ateliere artizanale pentru producția de sucuri și conserve din fructe de pădure și ciuperci	17
50	Amenajarea a 10 instalații de încălzire a apei menajere și/sau asigurare a energiei electrice din energia solară	17
51	Instalarea a 30 camere video pe principalele căi de acces în pădurile din comuna Valea Ierii, în Fondul de vânătoare Valea Ierii și pentru paza peștilor din râul Iara și afluenți	17
52	Instalarea a 20 camere video pe drumurile din zonele naturale protejate și zonele limitrofe;	17
53	Achiziționarea unui autocamion cu vidanjeră	17
54	Extinderea serviciilor de salubritate în satul Plopi, în zona de pe deal din satul Cerc și zona turistică Șoimu	17
55	Angajarea unui inspector de mediu sau responsabil de mediu în aparatul de specialitate al primarului și/sau instruirea a doi ecologiști la ONG-uri;	17
56	Acordarea de facilități pentru deplasarea profesorilor navetiști	17
57	Organizarea unui curs de formare pentru acordarea asistenței medicale și asistenței sociale la domiciliul persoanelor	17
58	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Valea Ierii	17
59	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Cerc	17
60	Amenajarea unui spațiu pentru asistență medicală și asistență socială în satul Plopi	17
61	Delimitarea în PUG a zonelor naturale protejate, stabilirea zonelor strict protejate, a zonelor de liniște pentru vânat, a	17

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

	zonelor tampon și a zonelor permise pentru activități umane	
62	Amenajarea unui centru de comandă pentru protecția civilă	17
63	Amenajarea a două adposturi de protecție civilă lângă Școala Gimnazială Valea Ierii și lângă fosta Școală Valea Ierii-Caps	17
64	Construirea unui Cămin cultural în Valea Ierii	17
65	Construirea unei rețele telefonice prin cablu	17
66	Construirea unei stații radio digitale cu funcționare autonomă	17
67	Renovarea Școlilor din satele Valea Ierii, Cerc și Plopi	17
68	Întocmirea unei strategii de dezvoltare a serviciilor publice	17
69	Organizarea anuală a unei campanii de salubritate în comuna Valea Ierii	17
70	Împădurirea a 50 ha din afara fondului forestier, pe terenuri din proprietatea publică/privată a UAT-urilor sau proprietatea persoanelor fizice	17
71	Cursuri de prim-ajutor pentru 10 persoane	17
72	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare privind importanța protecției mediului natural, în general și, în special, în zonele naturale protejate	17
73	Organizarea unei întâlniri anuale a fermierilor cu reprezentanții MADR și/sau APIA și cu consultanți privați;	17
74	Organizarea anuală a unei campanii de salubritate în comuna Valea Ierii	17
75	Educație de inițiere în business pentru nouă copii și tineri, posibili viitori antreprenori	17
76	Amenajarea a 15 centrale termice cu combustibil din deșeuri lemnoase și resturi vegetale	17
77	Achiziția de aparatură modernă pentru asistență medicală la domiciliul pacienților	17
78	Înființarea a unui centru de zi pentru vârstnici	17
79	Amenajarea unei pârtii de sănii	17
80	Amenajarea unui traseu via ferrata	17
81	Amenajarea a două trasee turistice	17
82	Promovarea ofertelor turistice din comuna Valea Ierii, prin	17

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

	pliante, afișe, la evenimente locale și prin internet	
83	Realizarea și actualizarea unei adrese facebook pentru o mai bună informare locală	16
84	Postarea de știri locale pe un site internet local și/sau pe facebook	16
85	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare privind importanța protecției mediului natural, în general și, în special, în zonele naturale protejate	16
86	Organizarea unei conferințe despre influența mediului social asupra dezvoltării individului	16
87	Organizarea unei mese rotunde despre importanța organizării juridice a societății civile	16
88	Achiziția unei sirene automate pentru alarmarea populației	16
89	Organizarea unui exercițiu de alarmare a populației	16
90	Amenajarea unui centru de tratamente naturiste	16
91	Organizarea a două șezători tematice	16
92	Organizarea unei prelegeri cu tema: Adopostirea populației în situații de urgență	16
93	Organizarea unui curs cu tema: Tehnici de supraviețuire	16
94	Organizarea unei tabere de pregătire paramilitară	16
95	Punerea în funcțiune a Stadionului comunal	16
96	Promovarea factorilor de mediu din zona montană pentru sănătate	15
97	Schimb de experiență pentru trei antreprenori locali	15
98	Organizarea unui curs pentru meșteșuguri locale	15
99	Înființarea stațiunii turistice - Șoimu	15
100	Amenajarea unui muzeu local	15
101	Montarea a 35 indicatoare spre spații de cazare, obiective turistice, utilități publice și spații de recreere	15
102	Amenajarea a șapte puncte de belvedere cu panouri descriptive privind flora și fauna din zonă	15
103	Amenajarea unei grădini cu caracter educativ privind fauna și flora din zonă	15
104	Organizarea unei tabere de pictură	15
105	Organizarea unei tabere de sculptură	15
106	Organizarea unui concert de colinde creștine	15
107	Organizarea unei tabere de creație muzicală bisericească pentru închinare	15

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

108	Organizarea unei expoziții cu referitoare la cultura tradițională, meșteșuguri și artizanat	15
109	Realizarea unui centru de vizitare pentru interpretarea naturii	15
110	Constuirea a trei observatoare pentru filmat și fotografiat fauna	15
111	Amenajarea unui traseu de alpinism	15
112	Organizarea unei prezentări despre cadrul legal de funcționare a ONG-urilor	15
113	Amenajarea unui spațiu pentru funcționarea ONG-urilor locale	15
114	Organizarea a trei cursuri de perfecționare pentru asistenții personali	15
115	Organizarea unei campanii anuale de conștientizare și informare a părinților și copiilor cu privire la importanța școlarizării	15
116	Înființarea unui cămin pentru vârstnici	14
117	Acodarea de facilități și dotări pentru medicul de familie pentru a locui în Valea Ierii mai multe zile din săptămână	14
118	Organizarea unei întâlniri de prezentare a diverse soluții tehnice de comunicații	14
119	Înființarea unei asociații a proprietarilor privați de păduri	14
120	Organizarea unui curs pentru radioamatori	13
121	Înființarea unei cooperative pentru comercializarea produselor agro-zootehnice locale	13
122	Amenajarea a două microcentrale eoliene sau hidroelectrice	13
123	Informare și conștientizare despre avantajele amenajării de instalații pentru folosirea surselor de energie regenerabilă	13

CAPITOLUL VIII

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Implementarea Planului de dezvoltare durabilă și implicit a Planului de acțiune, se face cu participarea primarului, viceprimarului, secretarului comunei, a tuturor funcționarilor publici și a personalului din aparatul de specialitate al primarului, a consilierilor locali, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate sau din afară.

Pentru a urmări eficiența obiectivelor stabilite în cadrul planului strategic este nevoie de o monitorizare permanentă și de evaluarea rezultatelor activităților întreprinse.

Monitorizarea are două componente de bază:

1. Monitorizarea performanței
2. Monitorizarea procesului

Monitorizarea performanței

Întrebările esențiale la care trebuie răspuns, sunt următoarele:

- Ne mișcăm către viziunea noastră?
- Ne îndeplinim misiunea?

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Ne comportăm în mod consecvent cu valorile noastre?

Îndeplinim așteptările părților interesate?

Monitorizarea procesului

Întrebările esențiale la care trebuie răspuns, sunt următoarele:

Ce anume s-a schimbat ca rezultat al procesului?

Comunitatea noastră este mai bună decât înainte de realizarea procesului?

Pe ansamblu a meritat timpul, cheltuielile și efortul?

Întrucât Planul de dezvoltare durabilă este conceput pentru o perioadă de cinci ani obiectivele stabilite vor fi atinse treptat, în funcție de priorități, pe baza unui Plan de acțiune anual.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Evaluarea Planului de dezvoltare durabilă se va face prin intermediul unor indicatori, iar monitorizarea prin întocmirea de rapoarte trimestriale și anuale. Strategia va fi implementată prin intermediul unui Plan de acțiune pentru aducerea la îndeplinire a Planului de dezvoltare durabilă, plan de acțiune întocmit anual de către primar și aprobat de Consiliul local Valea Ierii.

Planul de acțiune este structurat după cum urmează: fiecare obiectiv, care a fost stabilit ca prioritar, este împărțit în mai multe activități și se va specifica cine este responsabil cu ducerea la îndeplinire a activităților.

Planul de dezvoltare durabilă va fi monitorizat prin intermediul unor rapoarte semestriale întocmite de către o persoană, funcționar public sau personal contractual din aparatul de specialitate al primarului, desemnată de către primar cu această responsabilitate. În raport se va preciza: stadiul în care se află diversele acțiuni programate pentru perioada pentru care se face raportarea, problemele întâmpinate, revizuirea acțiunilor dacă este cazul și timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor. Rapoartele semestriale vor fi prezentate în ședința Consiliului local din prima lună a trimestrului următor, vor fi publicate pe site-ul comunei Valea Ierii și vor putea fi prezentate în pliante, în buletine informative locale și prin afișare la sediul primăriei.

Pe baza rapoartelor semestriale responsabilul va întocmi un raport anual privind Planul de acțiune, pe care îl va prezenta în ședința Consiliului local în primul trimestru al anului următor.

De asemenea se va organiza o întâlnire anuală la care vor participa personalul comisiei pentru planificarea dezvoltării economice, partenerii, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, unde vor fi comunicate și evaluate rezultatele implementării Planului de acțiune.

Pentru o evaluare eficientă este nevoie de informații pe care comunitatea trebuie să le adune despre ea însăși prin sondaje, studii și chestionare. Informațiile despre stadiul afacerilor și oportunităților disponibile oferă autorităților administrației publice locale capacitatea de a trata mai bine firmele existente și de a fi mai eficiente în atragerea unor firme noi.

8.1 Plan de acțiune 2018

Tabel

Plan de acțiuni 2018

Nr. crt	Obiectiv	Activități	Valoare	Responsabili
1.	Elaborarea Strategiei de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii	- publicarea anunțului; -selectarea ofertantului; -încheierea contractului; -aprobarea prin Hotărârea Consiliului Local; - Publicarea se site-ul comunei;		
2.	Educarea unui număr de 50 copii și adulți în ecologie, protecția mediului, legislație de mediu și ecoturism.			
3.	Organizarea unui curs de formare în turism/agroturism/ecoturism			
4.	Actualizarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului local de urbanism			
5.	Organizarea formării profesionale pentru trei persoane de conducere din autoritatea executivă a comunei Valea Ierii			
6.	Consultanță la demararea unei afaceri pentru 25 de întreprinzători locali			
7.	Organizarea unui curs pentru lucratori în pensiuni turistice/agroturistice			
8.	Dezvoltarea a 25 afaceri în activități neagricole			

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

9.	Dezvoltarea, în parteneriat, a unui pachet ecoturistic zonal			
	Arhivarea electronică a documentelor			
	Publicarea pe site-ul comunei Valea Ierii a dispozițiilor primarului și a hotărârilor Consiliului local			
	Organizarea unui curs de formare pentru fabricarea produselor meșteșugărești și de artizanat			
	Organizarea unui curs de formare în prelucrarea lemnului			
	Organizarea de cursuri de formare pentru cinci funcționari/ personal contractual din aparatul de			
	Reîmpădurirea a 250 ha din fondul forestier proprietate publică sau privată de pe raza comunei			
	Consultarea populației înaintea luării deciziilor importante			
	Modernizare drumuri și străzi în Valea Ierii, Cerc și Plopi			

CONCLUZII

Lucrarea de față a fost creată pentru a fi un instrument de lucru pentru cei ce au fost investiți să reprezinte comuna Valea Ierii, pentru cei care sunt parte în structurile executive și deliberative ale administrației publice locale și pentru cei care doresc să facă ceva bun pentru generațiile de acum și cele viitoare din comuna Valea Ierii și pentru vizitatori.

Având în vedere că majoritatea locuitorilor chestionați și participanți la grupurile de lucru consideră că principala ramură economică care trebuie dezvoltată este turismul, se impune elaborarea unui plan strategic de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii, care să atingă următoarele obiective strategice:

- conservarea, crearea și diversificarea locurilor de muncă;

- conservarea clădirilor și a habitatului tradițional;

- susținerea comunității;

- susținerea rețelei de transport;

- susținerea agriculturii și a exploatării forestiere;

- ameliorarea calității vieții pentru populația rurală;

- crearea de noi funcțiuni pentru grupurile defavorizate (Alec I.N., 2006);

Recomandăm ca acest document să fie făcut public, prin posibilitatea de acces la versiuni imprimare și în format electronic, în primul rând prin posibilitatea descărcării de pe viitorul site al comunei Valea Ierii.

BIBLIOGRAFIE

1. Alecu Ioan Niculae, Constantin Marian, 2006. *Agroturism și Marketing Agroturistic*, Ed. Ceres, București, pg. 236;
2. Borza Al., 1968, *Dicționar etnobotanic*, Ed. Academiei R.S. Romania;
3. Călinescu R. I., 1930, *Considerațiuni generale asupra repartiției mamiferelor de interes vânătoresc din România*, București;
4. Dunăre N., 1981, *Arta populară din Munții Apuseni*, Ed. Meridiane;
5. Cocean P., Mititeanu C., Pleșa C., Schreider W., 1992, *Masivul Gilău – Muntele Mare*, Ed. Focul Viu, Cluj – Napoca;
6. Ciocârlan V., 2000, *Flora ilustrată a României*, Ed. Ceres, București;
7. Coriolan Siciu, 1962. *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, București, pag. 220-230;
8. Cornilescu D., 2002. *Biblia*, Ed. Soc. Biblică Interconf., Rep. Moldova, pg. 658, 662;
9. Grecu Florina, 1992, *Munții Apuseni*, București;
10. Incze I., 1975, *Geografia solurilor*, Universitatea Babeș Bolyai, Facultatea de Biologie – Geologie, Cluj – Napoca, pag 160;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

11. Iorga Nicolae, 1989, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București;
12. Kotler P., Donald H. Haider, Irvin Rein, 2001, *Marketingul locurilor*, Ed. Teora, București;
13. Kouzes J. M., Posner B. Z., 1987. *The Leadership Challenge*, San Francisco, Jossey-Bass Publishers, pg. 107;
14. MEB Associates, Noiembrie 1998; *Înțelegând Dezvoltarea Economică Locală în regiunea ECE și NSI*, Universitatea Johns Hopkins;
15. Morar Octavian, 1997, *Monografia, Valea Ierii până în anul 1945*;
16. Nicula Lenuța, 1979, *Contribuții la ridicarea potențialului agronomic din zonele necooperatizate*;
17. Petrea Rodica, 2004, *Turism rural în Munții Apuseni*, Ed. Universității din Oradea, Oradea;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

18. Petrean Anamaria, 2001, *Studii etnobotanice în Munții Apuseni*; Ed. Napoca Star, Cluj – Napoca;
 19. Pocșa Silviu Mihai, 1980, *Monografia geografică a comunei Valea Ierii*, Cluj – Napoca;
 20. Popescu I., A., 1984, *Valea Arieșului*, Ed. Sport turism, București;
 21. Pora E., 1975, *Omul și natura*, Ed. Dacia, Cluj – Napoca;
 22. Prodan David, 1989, *Răscoala lui Horea*, vol I și II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București;
 23. Simionescu Ioan, 1981, *Din flora și fauna României*, Ed. Ion Creangă, București;
 24. SC –Ecomed Impact –SRL, 1999, *Plan de urbanism general pentru Comuna Valea Ierii*, jud. Cluj;
 25. Stanley A. 2003. *Cultivă-ți viziunea*, Ed. Cartea creștină, Oradea;
- *** Arhivele statului, Filiala Cluj, Fond Primăria Valea Ierii;
- *** Arhiva Primăriei Valea Ierii, jud. Cluj;
- *** Studiu de transformare a pășunii împădurite Valea Ierii, 1976

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- *** Recensământul general din 1946

- *** Recensământul populației din comuna Valea Ierii 1992, Arhiva Primăriei
Valea Ierii;

- *** Recensământul populației din comuna Valea Ierii 2002, Fișa localității;

- *** Centrul de prognoză și meteorologie Băișoara

- *** R.N.P. RomSilva – inventar drumuri forestiere;

- *** Plan Operațional de Dezvoltare a Capacității Administrative

- *** Programul Construcții Săli De Sport

- *** Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013

- *** Planul Operațional Regional

- *** Planul Operațional Sectorial Mediu

- *** Program Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

- *** Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”
POS CCE 2007-2013

- *** Program Operațional pentru Pescuit, 2007 – 2013

SUBMĂSURILE PNDR

Submăsura 4.1a - Investiții în exploatarea pomicele

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este creșterea competitivității exploatarea pomicele prin dotarea cu utilaje și echipamente, înființarea, modernizarea și/ sau extinderea unităților de procesare, înființarea de plantații pomicele, reconversia plantațiilor existente și creșterea suprafețelor ocupate de pepinierele pomicele.

OBIECTIVELE submăsurii 4.1a

- Creșterea competitivității, diversificarea producției, creșterea calității produselor obținute și îmbunătățirea performanței generale a exploatarea pomicele;
- Creșterea valorii adăugate a produselor prin sprijinirea procesării fructelor la nivel fermă și a comercializării directe a produselor obținute;
- Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare;
- Eficientizarea costurilor de producție prin promovarea producerii și utilizării energiei din surse regenerabile în cadrul fermei și prin reducerea consumului de energie

BENEFICIARII:

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- Grupurile de producători și cooperative (societăților cooperative agricole și cooperativelor agricole, constituite în baza legislației naționale în vigoare (prezentată în secțiunea Trimiteri la alte acte legislative), care activează în sectorul pomicol, cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

pentru achiziții simple;

- 300.000 euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare, reconversie etc.);
- 450.000 euro pentru investițiile care conduc la un lant alimentar integrat, la nivelul exploatarea agricole* (producție, procesare, comercializare).

• **Ferme medii:** intensitatea sprijinului este de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:

- 200.000 euro pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- 600.000 euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare, reconversie etc.);
- 900.000 euro pentru investițiile care conduc la un lant alimentar integrat, la nivelul exploatarea agricole* (producție, procesare, comercializare).

Obținere material de înmulțire și material de plantare fructifer:

Intensitatea sprijinului este de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:

- 600.000 euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare).

**SPRIJINUL
NERAMBUR
SABIL se va
acorda după
cum
urmează:**

**Ferme mici,
medii și
obținere de
material de
înmulțire și
material de
plantare
fructifer**

• **Ferme
mici:** intensi
tatea
sprijinului
este de **50%**
**din totalul
cheltuielilor
eligibile**,
fără a
depăși:

-
100.000 euro

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

• Ferme mari:

- intensitatea sprijinului este de **50 % din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:
- 250.000 euro pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- 750.000 euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare, reconversie);
- 1.050.000 euro pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole* (producție, procesare, comercializare).

• Forme asociative :

- intensitatea sprijinului este de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:
- 350.000 euro pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- 600.000 euro pentru obținere material de înmulțire și material de plantare fructifer
- 750.000 euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare, reconversie);
- 1.050.000 euro pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole* (producție, procesare, comercializare).

Submăsura 9.1a - Înființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este de înființare a grupurilor de producători în sectorul pomicol.

OBIECTIVELE submăsurii 9.1a:

- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor pomicole;
- O mai bună integrare pe piață a producătorilor primari;
- Creșterea veniturilor producătorilor prin comercializarea în comun a producției;
- Crearea și promovarea lanțurilor scurte;
- Respectarea standardelor comunitare de mediu și climă, siguranță alimentară etc;

BENEFICIARII:

- Grupurile de producători din sectorul pomicol care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă după 1 ianuarie 2014 și înainte de solicitarea sprijinului;

Valoarea **SPRIJINULUI NERAMBURSABIL** acordat este 100% public și nu poate să depășească anual 10% din valoarea producției comercializate și 100.000 euro/an

Sprijinul nerambursabil se plătește sub forma unui ajutor forfetar degresiv, în tranșe anuale, pe o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut.

Sprijinul nerambursabil se calculează pe baza producției comercializate anual prin intermediul grupului. În primul an, se poate plăti grupului de producători un

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

sprijin calculat pe baza valorii medii anuale a producției comercializate de membrii acestuia, în ultimii trei ani înainte de aderarea la grup.

Sprijinul nerambursabil se va acorda ca procent din producția comercializată prin intermediul grupului astfel:

• anul	I	-	10%
• anul	II	-	8%
• anul	III	-	6%
• anul	IV	-	5%
• anul V			4%

Submăsura 4.1 - Investiții în exploatații agricole

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este sprijinirea investițiilor pentru creșterea competitivității exploataților agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante în noua structură agricolă actuală, precum și investițiile pentru modernizarea fermei (în special cele de dimensiuni mici și medii și asocieri de ferme mici și medii) și îmbunătățirea calității activelor fixe.

OBIECTIVE:

Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole prin creșterea competitivității agricole, a diversificării producției agricole și a calității produselor obținute;
Restructurarea exploatațiilor de dimensiuni mici și medii și transformarea acestora în exploatații comerciale;
Respectarea standardelor comunitare aplicabile tuturor tipurilor de investiții;
Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor alimentare integrate.

BENEFICIARII:

· Fermierii, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
· Cooperativele (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor;

SPRIJINUL NERAMBURSABIL:

Pentru ferme vegetale cu dimensiune economică de până la 500.000SO (valoare p standard) și ferme zootehnice cu dimensiune economică de până la 1.000.000 SO public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

· pentru proiectele care prevăd **achiziții simple** maximum **500.000 euro**, respectiv **100.000 euro** pentru fermele mici;
· pentru proiectele care prevăd **construcții-montaj**:
– maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv **200.000 euro** pentru fermele din sectorul vegetal;
– maximum **1.500.000 euro** pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv **300.000 euro** pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
· pentru proiectele care prevăd crearea de **lanțuri alimentare integrate** maximum **2.000.000 euro**

OBIECTIVE:

- Creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă cașefi/conducători de exploatație, fiind încurajați să devină competitivi, să se asocieze, să participe la lanțurile alimentare integrate;
- Îmbunătățirea managementului, creșterea competitivității sectorului agricol și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă;
- Crearea posibilității tinerilor fermieri rezidenți, cu un minim de cunoștințe de bază, în vederea instalării ca șefi/ conducători ai exploatației agricole.
- Încurajarea tinerilor și a familiilor din mediul rural de a se stabili în mediul rural, ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei naționale în general.

BENEFICIARII:

- Tinerii fermieri în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole
- Persoanele juridice în care un tânăr fermier în sensul art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 care se instalează împreună cu alți tineri fermieri și care exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, beneficii și riscuri financiare în cadrul exploatației respective

SPRIJINUL NERAMBURSABIL de maximum 50.000 Euro:

- va fi acordat sub formă de primă în două tranșe, astfel:
- 75% din cuantumul sprijinului la primirea deciziei de finanțare
- 25% din cuantumul sprijinului în maximum trei ani de la primirea deciziei de finanțare

6.2 - Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale

stățiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este sprijinirea facilitării diversificării dezvoltarea de microîntreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din și dezvoltării economice durabile, creării de locuri de muncă și reducerii sărăcie

În submăsurii 6.2:

se vor crea noi activități neagricole, în special, pentru fermierii de mici dimensiuni sau meșteșugarii, pentru micii întreprinzători din mediul rural; dezvoltarea economiei rurale prin creșterea numărului de microîntreprinderi și întreprinderi agricole, dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în spațiul rural; menținerea și dezvoltării activităților tradiționale;

BENEFICIARI:

- Fermierii sau membrii unei gospodarii agricole din spațiul rural, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole pentru prima dată;
- Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile;
- Micro-întreprinderi și întreprinderile mici din spațiul rural, care își propun activități non-agricole, pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării sprijinului
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii Cererii de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii proiectului (start-ups)

SPRIJINUL NERAMBURSABIL:

- va fi acordat sub formă de **primă în două tranșe** astfel: – 70% din cuantumul sprijinului după semnarea Contractului de finanțare;
- 30% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a Planului de afaceri fără a depăși 5 ani de la data semnării Contractului de finanțare.
- va fi în valoare de:
- 70.000 Euro/proiect în cazul activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și de agroturism
- 50.000 Euro/proiect în cazul altor activități;

Submăsura 6.3 - Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este sprijinirea investițiilor pentru creșterea competitivității exploataților agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile pentru modernizarea fermei (în special cele de dimensiuni medii și asocieri de ferme mici și medii) și îmbunătățirea calității activelor fixe.

BENEFICIARI:

- Fermierii, care dețin în proprietate sau folosință o exploatare agricolă încadrată în categoria de fermă mică*:

* *Dimensiunea unei ferme mici este cuprinsă între 4.000 – 11.999 SO (valoarea producției standard)*

SPRIJINUL NERAMBURSABIL de 15.000 Euro:

- se acordă în două tranșe astfel:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- 75% din cuantumul sprijinului la primirea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului în maximum 3 ani de la primirea deciziei de finanțare;
- se va acorda pe o perioadă de 3/ 5* ani (*perioada de 5 ani se aplică doar pentru sectorul pomicol)

Sunteți aici: Acasă >> Informatii Generale >> PNDR >> Investitii prin PNDR >> SM 6.4 - Modernizare activități neagricole

6.4 - Investitii în crearea și dezvoltarea de activități neagricole

stățiilor sprijinite în cadrul acestei
e de sprijin pentru microîntreprinderi și
mici din mediul rural, care își
ezvoltă activități non-agricole în zonele

≡ submăsurii 6.4.

mediului de afaceri din rural,
creșterea numărului de activități non-
șurate în zonele rurale;
a activităților non-agricole existente;
ocuri de muncă, creșterea veniturilor
ale și diminuarea disparităților dintre

||:

întreprinderile și întreprinderile mici
din spațiul rural;
întreprinderile și întreprinderile mici nou-
î spațiul rural, care fac dovada

membrii unor gospodării agricole care
activitatea de bază agricolă prin
unei activități non-agricole în cadrul
deja existente încadrabile în
deri și întreprinderi mici;

FINANȚAREA **NERAMBURSABIL** va fi
% din costul total al proiectului
și 200.000 Euro/ beneficiar pe 3 ani

prevederile Regulamentului 1407/2013

cu privire la sprijinul de minimis

6.5 - Schema pentru mici fermieri

stățiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este de mici fermieri care au participat la schema de minimis (plăți directe către fermieri) pentru cel puțin un an și angajează să transfere definitiv altui fermier întreaga lor drepturi de plată corespunzătoare.

6.5

terenurilor în mod voluntar de către unii fermieri în terenuri, în scopul facilitării comasării terenurilor și, în vederea de alte măsuri conduce la restructurarea fermelor. a fermierilor care cedează o exploatare cu o suprafață în acele zone în care terenul are un potențial ridicat. a are o puternică legătură cu măsurile care vizează fermele, sprijinindu-le în favoarea restructurării și creșterii ;

II:

eligibili care au participat, cel puțin un an, la schema de minimis conform Regulamentului 1307/2013;

SPRIJINULUI NERAMBURSABIL acordat este echivalentul anuității anuale al sprijinului acordat pe schema de minimis (art. 1).

Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este de:

- crearea și modernizarea a infrastructurii rutiere locale și a sistemelor de alimentare cu apă/apă uzată, constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală;
- crearea și modernizarea infrastructurii educaționale preșcolare și a infrastructurii de învățământ secundar superior, cu profil resurse naturale și protecția mediului dar și a școlilor profesionale în domeniul agricol.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

OBIECTIVELE acestei submăsurii sunt:

- Crearea infrastructurii rutieră de interes local și o infrastructură de apă/ apă uzată îmbunătățite, care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale;
- Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban;

BENEFICIARI:

- Comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare;
- ONG-uri pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (creșe și infrastructură de tip after-school);

Valoarea **SPRIJINULUI NERAMBURSABIL** acordat este 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt NEgeneratoare de venit și nu va depăși:

- 500.000 Euro, pentru proiectele de infrastructură educațională/ socială;
- 1.000.000 Euro/ comună, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin;
- 2.500.000 Euro/ comună, pentru înființarea infrastructurii de apă și apă uzată (pentru extindere, 1.500.000 euro);
- 4.000.000 euro, pentru proiectele colective fără a depăși valoarea maximă/ comună/ tip de sprijin

Submăsura 7.6 - Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este de protejare a patrimoniului cultural sau/ și realizare a investițiilor pentru conservarea moștenirii de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a modernizării așezămintelor culturale.

OBIECTIVELE submăsurii 7.6:

- Susținerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a așezămintelor culturale;
- Punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale;
- Dezvoltare locală sustenabilă

BENEFICIARI:

- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;
- Unități de cult conform legislației în vigoare;
- Persoane fizice autorizate/ societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

cultural de utilitate publică, de clasă B;

Comunele conform legislației în vigoare;

SPRIJINUL NERAMBURSABIL va fi de:

100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele de utilitate publică, NEgeneratoare de venit dar

– nu va depăși 500.000 euro;

Submăsura 8.1 - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite

SCOPUL investițiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este:

de creștere a suprafeței ocupate de păduri la nivel național;

de acoperire a costurilor lucrărilor de înființare a plantației, a celor de întreținere a plantațiilor pe o perioadă de maximum 6 ani până la închiderea stării de masiv;

de acoperire a costurilor determinate de efectuarea a două lucrări de îngrijire a arboretelor după închiderea stării de masiv;

de acoperire a pierderilor de venit agricol pentru o perioadă de 12 ani pentru suprafața împădurită.

OBIECTIVELE submăsurii 8.1:

Promovarea sechestrării carbonului;

Adaptarea la efectele schimbărilor climatice;

Reducerea eroziunii solului;

Îmbunătățirea capacității de retenție a apei;

Refacerea și conservarea biodiversității locale.

BENEFICIARII:

Deținătorii publici de teren agricol și neagricol;

Deținătorii private de teren agricol și neagricol;

Forme asociative ce dețin teren agricol și neagricol;

SPRIJINUL NERAMBURSABIL se va acorda sub formă de prime astfel:

Prima de înființare a plantațiilor forestiere, care acoperă și costurile de realizare a proiectului tehnic de împădurire (denumită în cadrul submăsurii **Prima 1**)

Prima anuală acordată pe unitatea de suprafață

pentru o perioadă de 12 ani, pentru acoperirea costurilor de întreținere și îngrijire a plantației forestiere și pentru compensarea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi (denumită în cadrul submăsurii **Prima 2**)

Sunteți aici: Acasă >> Informatii Generale >> PNDR >> Investitii prin PNDR >> SM 9.1 - Grupuri de producători în sectorul agricol

9.1 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol

stățiilor sprijinite în cadrul acestei submăsuri este încurajarea înființării a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislației

În submăsurii 9.1:

se susține producția și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri

de a lucra în comun a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, provizionarea cumpărătorilor en gros;

aplicarea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită

la activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători, cum ar fi activități în materie de exploatare și de comercializare, precum și organizarea activităților de inovare și pentru protejarea mediului.

I:

de producători care se încadrează în condițiile și care sunt recunoscute conform criteriilor stabilite în anexa nr. 1 la prezentul plan național în vigoare, pentru următoarele activități:

de creșterea animalelor și de creșterea păsărilor, mixte; de câmp; (exceptând grupurile sprijinite prin submăsurile 9.2 și 9.3 (pomicol);

ERAMBURSABIL va fi de 100% dar:

și:

se acordă din valoarea producției comercializate în anul următor/ an

erambursabil se va acorda ca procent din valoarea producției comercializate prin intermediul grupului

I	-	10%;
II	-	8%;
III	-	6%;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

□□Anul IV - 5%;

□□Anul IV - 4%;

Srijinul nerambursabil se va plăti sub forma unui ajutor forfetar degresiv, în tranșe anuale, pe o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut.

6.4 și submăsura 16.4a - Srijin acordat pentru cooperare orizontală și valoarea adăugată în sectoarele agricol și pomicol

stăruirilor srijinite în cadrul acestei submăsuri este cooperarea dintre actori în sectorul pomicol, pentru a comercializa produsele din lanțurile scurte de distribuție și a facilita utilizarea metodelor inovatoare de comercializare a produselor și a serviciilor către consumatori.

În cadrul submăsurilor 16.4 și 16.4a, nu presupunem creșterea cooperării dintre fermieri, procesatori, comercianți, distribuitorii intermediari, magazinele alimentare, restaurante, hoteluri și alte forme de servicii în mediul rural, ci și creșterea cooperării de parteneriate cu organizații locale și autorități publice; creșterea cooperării între actorii locali, în scopul comercializării produselor agroalimentare prin intermediul serviciilor de aprovizionare;

În cadrul acestor submăsuri sunt PARTENERIATELE create în baza unui ACORD DE COOPERARE din cadrul grupurilor din categoriile de mai jos și cel puțin un grup de producători/ o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol/ pomicol, în funcție de:

autorități guvernamentale;
autorități locale;
universități (inclusiv universitățile de profil), unitățile de cercetare științifică și de alimentație publică
APIA:

Începând cu anul 2007, România a beneficiat de srijin în cadrul Politicii Agricole Comune (PAC) a UE pentru dezvoltarea rurală, cu scopul creșterii competitivității sectorului agro-alimentar și forestier, diversificarea activităților în spațiul rural și scăderea dependenței populației de activitățile agricole, precum și pentru îmbunătățirea mediului și a spațiului rural.

Pentru perioada de programare 2014 - 2020, a fost pus un accent deosebit pe

promovarea utilizării eficiente a resurselor, precum și pe creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în agricultură și zonele rurale, în concordanță cu obiectivele stabilite prin Strategia Europa 2020. Unul din instrumentele puse la dispoziția Statelor Membre pentru atingerea acestor obiective este **noul pachet de măsuri de mediu și climă ale PNDR 2020**, adresate *practicilor de agro-mediu și climă (Măsura 10), agriculturii ecologice (Măsura 11) și zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale (Măsura 13)*, acestea fiind implementate în România începând cu anul 2015. Alocările acestor Măsurisunt unele consistente, fermierii putând accesa angajamentele în cadrul cărora sunt disponibile sume de aproximativ 2,66 miliarde de euro, astfel: Măsura 10 – 1,071 miliarde de euro, Măsura 11 – 236,42 milioane de euro și Măsura 13 – 1,355 miliarde de euro.

Cu scopul asigurării tuturor informațiilor necesare pentru continuarea angajamentelor deschise pe parcursul anilor precedenți care se află în derulare în acest an, dar și pentru asigurarea sprijinului necesar pentru deschiderea unor noi angajamente în anul 2017, la nivelul instituțiilor implicate în elaborarea, implementarea și promovarea măsurilor de mediu și climă (Autoritatea de Management pentru PNDR, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale) au fost elaborate o serie de **documente informative și de ghidare**, utile în accesarea și implementarea cu succes a angajamentelor:

- *pliant informativ privind schemele / măsurile de plată pentru care se poate solicita sprijin prin cererea unică de plată în campania 2017;*
- *pliant informativ privind completarea electronică a cererii unice de plată pentru anul 2017 folosind IPA Online;*
- *pliant informativ privind normele de eco-condiționalitate aplicabile în anul 2017;*
- *afișe informative privind plățile compensatorii acordate în cadrul măsurilor de mediu și climă din PNDR 2014-2020;*
- *broșura informativă privind măsurile compensatorii de dezvoltare rurală (măsurile de mediu și climă ale PNDR 2014-2020) aplicabile pe terenuri agricole în anul 2017;*
- *lista zonelor eligibile în cadrul măsurilor de mediu și climă ale PNDR 2014-2020;*
- *hărțile, la nivel județean și regional, cu încadrarea unităților administrativ-teritoriale în zonele eligibile în cadrul măsurilor de mediu și climă ale PNDR 2014-2020, indicând arondarea acestora pe Centre Locale APIA;*
- *Ghid informativ pentru beneficiarii măsurilor de mediu și climă ale PNDR 2014-2020;*
- *calendarele de aplicare a lucrărilor agricole pe pajiști permanente și pe terenuri arabile, în corelare cu obligațiile prevăzute de angajamentele de agro-mediu și climă prevăzute de pachetele Măsurii 10;*
- *modelele de caiete de agro-mediu și pentru agricultura ecologică, însoțite de instrucțiuni de completare, adresate beneficiarilor Măsurii 10 și Măsurii 11 din PNDR 2014-2020;*

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- broșura conținând unele specii de plante care pot fi utilizate ca indicatori pentru pajiștile cu înaltă valoare naturală (HNV) din România;
- broșura conținând speciile de plante utilizate ca indicatori de management (intensiv sau extensiv) al pajiștilor permanente cu înaltă valoare naturală (HNV) din Romania;

Informațiile relevante privind condițiile aplicabile măsurilor de mediu și climă în anul 2017 se pot consulta la toate Centrele Locale și Centrele Județene APIA, la sediile Compartimentelor de Dezvoltare Rurală Județene, la Oficiile Județene și Centrele Regionale ale AFIRcât și la sediul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Toate informațiile mai sus menționate sunt disponibile și în cadrul următoarelor pagini de internet [www. madr.ro](http://www.madr.ro), [www. pndr.ro](http://www.pndr.ro) www.rndr.ro, [www. apia.org.ro](http://www.apia.org.ro), [www. afi r.info](http://www.afi.r.info).

M1/6B- Dezvoltarea teritorială, administrativă și comunitară

Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată este dată de direcționarea beneficiarilor prin criterii de selecție locale care vizează atât identificarea de soluții inovatoare (vezi proiectele cu abordări sau elemente inovatoare) la probleme locale (vezi comunități mici care nu pot accesa alte surse de finanțare) cât și limitarea impactului factorilor antropici asupra mediului (vezi proiectele prietenoase cu mediul). Mai mult, măsura are impact transversal prin implicațiile și ramificațiile intersectoriale (vezi obiective precum planificarea teritorială, amenajarea teritorială și dezvoltarea urbanistică; îmbunătățirea infrastructurii de desfacere a produselor locale; îmbunătățirea capacității de furnizare de servicii publice) și impact transversal prin implicațiile și ramificațiile intrasectoriale (prin obiective precum îmbunătățirea managementului ariilor protejate; îmbunătățirea managementului pășunilor cu înaltă valoare naturală).

Beneficiari

Directi

- societate civilă: ONG-uri
- entități publice: comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare

Indirecti

- populația generală, prin impactul operațiunilor asupra furnizării de servicii publice
- fermierii, prin impactul operațiunilor asupra fragmentării terenurilor, asupra gestionării pășunilor și asupra oportunităților de desfacere a produselor
- custozi, prin impactul operațiunilor asupra gestionării ariilor protejate
- întreprinzători, prin impactul operațiunilor asupra capacității furnizării serviciilor de bază

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- elaborare planuri urbanistice generale;
- elaborare planuri parcelare, cadastrare, întăbulare blocuri fizice/tarlale și proprietăți publice;
- elaborare documentație obținere custodie arii protejate;
- elaborare planuri management arii protejate;
- elaborare amenajamente pastorale;
- investiții în piețe agroalimentare fixe sau volante;
- investiții în infrastructura de apă;
- investiții în infrastructura de apă uzată;
- achiziționare utilaje și echipamente pentru servicii publice.

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL;
- investiția în infrastructura de apă / apă uzată trebuie să fie focusată pe implementarea de soluții alternative branșării la sistemul de alimentare cu apă, respectiv implementarea de soluții alternative racordării la sistemul de canalizare;
- investiția în infrastructura de apă / apă uzată trebuie să fie amplasată în localități cu aglomerări umane de sub 2.000 de locuitori echivalenți;
- investiția trebuie să fie în conformitate cu planurile de dezvoltare ale comunelor sau să fie coerente cu orice strategie de dezvoltare locală relevantă.

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **maxim 200.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- până la 100% pentru proiecte negeneratoare de venit
- până la 100% pentru proiecte generatoare de venit dar de utilitate publică

M2/6B- Creșterea accesibilității și calității serviciilor de educație și sănătate

Valoarea adăugată a măsurii

Măsura aduce plus valoare teritoriului prin concentrarea finanțării către serviciile neacoperite din teritoriu, cu impact major asupra condițiilor de dezvoltare durabilă.

Creșterea accesibilității și calității serviciilor educaționale și medicale va impacta substanțial calitatea vieții populației rurale. Furnizarea de servicii educaționale și medicale competitive va constitui atât un argument în favoarea păstrării domiciliului în mediul rural în rândul populației rurale, cât și un argument în favoarea mutării domiciliului în mediul rural în rândul populației urbane. Furnizarea de servicii educaționale și medicale incluzive va juca un rol definitoriu în reducerea inegalităților de șanse la care este supusă, în prezent, comunitatea romă.

Realizarea proiectelor care să deservească mai multe UAT-uri reprezintă o abordare integrată și inovativă de a utiliza eficient resursele.

Beneficiari

Direcți

- societate civilă: ONG-uri
- entități publice: comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare, unități de învățământ, unități sanitare etc.

Indirecți

- populația generală
- populația școlară
- grupuri vulnerabile

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Servicii Educaționale

- modernizare, reabilitare, amenajare, dotare unități de învățământ;
- dotare biblioteci școlare;
- dotare cu echipamente necesare implementării de programe extrașcolare.

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Servicii Medicale

- modernizare, reabilitare, amenajare, dotare unități sanitare publice;
- investiții în înființare, dotare centre medicale, puncte de lucru etc;
- dotare cu echipamente pentru screening, echipamente pentru campanii sănătate;

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL;
- pentru proiecte ce presupun modernizare, reabilitare se va asigura accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **maxim 75.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- până la 100% pentru proiecte negeneratoare de venit
- până la 100% pentru proiecte generatoare de venit cu de utilitate publică
- până la 90% pentru proiecte generatoare de venit

M3/6B- Înființarea serviciilor sociale și integrarea minorităților locale

Valoarea adăugată a măsurii

Înființarea serviciilor sociale va impacta substanțial calitatea vieții populației rurale, în condițiile în care distanța și costul accesării serviciilor existente, toate în afara teritoriului, sunt prohibitive. Integrarea minorităților locale va juca un rol definitoriu în definirea identității locale și în creșterea coeziunii sociale.

Beneficiari

Direcți

- *societate civilă: ONG-uri
- * entități publice (inclusiv entități publice ce au accesat fonduri pe M1/6B): comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

*pentru proiectele pe infrastructură socială, reprezentanții societății civile și/sau entitățile publice trebuie să fie acreditați ca furnizori de servicii sociale

- parteneriate formate din reprezentanți ai societății civile și entități publice
- GAL-urile pot fi beneficiari pentru operațiunile de interes public ce vizează minorități, infrastructură pentru comunitate și teritoriul respectiv identificate în SDL, pentru care niciun alt solicitant nu-și manifestă interesul și se aplică măsuri de evitare a conflictului de interese

Indirecți

- grupuri defavorizate din punct de vedere al oportunităților ocupaționale: romi, persoane cu dizabilități, femei, tineri postinstituționalizați, tineri inactivi, șomeri de lungă durată, șomeri de peste 45 de ani, părinți unici în familii monoparentale
- grupuri vulnerabile, aflate în risc de excluziune socială: romi, persoane cu dizabilități, tineri postinstituționalizați, vârstnici singuri, femei victime ale violenței domestice

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

Tipuri de acțiuni

Eligibile

- construire, modernizare, reabilitare, amenajare și dotare centru multifuncțional;
- construire modernizare, reabilitare, amenajare și dotare fermă socială;
- construire, modernizare, reabilitare, amenajare și dotare băi comunale în comunități rome compacte și segregate;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare ateliere interetnice;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare muzee interetnice;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare centru dialog interetnic;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare centru cultural interetnic;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare centru educațional interetnic;
- modernizare, reabilitare, amenajare și dotare centru voluntariat interetnic;
- dotare cu utilaje și echipamente pentru realizare programe de școlarizare și educare a copiilor aparținând unei minorități, organizarea de evenimente interetnice, realizarea de publicații interetnice;
- investiții pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în comunități rome compacte și segregate.

Neeligibile

- infrastructura de tip rezidențial ce contribuie la instituționalizarea grupurilor vulnerabile;
- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015.

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL;
- modernizarea, reabilitarea, amenajarea și dotarea trebuie să aibă loc în clădiri a căror destinație inițială nu a fost furnizarea de servicii similare sau identice;
- construirea, modernizarea, reabilitarea, amenajarea și dotarea trebuie să asigure posibilitatea furnizării ulterioare de servicii integrate: sociale, educaționale și ocupare (cel puțin două din trei);
- toți beneficiarii direcți ai acestor proiecte trebuie să asigure sustenabilitatea proiectului, beneficiarii pot solicita finanțare prin Axa 5 POCU, prin depunerea unui proiect distinct cu respectarea condițiilor specifice POCU;
- toate proiectele vor asigura evitarea segregării.

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **maxim 200.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii – pentru proiecte pe infrastructură socială
- **maxim 75.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii – pentru proiecte pe integrarea minorităților

Intensitate sprijin

- până la 100% pentru proiecte negeneratoare de venit
- până la 100% pentru proiecte generatoare de venit cu de utilitate publică
- până la 90% pentru proiecte generatoare de venit

M4/1A- Transferarea cunoștințelor în sectorul agricol și forestier

Valoarea adăugată a măsurii

Prin tematicile abordate în cadrul proiectelor, măsura contribuie la diseminarea unor practici agricole durabile și/sau inovatoare și practici forestiere durabile

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

și/sau inovatoare – cu implicații majore la nivelul competitivității celor două sectoare.

Beneficiari

Direcți

- societate civilă
- entități publice
- entități private

Indirecți

- indivizi angajați în sectorul agricol
- indivizi angajați în sectorul forestier
- indivizi care dețin și/sau gestionează terenuri
- actori economici relevanți

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Servicii aferente organizării de:

- acțiuni de informare a reprezentanților sectorului agricol și/sau forestier
- ateliere de lucru
- sesiuni de coaching
- activități demonstrative
- caravane de diseminare a informațiilor privind practici agricole durabile și/sau inovatoare și practici forestiere durabile și/sau inovatoare

Neeligibile

- cursurile de formare care fac parte din programele sau sistemele normale de învățământ de nivel secundar sau superior
- cursurile de formare profesională de scurtă durată, fie ele de formare, de inițiere sau de perfecționare

Condiții de eligibilitate

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- serviciile să se realizeze în spațiul rural și pe teritoriul acoperit de SDL sau pentru acțiuni realizate în afara teritoriului GAL, dacă beneficiul sprijinului se adresează populației din teritoriul GAL;
- participarea în cadrul acțiunilor de transfer a cunoștințelor în sectorul agricol și forestier este gratuită pentru beneficiarii indirecti
- acțiunile eligibile se realizează în domeniile specifice teritoriului.

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **max 45.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- 100% nerambursabil

M5/3A- Stimularea asocierilor în sectorul agricol și forestier

Valoarea adăugată a măsurii

- structurile asociative constituite și consolidate pot deveni vectori de dezvoltare locală și factori de coeziune socială;
- utilizarea unui model participativ, ce se va concentra pe asigurarea viabilității și sustenabilității;
- crearea unui cadru propice transferului de informație și inovație;
- diversificarea ofertei de produse, în concordanță cu nevoile consumatorilor;
- încurajarea fiscalizării.

Beneficiari

Direcți

- societate civilă
- entități private
- entități publice

Indirecți

- reprezentanți ai verigilor din lanțurile valorice subscribe sectorului agricol beneficiari ai măsurilor M6/2A, M7/3A, M8/6A;
- reprezentanți ai verigilor din lanțurile valorice subscribe sectorului forestier beneficiari ai măsurilor M6/2A, M7/3A, M8/6A.

Tip de sprijin

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Faza 1:

- identificarea membrilor grupului de inițiativă;
- formarea membrilor grupului de inițiativă;
- facilitarea comunitară;
- organizarea întâlnirilor comunitare;
- analiza potențialului de producție;
- elaborarea studiilor de piață;
- sprijin în elaborarea documentelor constitutive;
- coordonare în elaborarea planului de afaceri cu implicarea activă a viitorilor membri ai structurii asociative.

Faza 2:

- asistență privind punerea în aplicare a planului de afaceri, diversificarea produselor și serviciilor, în crearea de noi parteneriate cu alte entități similare care să contribuie la formarea unei rețele;
- organizare vizite de studiu;
- creșterea capacității pentru furnizarea de servicii specifice;
- asistență și consultanță tehnică, financiară, juridică, în selecție personal, în management resurse umane, în managementul de afaceri;
- elaborarea de materiale de informare și de promovare relevante structurilor asociative;
- organizarea de evenimente de informare și promovare;
- organizarea de sesiuni de instruire;
- creare de mărci;
- monitorizarea și raportarea.

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția să se realizeze în spațiul rural și pe teritoriul acoperit de SDL.

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

maxim 100.000 euro, în limita alocării financiare, din care:

- maxim 25% pentru faza 1
- maxim 75% pentru faza 2

Intensitate sprijin

- 100% nerambursabil

M6/2A- Adresarea verigilor problematice din segmentul de producție a lanțurilor valorice subscrise produselor agricole și de origine animală și non-animală

Valoarea adăugată a măsurii

- Competitivitatea pe segmentul producție, fie că vorbim de produse agricole de origine animală sau non-animală, este compromisă dacă lanțul valoric conține verigi problematice. În acest sens, adresarea acestor verigi problematice va propulsa sectorul agricol de pe raza teritoriului.

Beneficiari

Direcți

- fermieri
- grupuri de fermieri

Indirecți

- reprezentanți ai sectorului turism, prin accesibilizarea de produse primare locale pentru unități de cazare și structuri de alimentație

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Produse de Origine Animală investiții corporale:

- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice (înființare parc utilaje, împrejmuire și fragmentare pășuni (pentru utilizare rațională a pajiștilor), creare zone tampon pășuni eco, creare zone tampon cursuri apă, forajare apă adăpători pășuni, achiziție vehicule transport animale, construire puncte montă, construire zone carantină, construire / modernizare / reabilitare / amenajare și dotare adăposturi, construire / modernizare / reabilitare / amenajare și dotare facilități de stocare a apei la nivel de fermă (doar ca și componentă secundară), construire / modernizare / reabilitare / amenajare și dotare unități producere și sisteme utilizare energie din resurse regenerabile (doar ca și componentă secundară), construire platforme deșeuri animale, construire platforme leșuri animale, etc)
- investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe

Produse de Origine Non-Animală

- investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor (ex: achiziție utilaje curățare terenuri agricole care nu mai sunt exploatate pentru producție, pentru a preveni sau elimina pârloaga, achiziție utilaje distribuție îngrășăminte chimice/organice, pentru dozarea cât mai constantă și distribuirea cât mai uniform, creare zone tampon culturi eco, construire platforme compostare deșeuri vegetale, plantare perdele agroforestiere etc)

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015

Produse de Origine Animală

- achiziție animale

Produse de Origine Non-Animală

- achiziție plante anuale
- plantare specii invazive

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- ferme având dimensiunea economică până la 500.000 SO

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- maxim 75.000 euro în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- 50% nerambursabil

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:

- investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) Nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305)
- proiectelor integrate
- operațiunilor sprijinite în cadrul PEI
- investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (agricultura ecologică) din R(UE) Nr. 1305/2013
- investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) Nr. 1305/2013

M7/3A- Adresarea verigilor problematice din segmentul de procesare și comercializare a lanțurilor valorice subscribe produselor agricole și alimentare de origine animală și non-animală

Valoarea adăugată a măsurii

- Competitivitatea pe segmentul procesare, fie că vorbim de produse agricole de origine animală sau non-animală, este compromisă dacă lanțul valoric conține verigi problematice. În acest sens, adresarea acestor verigi problematice va propulsa sectorul agricol și alimentar de pe raza teritoriului.

Beneficiari

Directi

- fermieri, întreprinderi, cooperative și grupuri de producători

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Indirecți

- reprezentanți ai sectorului turism, prin accesibilizarea de produse secundare locale pentru unități de cazare și structuri de alimentație

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții

Tipuri de acțiuni

Eligibile

- înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind marketingul produselor (ex: puncte de sacrificare, abatorizare, investiții în etichetare produse, investiții în vânzare directă, investiții în promovare online, construire website promovare produse locale, etc)
- îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare (ex: avizare produse, certificare produse etc)
- construire/modernizare/reabilitare/amenajare/dotare unități colectare – depozitare – condiționare – sortare – ambalare

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL
- proiectele focusate pe procesare sunt condiționate de implementarea unor metode de limitare a emisiilor de GES

Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Intensitate sprijin

Pentru proiecte pe prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole:

- 50% nerambursabil pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, suplimentar, cu 20 de puncte procentuale, în următorul caz:

- operațiuni sprijinite în cadrul PEI

M8/6A – Non-agricol

Valoarea adăugată a măsurii

- Teritoriul abundă în resurse lemnoase și în floră spontană, a căror valorificare ar contribui la creșterea afluenței teritoriului. Teritoriul abundă în resurse turistice, a căror valorificare ar impacta toate celelalte sectoare specifice teritoriului;
- Modernizarea, renovarea și dotarea cabinetelor medicale și cabinetelor veterinare ar contribui la creșterea atractivității mediului rural pentru viitoare generații de medici.

Beneficiari

Directi

fermieri sau membrii unei gospodarii agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în spațiul rural pentru prima dată

persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile

- microîntreprinderi și întreprinderi mici

Indirecti

- crescătorii de animale
- cultivatorii de vegetale
- deținătorii de fond forestier

Tip de sprijin

- sprijin forfetar (conform reg 1305/2013, art 67, alin 1, lit c)

Tipuri de acțiuni

Eligibile în concordanță cu prioritățile strategiei:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Activități productive (procesare lână, piele, cadavre animale și deșeuri animale, floră spontană, prelucrare lemn, producție biomasă solidă, producție biomasă lichidă, producție biomasă gazoasă, etc.)

Activități turistice (structuri alimentație, activități agrement, etc.)

Servicii screening, medicină de familie, medicină veterinară etc.)

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015
- prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole care fac obiectul anexei I la tratat
- activități de agrement: echipamente de agrement autopropulsate în arii naturale protejate
- activități de agrement: vânat sportiv de mamifere mari

7. Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL
- sprijinul se acordă pe baza unui plan de afaceri.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- **maxim 70.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii, din care
- prima tranșă în valoare de 75% din total
- a doua tranșă în valoare de 25% din total, după realizarea planului de afaceri

Intensitate sprijin

- 100% nerambursabil

M9/6B- Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural

Valoarea adăugată a măsurii

- Conservarea patrimoniului cultural și natural contribuie la formarea identității locale și creșterea coeziunii sociale. Valorificarea patrimoniului cultural și natural are implicații majore pentru sectorul turism, care la rândul lui are ramificații ample pentru toate sectoarele economice, atât cele de natură agricolă cât și cele de natură non-agricolă.

Beneficiari

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Direcți

- societate civilă
- entități publice

Indirecți

- populația generală, prin impactul indirect asupra formării identității locale, realizării coeziunii sociale și calității vieții
- reprezentanții sectorului turism, prin impactul indirect asupra atractivității teritoriului din punct de vedere turistic

Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale reg. (ue) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

Tipuri de acțiuni

Eligibile

Patrimoniu Cultural

- conservare, consolidare, reabilitare, restaurare patrimoniu material imobil și/sau mobil;
- înființare, modernizare, reabilitare, amenajare și dotare: muzeu sătesc, muzeu viu, muzeu eco, atelier meșteșugăresc hibrid și demonstrativ, punct desfacere produse artizanale;
- investiții în marcarea monumente istorice;
- repertoriere și inventariere elemente de patrimoniu cultural material mobil și imobil, patrimoniu cultural Imaterial;
- studii: repertoriere și inventariere elemente de peisaj rural; identificare produse și servicii care pot beneficia de marca produs traditional; identificare personalități care pot primi titlul de Tezaur Uman Viu; identificare elemente de patrimoniu inexistente și elemente de patrimoniu neclasate; digitizare resurse de patrimoniu material și/sau imaterial, în inițiative de management a câinilor comunitari.

Patrimoniu Natural

- amenajare, restaurare, marcarea și valorificare obiective turistice;
- investiții: monitorizarea mediului, monitorizarea braconajului, monitorizarea exploatareii ilicite, delimitarea ariilor protejate, ecologizarea

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

- siturilor contaminate (brownfield), managementul deșeurilor menajere, organizarea patrule forestiere;
- studii: elaborare determinatoare floră (catalog specii locale), elaborare determinatoare faună (catalog specii locale), inventariere situri contaminate (brownfield);
- implementare planuri management arii protejate;
- sensibilizare ecologică;
- amenajare, omologare, marcare și valorificare trasee turistice;
- amenajare, restaurare, marcare și valorificare obiective turistice.

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015
- infrastructura la scară mare

Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL;
- restaurarea obiectivelor clasate A, clasate B, sau neclasate dar aflate pe lista obiectivelor locale întocmită de UAT și asumată prin HCL;
- pentru proiecte ce presupun construire/modernizare/reabilitare/amenajare, asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități;
- respectarea tradiționalității și autenticității în toate demersurile întreprinse;
- respectarea normelor impuse de clasificarea zonei: zonă HNV, arie Natura 2000;
- pentru proiectele care vizează obiective de patrimoniu, solicitantul trebuie să aibă drept de proprietate / administrare / utilizare pentru obiectivul de patrimoniu pentru care se solicită finanțare.

Beneficiari

Direcți

- societate civilă
- entități publice

Indirecți

- populația generală, prin impactul indirect asupra formării identității locale, realizării coeziunii sociale și calității vieții
- reprezentanții sectorului turism, prin impactul indirect asupra atractivității teritoriului din punct de vedere turistic

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Valoare sprijin

- **max 60.000 euro** în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- 100% pentru proiecte negeneratoare de venit
- 100% pentru proiecte generatoare de venit dar de utilitate publică
- 90% pentru proiecte generatoare de venit

NOTĂ: Pentru informații detaliate asupra finanțărilor acordate prin programul Leader **te rugăm** vă rugăm să accesați site-ul Asociației GAL Lider Cluj la adresa: <http://gallidercluj.ro/masuri/>

Anexa 2: **Glosar termeni**

Analiză-diagnostic

Urmărește crearea unei dinamici colective în jurul unui teritoriu, conținând următoarele obiective: definirea situației actuale, stabilirea priorităților, alegerea unei strategii, propunere de acțiuni, plan de acțiune și implementare.

Analiza diagnostic este mai mult decât o simplă fotografiere a teritoriului, utilizează metode participative elaborând scenarii alternative și constituie prima etapă de implicare a populațiilor și de mobilizare a actorilor cheie.

APIA - Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură.

Axă Prioritară

Una dintre prioritățile selecționate de autoritatea de gestionare a programului operațional în cauză sau în cadrul responsabilității sale în conformitate cu criteriile stabilite de Comitetul de monitorizare și aplicate de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparțin.

Buget

Plan de venituri și cheltuieli ale unui stat, ale unei întreprinderi, instituții etc. pentru o anumită perioadă de timp.

Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)

Anexa 2: **Glosar termeni**

Documentul de referință pentru programarea instrumentelor structurale, asigurând conformitatea intervențiilor acestor fonduri cu orientările strategice comunitare privind coeziunea și prioritățile naționale de dezvoltare și identificând legătura dintre prioritățile la nivel comunitar și programul național de reformă.

Cerere de finanțare

Formularul completat de către solicitant, în vederea obținerii finanțării
printr-un Program Operațional.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Cofinanțare

Finanțarea unui program, proiect, subproiect, obiectiv și altele asemenea, parțial prin credite bugetare, parțial prin finanțarea provenită din surse externe.

Comunitatea locală

Entitate social umană ai cărei membrii sunt legați împreună prin locuirea aceluiași teritoriu și prin relații sociale constante și tradiționale, consolidate în timp. Ea conține la scară redusă, toate activitățile proprii unui sistem social.

Dezvoltare durabilă

Concept care definește o formă de creștere economică prin care este asigurat un nivel corespunzător de bunăstare nu numai pe termen scurt sau mediu, ci și pe termen lung. Dezvoltarea este durabilă dacă răspunde necesităților curente ale societății, fără a pune în pericol perspectivele pentru generațiile viitoare.

Domeniul major de intervenții

Sfera de activitate dintr-o axă prioritară, în cadrul căruia se pot finanța diferite operațiuni cu obiective similare.

Energie verde

“**Energie verde**” este un termen care se referă la surse de energie regenerabilă și nepoluantă. Prin alegerea unor astfel de surse de energie regenerabilă consumatorii pot susține dezvoltarea unor energii curate care vor reduce impactul asupra mediului asociat generării energiei convenționale și vor crește independența energetică.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Fondul de Coeziune (FC)

Instrumentul financiar care sprijină investiții în domeniul infrastructurii de transport și mediu.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR)

Fondul Structural care sprijină regiunile mai puțin dezvoltate, prin finanțarea de investiții în sectorul productiv, infrastructură, educație, sănătate, dezvoltare locală și întreprinderi mici și mijlocii.

Fondul Social European (FSE)

Fondul Structural destinat politicii sociale a Uniunii Europene, care sprijină măsuri de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare a resurselor umane.

Fonduri publice

Sumele alocate din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice, bugetul fondurilor externe nerambursabile, credite externe contractate sau garantate de autoritățile administrației publice locale, împrumuturi interne contractate de autoritățile administrației publice locale, precum și din bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetele locale.

Fondurile comunitare

Sume provenite din asistența financiară nerambursabilă acordată României de Comunitatea Europeană.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Fondurile structurale (FS)

Instrumente financiare (FEDR, FSE) prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Anexa 2: **Glosar termeni**

IMM-uri

Acele întreprinderi care au mai puțin de 250 de angajați și care au fie o cifră de afaceri anuală care nu depășește 50 milioane euro, fie un rezultat anual al bilanțului contabil care nu depășește 43 milioane euro.

Întreprindere mică

Întreprinderea care are mai puțin de 50 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește 10 milioane euro.

LEADER

Axa 4 a PNDR reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

Măsura

Este mijlocul prin care se permite cofinanțarea proiectelor; unei măsuri i se alocă o contribuție financiară din partea Uniunii Europene și a României și un set de sarcini specifice.

Monitorizare

Activitate de colectare sistematică de informații privind modul de desfășurare și rezultatele anumitor activități. Constituie o etapă indispensabilă pentru evaluarea activităților respective.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Microîntreprindere.

Întreprinderea care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește 2 milioane euro.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Oferta

Actul juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziție publică; oferta cuprinde propunerea financiară și propunerea tehnică.

Operațiune

Un proiect sau un grup de proiecte selecționate de autoritatea de gestiune a programului operațional în cauză, sau sub supravegherea acesteia din urmă în conformitate cu criteriile stabilite de comitetul de monitorizare și aplicată de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparține

Planul de acțiune

Este o componentă a planului strategic, ce ghidează implementarea proiectelor prin propunere de acțiuni, resurse, responsabili, eșalonare în timp.

Planul Național de Dezvoltare

Documentul de planificare strategică și programare financiară, care are ca scop să orienteze și să stimuleze dezvoltarea economică și socială a țării pentru atingerea obiectivului Uniunii Europene, respectiv realizarea coeziunii economice și sociale.

Planul strategic

Este produsul metodei de lucru în implementarea politicilor locale, metoda ce stabilește obiective de dezvoltare, priorități, evaluează șansele acestora de implementare (forțele exterioare ce sunt în favoarea lor sau împotriva), trasează acțiuni și asigură, în permanență, corelarea dezvoltării spațiale cu mecanismele

Anexa 2: **Glosar termeni**

de finanțare și cu cele instituționale. Scopul unui plan strategic constă în: a oferi o interpretare plauzibilă a viitorului, a sensului dezvoltării; a stabili nivele de cooperare între acțiunile întreprinse de sectorul public și cel privat; încurajarea inițiativelor care au suportul comunității și folosesc resurse locale; a sprijini un sistem de administrare inovativ și antreprenorial.

Anexa 2: **Glosar termeni**

PO-Programele Operationale

Sunt documente aprobate de Comisia Europeană pentru implementarea acelor priorități sectoriale și/sau regionale din Planul National de Dezvoltare care sunt aprobate spre finanțare prin Cadrul de Sprijin Comunitar.

Politicile urbane

Reprezintă direcțiile de acțiune, formulate de consiliul local pe baza programului electoral, privind modul de rezolvare a unor clase identificabile de probleme. Direcțiile de acțiune se realizează pe următoarele domenii: politica de terenuri, politica de locuințe, dezvoltarea economică, îmbunătățirea serviciilor publice, protecția mediului, revitalizarea urbană.

Program de finanțare

Formă de asistență financiară prin care un finanțator acordă fonduri și controlează modul de utilizare a acestora.

Profilul comunității

Documentul destinat furnizării unui portret statistic și descriptiv al comunității.

Proiect

Set de acțiuni executate într-o perioadă de timp, cu momente bine definite de început și de sfârșit, cu un scop clar al lucrărilor de efectuat, cu un buget propriu și cu un nivel specificat al rezultatelor de obținut; proiectul descrie în detaliu investiția care va fi realizată printr-un program de finanțare.

Anexa 2: **Glosar termeni**

Prefinanțare

Sumele transferate din bugetul de stat sau din instrumente structurale către un beneficiar, cu excepția celor din sectorul privat (dacă prin acest transfer nu se intră sub incidența prevederilor legale cu privire la ajutorul de stat) ori unei organizații neguvernamentale - prin plată directă sau prin plată indirectă - pentru lichidarea angajamentelor de plată față de un contractor, în stadiul inițial de implementare a proiectelor, în baza unui contract de finanțare încheiat între

Anexa 2: **Glosar termeni**

beneficiar și Autoritatea de management/Organismul intermediar responsabil/responsabilă, în vederea asigurării derulării corespunzătoare a proiectelor.

Procedura de atribuire

Etapele ce trebuie parcurse de autoritatea contractantă și de către candidați/ofertanți pentru ca acordul părților privind angajarea în contractul de achiziție publică să fie considerat valabil; procedurile de atribuire sunt: licitația deschisă, licitația restrânsă, dialogul competitiv, negocierea, cererea de oferte, concursul de soluții.

Regulamentul local de urbanism

Documentație aferentă Planului Urbanistic General (PUG) și Planului Urbanistic Zonal (PUZ), care explică și detaliază conținutul acestor planuri, sub formă de restricții și recomandări, în vederea urmăririi și aplicării lor. (Urbanproiect - Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism GM - 007- 2000).

Strategie

Termenul utilizat pentru a descrie combinația de puncte de reper, grafice și repartizări de responsabilități, care sunt componentele critice ale obiectivelor și reprezintă metoda ce se va folosi pentru atingerea obiectivelor.

Strategie de dezvoltare

Direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltarea unei localități.(Legea privind amenajarea teritoriului și urbanismul, nr.350/2001). Rezultat al analizei economice și sociale a unei regiuni și, al descrierii punctelor tari și a punctelor

Anexa 2: **Glosar termeni**

slabe ale acesteia, bazat pe: nevoia de asistență din partea Fondurilor Structurale; modul în care acțiunile planificate corespund cu prioritățile de asistență ale fondurilor; modul în care se completează politicile economice și

Anexa 2: **Glosar termeni**

sociale ale statului membru sau aplicant și, dacă este relevantă, politica sa regională.

Strategie sectorială de dezvoltare

Direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltarea unei localități pe sectoare de activitate.

Studiul de fezabilitate

Este un studiu teoretic, care demonstrează dacă investiția pentru care se solicită fonduri se justifică din punct de vedere economic și, prezintă modul în care ar trebui realizată.

Subvenție

Ajutor bănesc nerambursabil acordat (de stat, de o organizație etc.) unei persoane, unei instituții, unei ramuri economice sau întreprinderi, etc., în scopul atenuării efectelor sociale ale modificărilor economice de structură.

S.W.O.T

Un acronim din limba engleză care definește elementele procesului utilizat pentru a face scanarea unei firme, instituții, organizații sau a unei comunități. Literele provin de la versiunea engleză a Punctelor Tari, Punctelor Slabe, Oportunităților și Amenințărilor.

Anexa 3 - Situri de importanță comunitară

Situri de Importanță Comunitară (SCI)			
Nr.	Nume Sit	Suprafața (ha)	Județe
1	Arboretele de castan comestibil Baia Mare	1897,1	MM
2	Betfia	1748,3	BH
3	Buteasa	457,2	BH
4	Căian	235,4	CJ
5	Câmpia Careiului	24169	SM
6	Câmpia Ierului	24863,1	BH, SM
7	Cefa	5415,9	BH
8	Cheile Lăpușului	1487,1	MM
9	Cheile Turenilor	68,6	CJ
10	Cheile Turzii	323,7	CJ
11	Coasta Lunii	829,7	CJ, MS
12	Codru Moma	27522	AR, BH
13	Crișul Negru	2954,2	BH
14	Crișul Repede amonte Oradea	2006,7	BH
15	Cușma	44853,4	BN
16	Defileul Crișului Negru	2108,1	BH
17	Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului	38812,5	BH
18	Diosig	455,8	BH
19	Făgetul Clujului - Valea Morii	1638,6	CJ
20	Fânațele Clujului – Copârșaie	99,2	CJ
21	Ferice – Plai	1976,7	BH
22	Gutâi – Creasta Cocoșului	693,2	MM
23	Igniș	19602,1	MM
24	La Sărătura	22,4	BN
25	Lacul Pețea	79,1	BH
26	Lacul Știucilor, Sic, Puini, Valea Legiilor	1736,4	CJ
27	Larion	2887,2	BN, SV
28	Lunca Inferioară a Crișului Repede	844,5	BH
29	Molhașurile Căpățânei	816	AB, CJ
30	Muntele Mare	1659,2	AB, CJ
31	Muntii Maramureșului	103370,5	MM
32	Munții Rodnei	47965,1	BN, MM
33	Pădurea de la Alparea	402	BH
34	Pădurea de stejar pufos de la Hoia - Cluj	7,6	CJ
35	Pădurea Goroniște	807,2	BH
36	Păduricea de la Santău	113,4	BH
37	Parcul Natural Apuseni	76149,8	AB, BH, CJ
38	Peștera Măgurici	93	SJ

Anexa 3 - Situri de importanță comunitară

Nr.	Nume Sit	Suprafața (ha)	Județe
39	Peștera Tăușoare	103	BN
40	Platoul Vașcău	4814,7	BH
41	Racâș – Hida	240,1	SJ
42	Râul Tur (Cursul Inferior al Râului Tur)	20952,8	SM
43	Săcueni	697,7	BH
44	Sărăturile - Ocna Veche	140,5	CJ
45	Someșul Mare superior	75,4	BN
46	Someșul Rece	8462	CJ
47	Suatu-Ghiriș	668,9	CJ
48	Tășad	1557	BH
49	Tisa superioară	6397,2	MM
50	Trascău	50102	AB, CJ
51	Tusa – Barcău	13	SJ
52	Valea Cepelor	760,9	AB, BH
53	Valea Florilor	190,3	CJ
54	Valea Iadei	2841	BH
55	Valea Ierii	6194,1	CJ
56	Valea Izei și Dealul Solovan	47692,8	MM
57	Valea Roșie	820	BH
		593894,4	

Arii naturale protejate de interes județean

Ariile naturale protejate de importanță județeană au fost declarate de-a lungul timpului de autoritățile județene. Ultima "tranșă" datează din 1994, când s-au declarat mai multe arii de către Consiliul Județean Cluj. 13 dintre ele au fost puse sub protecție la propunerea Clubului de Cicloturism "Napoca", ceea ce a creat un excelent precedent de colaborare între autoritățile publice și ONG-uri. Fiind declarate pe baza legislației de amenajare a teritoriului, zonele protejate naturale de interes județean "pure" au fost tratate comun cu cele construite, balneare, cinegetice etc. Astfel, conform Deciziei 147 / 1994 a Consiliului Județean Cluj avem 34 de asemenea zone protejate județene:

Denumirea ariei protejate	amplasament	valoare	categorie
Acumularea Bondureasa	com.Valea Ierii	peisagistică	zonă protejată
Acumularea Drăgan	com.Poieni	peisagistică	zonă protejată
Acumularea Fîntînele	com.Rîșca, com.Beliș	peisagistică	zonă protejată
Acumularea Tarnița	com.Gilău	peisagistică	zonă protejată
Acumulările Gilău, Someșul	com.Gilău	peisagistică	zonă protejată
Băile Băița	Gherla	balneară	zonă protejată
Băile Cojocna	com.Cojocna	balneară	zonă protejată
Băile Ocna Dej	Dej	balneară	zonă protejată
Băile Someșeni	Cluj-Napoca	balneară	zonă protejată
Băile Turda	Turda	balneară	zonă protejată
Cheile Borzești	com.Iara	peisagistică	zonă protejată
Cheile Dumitresei	com.Măguri-Răcătău	peisagistică	zonă protejată
Cheile Ocolîșelului	com.Iara	peisagistică	zonă protejată
Cheile Păniceni	com.Căpușu Mare	peisagistică	zonă protejată
Cheile Văii Stanciului și	com. Mărgău	peisagistică	zonă protejată
Defileul Surduc	com.Iara	mixtă	zonă protejată
Defileul Arieșului	com.Iara	mixtă	zonă protejată

Anexa 4 Arii naturale protejate de interes județean - Cluj

Denumirea ariei protejate	amplasament	valoare	categorie
Defileul Hășdatelor	com.Mihai Viteazu	mixtă	zonă protejată
Defileul Răcătăului	com.Măguri-Răcătău, com.Mărișel	mixtă	zonă protejată
Defileul Someșului Cald	com.Rișca, com.Mărișel	mixtă	zonă protejată
Defileul Someșului Rece	com.Măguri-Răcătău	mixtă	zonă protejată
Făgetul Clujului	Cluj-Napoca	mixtă	zonă protejată
Lunca Vișagului - Valea	com.Poieni	cinegetică	zonă protejată
Muntele Băișorii	com.Băișoara	mixtă	zonă protejată
Obișșia Someșului Rece și	com.Măguri-Răcătău	cinegetică	zonă protejată
Piatra Banișorului	com.Săcuieu	peisagistică	zonă protejată
Pietrele Albe	com. Mărgău	peisagistică	zonă protejată
Valea Șoimului	com.Valea Ierii	cinegetică	zonă protejată
Valea Căprioarelor	com.Feleacu	peisagistică	zonă protejată
Valea Căpușului	com.Căpușu Mare	peisagistică	zonă protejată
Valea Ierii	com.Valea Ierii	peisagistică	zonă protejată
Valea Someșului Rece	com.Gilău, com.Rișca, com.Mărișel	peisagistică	zonă protejată
Vlădeasa	com.Săcuieu, com.Mărgău	mixtă	zonă protejată
Zona lacurilor Geaca - Țaga	com.Geaca, com.	mixtă	zonă protejată